DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG U. 1. SZ. TELEFON: 27-89. (HÁROM MELLÉK-ÁLLOMÁS)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 3 P, NEGYEDÉVRE 9 P, FÉLÉVRE 18 P, ÉVENTE 36 PENGŐ EGYES SZÁM 12 FILLÉR. VASÁRNAP 24 FILLÉR

XIV. ÉVFOLYAM, 200. SZÁM. *Debrecen, 1937 szeptember 4 szombat* ÁRA 12 FILLÉR.

Hajduhétre ma este 8 óráig válthatja meg a kulturvonatra is érvényes kedvezményes jegyét lapunk kiadóhivatalában

Darányi Kálmán miniszterelnök ma délután Hajduszoboszlóra, este Debrecenbe érkezik és innen megy ki a Hajduhét megnyitására

A miniszterelnök hajdusági tartózkodásának programja

Darányi Kálmán miniszterelnök ma és holnap a Hajdúságra jön, melynek népe szeretettel és tisztelettel üdvözli. A miniszterelnök itteni tartózkodásának programja most már véglegesen kialakult.

Darányi Kálmán miniszterelnök ma, szombaton délután 3 óra 34 perckor sínautón érkezik Hajdúszoboszlóra. Kifejezett kívánságára az állomáson semmiféle ünnepélyes fogadtatás nem lesz. *Közvetlenül megérkezés után megtekinti a fürdőt s a hozzátartozó intézményeket, valamint a mélyfúrás telepét, utána autón Debrecenbe jön* és itt dr *Fáy István* főispánnál száll meg.

A Déri-múzeumban este hét órakor képátadási ünnepély lesz. A miniszterelnököt a Déri-múzeum bejáratánál a város nevében *Zöld József* polgármesterhelyettes fogadja és üdvözli. Az ünnepélyt is *Zöld József* h. polgármester nyitja meg, míg az ünnepi beszédet *Lázár Andor* igazságügyminiszter tartja, végül ismét *Zöld József* h. polgármester néhány szóval bezárja az ünnepélyt.

Fáy István főispán Darányi miniszterelnök tiszteletére este nyolc órakor zártkörű vacsorát ad az Arany Bika különtermében. A vacsora után a miniszterelnök a vármegyeházán levő szállására megy.

Vasárnap reggel autón a vármegyeházáról indul a miniszterelnök Böszörménybe. A városháza előtt dr *Szálkay* böszörményi polgármester üdvözli a miniszteelnököt, aki ezután rövid ünnepi istentiszteleten vesz részt a református templomban.

Délelőtt 10 órakor *Darányi Kálmán miniszterelnök megkoszorúzza Bocskay István szobrát.* Féltizenegykor a Bocskay főgimnázium előcsarnokában történik meg a Hajdúhét ünnepélyes megnyitása. Az érkező miniszterelnököt az előcsarnokban a polgármester üdvözli, majd *Darányi Kálmán miniszterelnök megnyitja a Hajdúhetet.* Utána megtekinti a kiállítást. Ezzel előreláthatólag egy óra alatt végeznek és féltizenkettőkor a miniszterelnök autón a szarvasmarha- és lókiállítás megtekintésére megy. Itt *Brókes Rezső* gazdasági főfelügyelő fogadja és kalauzolja a miniszterelnököt. Innen ismét visszatérnek a városházára, ahol félegy órakor a díszteremben gazdagyűlést tartanak. *Berencsy Géza*, a vármegyei mezőgazdasági bizottság elnöke nyitja meg a gyűlést, a miniszterelnököt *Losonczy István* kamarai elnök, országgyűlési képviselő üdvözli. Dr *Uzonyi György* országgyűlési képviselő határozati javaslatot terjeszt elő, ami után *a miniszterelnök megtartja a beszédét. Megay Meissner Károly* országgyűlési képviselő is mond beszédet.

Félkettőkor a Tisza-ház dísztermében közebéd lesz, amelyen az első pohárköszöntőt *Fáy István* főispán mondja a kormányzóra, a miniszterelnököt pedig *Rásó István* alispán köszönti fel. *Darányi Kálmán* miniszterelnök esetleg az ebéden is felszólal.

A miniszterelnök autón félháromkor utazik el Böszörményből.

Anglia megerősiti hajóhadát a Földközi tengeren

Tegnap megint elsülyesztett két hajót a titokzatos tengeralattjáró

London, szeptember 3. *A Földközi tengeren egyre gyakrabban megismétlődő támadások kereskedelmi gőzösök ellen nagyon nyugtalanítják az angol közvéleményt.*

Csütörtökön történt, hogy *ismeretlen tengeralattjáró elsüllyesztett egy angol kereskedelmi gőzöst.* Nem sokkal később az Égei tengeren nyilván ugyanaz a tengeralattjáró *elsüllyesztett egy szovjetorosz kereskedelmi gőzöst.*

Pénteken délelőtt újabb torpedótámadást követtek el a Földközi tengeren. Athéni hírek szerint ugyanis a Blagojev nevű 3000 tonnás szovjetorosz teherhajóról van szó, amelyet a görög felségjog alatt álló vizeken túl torpedózott meg egy ismeretlen tengeralattjáró.

Az angol közvélemény és az angol lapok egyértelműen erélyes intézkedéseket követelnek az angol kormánytól.

Ennek az egyhangú fellépésnek a következménye az a péntek délelőtti rendelkezés, amelyet az admiralitás adott ki és amely úgy szól, hogy *a torpedóromboló XI. hajóosztálya még ma elinduljon és csatlakozzék a Spanyolország keleti partjai közelében tartózkodó több torpedóromboló rajhoz.*

Beavatott körökben úgy tudják, hogy az angol kormánynak az a célja, hogy *a továbbiakban is megerősitik a földközitengeri hajórajt*, hogy a jövőben lehetetlenné váljanak az angol hajók elleni támadások.

A spanyol vizekre vezényelt újabb torpedóromboló hajórajhoz tartozik a Fury, a Forester, a Firedrake és a Fortune romboló. A hajóraj már elindult a spanyol vizekre.

London, szeptember 3. A tengernagyi hivatal jelenti, hogy *a XI. torpedóromboló osztály, amely négy torpedórombolóból áll, parancsot kapott, hogy Spanyolország keleti partvidékére induljon.* Ezzel a spanyol vizeken cirkáló torpedórombolók száma 13-ra emelkedett.

Salamanca, szeptember 3. A külföldi sajtóban újból felmerült azokkal a híresztelésekkel szemben, hogy a Havock angol torpedórombolót spanyol nemzeti tengeralattjáró támadta meg. Spanyol nemzeti részről újból nyomatékosan hangsúlyozzák, hogy a spanyol nemzeti kormánynak mindössze két tengeralattjárója tartózkodik a Spanyolországot határoló tengereken. Ennek a két tengeralattjárónak állandó kikötője Biskaja. Szó sem lehet tehát arról, hogy az angol hadihajót spanyol nemzeti búvárnaszád támadta meg.

A spanyol polgárháboru legnagyobb csatája kezdődött meg

Saragossa, szeptember 3. Az aragoniai harctéren a spanyol polgárháború eddig leghatalmasabb csatája kezd kifejlődni. *A nemzeti repülőgépek péntek délelőtt közel 30 tonna bombát dobtak le az ellenséges állásokra.* A fogságba esett köztársasági katonák vallomása szerint a köztársasági csapatok főparancsnoka ezen a szakaszon Kleber szovjetorosz tábornok. A köztársaságiaknak az a kísérlete, hogy Belhitónál áttörjék a nemzetiek vonalait, a nemzetiek ellentállásán meghiúsult.

Ujabb jelentés szerint a spanyol nemzeti csapatok most már a Belchite szakaszon is megtörték a köztársaságiak ellentállását és folytatják előnyomulásukat.

Santander, szeptember 3. *A nemzetiek rendőrsége letartóztatta Santander közelében Alvarez Richardot, aki a köztársasági uralom alatt Santander tartományban a néptörvényszék elnöke volt. Alvarez Richardo több mint 1500 jobboldali személyiség halálos ítéletét irta alá.*

Santandertől nyugati irányban előnyomuló navarrai dandárok most már alig tíz kilométerre vannak Llanes városkától és *mintegy 100 kilométerre Gijontól. Délre a nemzeti csapatok már 29 kilométerre közelitették meg Gijont, nyugatról pedig a Právia szakaszon 40 kilométerre vannak a várostól.*

A nemzeti hatóságok Santander-

— **Lehangolt étvágytalan emberek** igyanak reggel felkeléskor egy pohár **természetes Ferenc József keserűvizet mert ez rendbehozza a gyomor és a belek működését s megszabadítja az emésztőcsatornát a felgyülemlett rothadó anyagoktól. Az orvosok ajánlják.**

ben ezidőszerint 40 ezer foglyot tartanak őrizetben azokkal a gyanúsítottakkal együtt, akiket a nemzeti hatóságok óvatosságból vettek őrizetbe.

Páris, szeptember 3. *A köztársasági Spanyolország belpolitikai felbomlása és meghasonlása egyre nagyobb méreteket ölt. A Le Matin értesülése szerint a belső pártvillongások súlyos kihatással lesznek a harctéri helyzetre s előbbutóbb katonai összeomlást eredményeznek.*

A városi iskolaszék dr Balogh Sándor tanácsnokot választotta elnökévé

A városi iskolaszék dr Medveczky Károly elnöklésével tegnap este ülést tartott, amelyen első sorban foglalkoztak **dr Szentpéteri Kun Béla egyetemi tanár lemondásával az elnöki tisztségről**, illetőleg az iskolaszéki tagságról. A lemondást az iskolaszék tudomásul vette és Kun Bélának eddigi értékes munkájáért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

Utána egyhangulag az iskolaszék tagjává választották dr Balogh Sándor tanácsnokot, majd — mint tagot — most már elnökké választották, mivel csak az lehet elnök, aki tagja az iskolaszéknek.

Küldöttség hivta meg az uj elnököt a közgyülési terembe, ahol nagy éljenzéssel fogadták.

Dr **Balogh** Sándor a hivatali eskü letétele után elnöki székfoglaló beszédében megköszönte a megnyilatkozott bizalmat, amelyet igyekezni fog céltudatos és odaadó munkával kiérdemelni. Ezt a tisztségét nem disznek tekinti, hanem olyan uj és értékes munkakörnek, amely arra kötelezi, hogy a reábizott feladatokat időt és fáradságot nem kímélve a köz érdekében végezze el. Minden rendelkezésre álló eszközzel arra törekszik, hogy a gazdasági iskolát, mely most is szépen virágzik, előbbrevigye a további fejlődés utján. Szivügyét képezik az óvodák is. Minden lehetőt elkövet, hogy ezek a fontos és kulturális intézmények fejlődjenek.

— Elnöki müködésemben — fejezte be beszédét — az igazságosság, megértés, megbecsülés és a szeretet azok a vezérelvek, amelyeket követni kivánok. Az iskolaszék támogatását kérem munkám végzéséhez.

Ezután áttértek a tárgysorozat megvitatására.

Tudomásul vették, hogy **az óvodákat és menedékházakat egészségügyi és személyi vonatkozásban a tisztifőorvos hatáskörébe utalták.** Természetesen csak az óvónők és a gyermekek egészségügyi vonatkozásáról van szó, a **pedagógiai rész teljesen változatlanul a régi vonalon halad.** Szó van arról is, hogy később **az óvodák a napközi otthonok munkásságát veszik át** és ezzel ugyszólván teljesen egészségügyi és szociális intézményekké válnak. Ennek a tervnek megvannak a maga lónyei, de hátrányai is, főleg a belsőségi óvodákban.

Ráthonyi Lajos igazgató-tanító arra tett javaslatot, hogy a Csapókertben és a Homokkertben levő **két menedékházat szervezzék át óvodákká.** Dr Balogh Sándor tanácsnok elnök kijelentette, hogy hogy az átszervezésnek semmi akadálya nincs, a városra több költséget ugy sem jelent, tisztán csak **a státus rendezésénél** kell majd a két menedékházvezetőnőt, akik egyébként óvónők és ugyanazt a munkát végzik, mint az óvodákban az óvónők, megválasztani óvónőkké, illetőleg minősitsék át őket.

A javaslatot az iskolaszék egyhangulag elfogadta és megfelelő javaslatot készitenek elő a közgyüléshez.

Örömmel vették tudomásul a polgármester átiratát, hogy az I. sz. gazdasági népiskolánál a célnak és az egészségügyi követelményeknek megfelelő tejkamarát létesitettek.

Az iskolaszék még több kisebb ügyet vitatott meg.

KULTURVONATON: felnőttek . . . . 1.60 P-ért gyermek (16 évig) 1·30 P-ért utazhatnak a Hajduhétre.

A jegy árában bent foglaltatik a vasuti jegy oda-vissza és az összes kiállitások megtekintésére szolgáló jegy is.

Indulás szept. 5-én reggel 8 órakor kisállomásról, visszaindulás este 11 órakor Hajduböszörményből.

Jegyek válthatók a Debreczen kiadóhivatalában.

A kormányzói pár Olaszországba utazott

Stresa, szeptember 3. Horthy Miklós kormányzó és felesége ma gépkocsin Olaszországba érkezett. A kormányzói párnak és kíséretének két gépkocsija Bellinzona és Locarno felé a Lago Maggiore nyugati oldalán haladva jött Stresába. A kormányzó és felesége a Grande Albergo delle Isols Boromes szállóban a számukra fenntartott lakosztályban szállt meg. Minthogy a kormányzói pár olasz földön is szigorúan rangrejtve utazik, az olasz hatóságok minden fogadtatást mellőztek.

Berlin hivatalosan jelenti Mussolini németországi látogatását

Berlin, szeptember 3. A német távirati iroda jelenti a következőket: »Mussolini olasz miniszterelnök szeptember második felében a vezér és birodalmi kancellár meghivására látogatást tesz Németországban. Egyedülálló és kimagasló esemény az, hogy a fasiszta Olaszország megteremtője és a nemzeti szocialista Németország megteremtője ilyen módon személyesen találkozik. A találkozás arra fog szolgálni, hogy újból kifejezésre juttassa a szoros eszmei rokonságot és közösséget ama hatalmas forradalmi mozgalmak között, amelyek mindkét országban az egész nép és állami élet újjáalakítására vezettek. Vezérével együtt a nemzeti szocializmusban egyesült egész német nép egynek érzi magát a legmélyebben átérzett örömben, hogy a fasiszta Olaszország Duceját a legközelebb német földön üdvözölheti.«

Magánjelentés szerint valószínű, hogy Mussolini résztvesz a hadgyakorlatokon és utána látogatást tesz a német fővárosban.

A kormány gondoskodik a csövestengeri méltányos áron való felvásárlásáról

Budapest, szeptember 2. A kormány tagjai tegnap délelőtt *Darányi Kálmán* miniszterelnök elnöklétével minisztertanácsot tartottak. A folyó ügyek tárgyalása után a földmüvelésügyi miniszter részéről *Marschall Ferenc* államtitkár ismertette a csövestengeri értékesitésének kérdését. *A minisztertanács elhatározta, hogy a folyó akció keretében gondoskodni kiván a leginkább rászorult termelők részéről eladásra kerülő csövestengerinek méltányos áron való felvásárlásáról és ezáltal e néprétegeknek az áruzsora ellen való megvédéséről.*

Mikecz Ödön államtitkár beszámolt a miniszterelnök külön megbizása alapján Heves, Borsod és Abaúj vármegye ínséges vidékén tett helyszini megállapitásairól és e vidékek lakosságának gazdasági és szociális helyzetének javitása érdekében tervbe vett intézkedésekről.

Végül *Kánya Kálmán* külügyminiszter külpolitikai kérdéseket ismertetett.

Egész napos pusztitó ágyuharc Putungban

Sanghai, szept. 3. A japánok pénteken hajnalban a hadihajókról ágyuzták Putungot. A kinai ütegek azonnal müködésbe léptek. A kinai elháritó ütegek lövedékei nem kiméltek a japán főkonzulátus épületét sem, amelybe nyolc kinai gránát csapott, de a többi konzulátus is veszedelemben forgott.

A délutáni órákban **nagy heves**séggel folytatódott az ágyuzás a **japán hadihajók és a Putungban levő kinai tüzérség között. A japán hadihajók szakadatlanul ágyuzzák Putungot.** A Hava iroda sanghaii szerkesztőségéből jól lehet látni, amint a japán ágyulövedékek nyomán Putungban tüz ütött ki. A vámhivatal raktárai és **a közeli ipartelepek lángokban állanak.** A kinai tüzérség a nemzetközi engedményes terület közelében levő **Hongkau városnegyedet ágyuzza.** Egy ágyulövedék az engedményes területen csapott le. 7 ember, köztük egy külföldi állampolgár megsebesült. Két más ágyulövedék Mentso közelében, francia engedményes területre esett, de szerencsére egyik lövedék sem robbant fel.

Sanghaiból érkező jelentés szerint a sanghaii övezetben levő Csanjui **rádió leadóállomást a japán bombák elpusztitották.** A rádiállomás 51 százalékban kinai, 49 százalékban amerikai tulajdon volt. Előreláthatólag magyarázatot kérnek Japántól idegen vagyon rongálása miatt.

A Newyork Herald jelentése szerint a most aláirt kinai-szovjet támadást kizáró egyezmény **Moszkva keletázsiai esetleges beavatkozásának utját egyengeti.** A szovjet kormány minden rendelkezésére álló eszközzel azon lesz, hogy a jelenleg folyamatban levő **ellenségeskedések tartamát megnyujtsa s amikor Japán katonai és pénzügyi téren egyaránt kimerült, a szovjet hadsereg nyiltan közbe fog lépni Kina oldalán.**

Meglesz a tokiói olimpiász

Tokió, szept. 3. Japán hivatalos körökben határozotan megcáfolják azt a hirt, hogy abbahagyták az 1940-ben Tokióban rendezendő olimpiai játékok előkészületeit.

Masaryk állapota javult

Lany, szept. 3. Masaryk volt köztársasági elnök kezelőorvosa délután 4 órakor a következő orvosi jelentést adta ki: A beteg állapotában továbbra is lassu, de állandó javulás mutatkozik. Öntudata állandóan tiszta és tájékozó képessége zavartalan. Hőmérséklete 36.4, érverés 92.

IDŐJÁRÁS

Hazánkban jobbára csendes időjárás mellett emelkedik a hőmérséklet és a nappali csúcsérték a nyugati határon 26, egyebütt 27—28 fokot ért el. Egyébként jobbára derült volt az idő, csak a déli részeken fejlődött ki erősebb felhőzet.

Jóslás: **Gyenge légáramlás, jobbára derült idő, éjjel különösen a talajmentén erősebb lehülés, a nappali hőmérséklet nem változik lényegesen.**

x A nagyerdei tiszta levegőben pompás üdülés a nagyerdei csónakázó tavon az evezés.

Vígszinház

A legvidámabb új magyar film:

Sportszerelem

Salamon, Latabár, Boross, Rajna Alice, Kondor Ibolya stb. a főszerepekben.

ISKOLACIPŐT BENYÁTS-tól, mert árban, minőségben VEZET!

Az építőmunkások hétfőn legtöbb helyen felveszik a munkát, megszünt a timársztrájk

Az iparügyi miniszteri kiküldött eredményes tárgyalásai a debreceni szlrájkok ügyében

A debreceni sztrájkok megszüntetése érdekében békéltető tárgyalásra érkezett *Jakab József* iparügyi miniszteri kiküldött, aki tegnap a városházán a munkaadók és munkások megbízottaival délelőtt féltizenkettőtől este nyolc óráig megszakítás nélkül tárgyalásokat folytatott és csaknem teljes értékű eredményt ért el. A tárgyalásokban résztvettek: *Dömsödy Imre* tanácsnok, dr *Pajor Győző* tb. tiszti főügyész, *Kocsis István* műszaki főtanácsos, kerületi iparfelügyelő, *Orosz Árpád* tanácsnok, dr *Koller József*, az ipari osztály vezetője és dr *Ecsedy János*, *Erdei István* szakszervezeti titkár, *Tolnai István* malommunkás elnök, *Kovács János* építőmunkás elnök és a tárgyalóbizottságok. Dr *Rosenthal Andor* az István malom képviseletében jelent meg, az építészek *Bisothka István*, a kőművesmesterek *Tóth András* vezetésével vettek részt a tárgyalásokban.

Jakab József miniszteri kiküldött közbenjárása folytán az István malog képviselője ígéretet tett arra, hogy *a munkafelvételből kimaradt 38 munkás közül szeptember 4-én, szombaton reggel a régi bérek mellett tizenötöt visszaveszenek, a többi régi munkást fokozatosan visszaveszik ahhoz képest, ahogy a munkahelyek megüresednek;* illetőleg, ahogy esetleg új munkaalkalmak kínálkoznak.

A munkások képviselői kijelentették, hogy megbízóikkal ezt az ajánlatot közlik és válaszukat szombaton délelőtt az iparügyi hatóságnak megadják.

A malomiparban azonban nem várható a megegyezés, hacsak a szombati nap nem hoz lényeges változást. Július 1-én kaptak a malommunkások béremelést és rövidesen országosan rendezik a malomipari munkások bérügyeit, mert a miniszter már kiadta rendeletét, amelyben november 1-től kezdve a 48 órás munkahetet rendeli el és a többi iparágakhoz hasonlóan a minimális munkabéreket rájuk nézve is szabályozzák, illetve megállapítják.

A timármunkások sztrájkja befejeződött

A timáripari sztrájk közös megállapodás folytán véget ért. Bevezetik a napi kilenc és félórás munkaidőt az eddigi 11—12 órás munkaidő helyett. Persze a munkások a kilenc és félórai munkájukért ugyanannyi fizetést kapnak, mint eddig a 12 óráért.

Ez az új bérmegállapodás egészen addig marad érvényben, amíg *a minimális munkabért és munkaidőt a miniszter rendeletileg megállapítja ebben az iparban is.*

Az építőipari sztrájk fejleményei

Érdekesebbek az építőipari sztrájk fejleményei. *Jakab József* miniszteri kiküldött közvetítő indítványa folytán a munkások képviselői kijelentették, hogy *mindazokon a munkahelyeken, ahol számukra a legújabban megállapított legkisebb munkabért minden feltétel nélkül megadják, ott hétfőn a munkát felveszik.*

Azok a munkaadók, akik jelen voltak a tárgyaláson, elfogadták ezt a feltételt.

Két cég: a Tóth Testvérek és a vitéz Siposs István építészcég állítólag nem fogadja el ezt a feltételt, emiatt a munkások körében bojkott-határozatra készülnek. Az iparhatóság még szombaton kísérletet tesz a két cégnél a többi munkaadó álláspontjának elfogadására.

Az építőmunkások határozata: felveszik a munkát

Az építőipari bérmozgalom ügyében a munkások tárgyalóbizottsága este 9 órakor a Munkásotthonban beszámolt az egybegyült mintegy 400 munkásnak.

A munkások egyhangulag úgy határoztak, hogy a fentebb leírt feltételek mellett hétfőn reggel a munkát felveszik. Amennyiben a Tóth Testvérek és a vitéz Sipos cég a szombati nap folyamán csatlakozna a munkáltatók egyetemleges álláspontjához, ebben az esetben a munkásság a tervbevett bojkottra vonatkozó határozatot nem fogja végrehajtani.

Így tehát lehet, hogy a debreceni sztrájkmozgalom békésen véget ér, de az is lehetséges, hogy érdekes fejlemények következnek be.

Megölte magát Balatonberényfürdő tulajdonosnője

Sorozatos családi tragédiák vitték a halálba

Özv. Fodor Zsigmondné Asszael Melanie, Balatonberény fürdő tulajdonosnője csütörtökön hajnalban a budapesti Rókus kórházban anélkül, hogy eszméletre tért volna, meghalt. Balatonberényben mérgezte meg magát nagymennyiségű luminállal. Előkelő aradi család gyermeke volt, férje Erdély legnagyobb építési vállalkozója volt a békeidőkben. Egyetlen gyermekük Szász Dezső felesége volt, aki a konjunktúrás időkben a Magyar-Német Bank vezérigazgatója volt, azután tönkrement, elvált feleségétől és Párisban öngyilkos lett. Fodor Zsigmondné leányát a fogyókúra sírba vitte. Azután meghalt Fodor Zsigmond, akinek hatalmas vagyona elúszott. Fodorné mégegyszer megházasodott, de elvált és Balatonberényben fürdőtulajdonos lett. Most a sorozatos családi tragédiák következtében megmérgezte magát és meghalt a valamikor ünnepelt szép asszony.

Brachna Gábor lelkész nyilatkozata Bogár László tragédiájáról

Makó, szept. 3. Brachna Gábor, a makói evangélikus egyháznak Makóra Amerikából került fiatal tudós lelkésze, aki az öngyilkos Bogár László felett országos érdeklődést kiváltó gyászbeszédet mondott, megerősitette megállapitásait. Szerinte Bogár tragédiáját a németországi tanulmányuton tapasztaltak, az ot támadt konfliktusok okozták. Magyar álláspontja folytán következett be a konfliktus, amely a kényszerutlevéllel történt hazaküldésével sem ért véget.

Bogár hazatérte után panaszkodott a lelkésznek a Németországból ismételten kapott levelek miatt, melyekben fenyegetések, felelősségrevonások voltak. Mikor ujabb levél érkezett Németországból, néhány perc mulva öngyilkos lett. A lelkész a beszélgetések során azt a határozott információt kapta Bogártól, hogy a németországi diáktanulmányut semmi más, mint agitátor iskola és a németországi munkáselhelyezés is sokban ugyanezt a célt szolgálja.

A fekete-liszt ügy nyomozása során eltüntetett iratokért elitélték Ungerleider Gyulát

Ismeretes az a nagy jövedéki per, melyet Ungerleiderék ellen indítottak adózatlan lisztnek, az ugy nevezett fekete lisztnek forgalombahozásáért. A törvényszék napokon át tartó tárgyalások után hozta meg az ítéletet.

A nagy nyomozás során, mint ismeretes, rajtaütésszerü házkutatást tartottak az Ungerleider malomban és a tulajdonosok házában, irodáiban. A lefoglalt bizonyitékok egyrészét egy vasládikóba tették a pénzügyőrök és a lefoglalt könyvekkel együtt felvitték a pénzügyigazgatóságra, hogy a késő éjszakában történt házkutatás anyagát másnap délelőtt átvizsgálják és Ungerleiderek kihallgatásánál felhasználják, mint döntő bizonyitékokat. Igen nagy volt azonban a vezető tisztviselők meglepetése, amikor **a vasládikó fedelét felnyitották, mert eltüntek abból a legfontosabb bizonyitékok.**

Nagy nyomozás indult, bekapcsolták még a rendőrséget is, hogy megállapitani tudják, hova tüntek a fontos bizonyitékok.

Megállapitották, hogy **Ungerleider Gyula vette ki a ládikóból, széttépte** és a fürdőszobai VC-be dobta be. Elég volt egy pillanat, hogy kivegye a nyitva maradt ládikóból, mig a szomszéd szobában kutattak tovább. **Felbontották a fürdőszobában a csöveket és sikerült is három méter mélységből előkeresni foszlányokat a széttépett lapokból, de azok is bizonyitékul szolgáltak. Ungerleider Gyula beismerő vallomást tett.** Elmondotta, hogy tényleg kivett iratokat a vasládikóból, de azok családi iratok voltak és nem akarta, hogy idegenek kezébe kerüljenek. Többi tanut kérdezett még meg dr Tokay Gyula tanácselnök. Elhangzott olyan vallomás is, hogy szinte lehetetlen volt kinyitni a vasládikót, kivenni az iratokat, széttépni és ledobni a csatornába. Nem volt annyi ideig magára hagyva a szobában Ungerleider Gyula.

Dr Bényey Zoltán ügyész kérte a szigoru megbüntetést, mert az iratok eltüntetésével károsodás érte a kinestárt, fontos bizonyitékok semmisültek meg.

Dr Hegedüs Endre védő azt bizonyitotta, hogy nem is vette ki az iratokat Ungerleider Gyula, csak magára vállalta a pénzügyőröktől való félelmében és tartja magát első vallomásához. Azt hitte, azzal családjának szolgál, ha magára vállalja. Nem is követhette el, mert nem volt rá a tanuk szerint ideje sem Ha pedig mégis elvitt volna valamit a lefoglalt iratokból, nem biztos és nines bizonyitva, hogy azok okiratok voltak.

A bíróság megállapitotta itéletében, hogy a beismerő vallomás és a vallomás alapján megtalált papirfoszlányok adatai kétségtelenné teszik, hogy megtörtént az okiratmegsemmisités, mert okiratnak tekintendők a magánfeljegyzések is, ha abból jogkövetkezmények szárazhatnak. A bíróság elitélte Ungerleider Gyulát 200 pengő pénzbüntetésre. Az itélet nem jogerős.

Jegyek a Hajduhélre:

Kedvezményes vasuti retourjegy és minden kiállitásra érvényes belépőjegy felnőtteknek . . . . 1·60 P

ugyanez gyermekeknek (16 évig) . . . . 1·30 P

belépőjegy minden kiállitás megtekintésére vasuti jegy nélkül . . . . -·60 P

ugyanez gyermekeknek . -·30 P

Siessen kiadóhivatalunkba jegyét biztositani.

Hajduhét

szeptember 5-től 12-ig

VAN-E TALAJA A GYÜMÖLCSÉSZETNEK, MÉHÉSZETNEK

Mindenek előtt mondjuk meg egyetlen egy szóval, hogy: van. Oly annyira van, hogy kevés jóindulattal és sok szakértelemmel az ország egyik virágos kertjévé lehetne, sőt kellene változtatni a hajdúság földjét.

Minden adottság meg van reá.

Példa erre az egyre szebb lendületet nevő debreceni kerti és gyümölcsészeti kultúra. És ez a néhány szórványos eset, mely a hajdúságban elenyészően csekény ugyan, de azt bizonyítja, hogy itt, ez az áldott homok, vagy kötött talaj mindent megterem . . .

A hadházi határ Bocskay kerti részében megmutatták a Poroszlayak, hogy áldozattal és fáradozással mit lehet kihozni a homokból is. Példájuk egy egész kertség követi már . . .

A sámsoni sivó homokban Huszár Endre a nemcsak kitűnő katonapap, de nagyon erős gazdalelkű férfi csinált gyümölcsösével csodát . . .

És sorba szedhetnénk még néhány ilyen példát, de mindenki tuja azt itt minálunk, hogy lehet, mennyire lehet gyümölccsel és méhészettel is kenyeret, sőt kalácsot keresni . . .

Csak a megfelelő támogatás, segítség hiányzik . . .

Akácvirágzás idején hány és hány ezer mázsa méz hervad el az egyre szebb és szebb eredményű akácfásítás fel nem használt jóvoltából. Még idegenforgalmi csodának is fel lehetne használni pl. a hadházi országutat akácvirágzás alkalmával, mikor az óriási fák olyanok az országút mellett, mintha tejfellel öntötték le volna őket.

És milyenek az erdők.

Néhány méhes vergődik a közönnyel és magaráhagyottsággal, de ez a néhány lelkes ember példaadó kitartással és szakértelemmel mutatja meg a kiállítás keretében, hogy a hajdúsági méz és viaszk mit hozhatna lelkesebb és tömegesebb méhészkedés mellett . . .

Arról meg ismét és újra regényt lehetne irni, amit már számtalanszor éppen ezeknek a soroknak az írója megirta, hogy a szoboszlói hőforrás vizével a világ legszebb primőrkertészetét kellene megteremteni, ahol a munkások ezrei kereshetné a kenyerét és a waggonok százai dermesztő telek derekán vihetnék a legszebb ujdonságot közép és észak Európa jó pénzzel fizető piacára . . .

Álmok, melynek megvalósitására mindent megadott az Isten, itt az alkalom a Hajdúhét keretében arra is, hogy ezek az álmok valósággá legyenek.

x A nagyerdei fürdőben a vetkőző épület terraszán napozhat külön női és külön férfi napozón.

A bolsevisták irtózalos vérfürdőt rendeztek Santanderben a nemzetiek bevonulása előtt

Santander, szept. 3. Most már megállapitották, hogy a köztársaságiak augusztus 26-ra virradó éjszakán a spanyol nemzeti csapatok bevonulása előtt **Santanderben a Valle de Sillas kórházban vérengzést vittek végbez. 56 holttestet a nemzetiek még a kórház épületében találtak, 18 áldozatot már elföldeltek. A meggyilkoltak között volt egy család 3 férfitagja, köztük egy 15 éves fiu.** A kikötőben horgonyzó hajón, melyet börtön céljaira használtak, **szintén vérfürdőt rendeztek a köztársaságiak. Bolsevista csoportok jelentek meg a hajón s a politikai foglyokat kézi gránátokkal a hajó egyik sarkába terelték s ot géppuskákkal halomra lőtték. Szemtanuk később megerősitett vallomásai szerint igy kb. 300 foglyot végeztek ki.**

Sztalin szükebb hazájában is zendülés volt

London, szept. 3. Tifliszi sajtóértesülések szerint Bucharin és Rico vezetése alatt álló jobboldali ellenzék már **Sztalin szükebb hazájában, Georgiában is felütötte fejét és nagyméretü szovjetellenes zendülést szervezett**, amelynek vezetői ellen Signakhiban tartották most a 4 napos bünvádi főtárgyalást. **A szovjet vészbiróság 7 vádlottat halálra, négyet tiz évi fegyházra itélt.** A halálos itéleteket azonnal végrehajtották.

Ma reggel negyven versenyző indul el a kerékpáros távversenyre

A versenyzők vasár nap érnek Debrecenbe.

Ma kezdődik az ötnapos magyar távverseny, a Tour de Hongrie, melynek **startjánál Budapesten reggel hét** órakor húsz magyar és húsz külföldi versenyző fog megjelenni.

A kerékpárosoknak összesen 1024 kilométert kell megtenni. Egyénileg Élesnek, Liszkaynak és Karakinak van a legtöbb esélye arra, hogy a terepnehézségekkel és külföldi ellenfelekkel megbirkózzék.

A verseny 1024 kilométeres útvonala öt szakaszra osztva a következő :

Szeptember 4., szombat, reggel 7 órai kezdettel : Budapest, Lajosmizse, Kecskemét, Kiskunfélegyháza, Kistelek, Szeged 162 km. Érkezés Szegedre körülbelül fél 12 és fél 1 óra között.

Szeptember 5., vasárnap reggel 7 órakor : Szeged, Hódmezővásárhely, Orosháza, Csorvás, Békéscsaba, Békés Szeghalom, Berettyóujfalu, Debrecen, 223 kilométer. Érkezés Debrecenbe a főtérre délután fél 2 és 3 óra között.

Szeptember 6., hétfőn, reggel 7 órakor : Debrecen, Hajdúszoboszló, Püspökladány, Karcag, Kisujszállás, Kenderes, Törökszentmiklós, Szolnok, Cegléd, Vecsés, Kispest, Budapest. 219 kilométer. Érkezés Budapesten a Népligetben a Simor uccában, délután 2 s 3 óra között.

Szeptember 7., kedd, reggel 7 órakor Budapest, Pilisvörösvár, Komárom, Győr, Pápa, Devecser, Sümeg, Keszthel 240 kilométer. Érkezés Keszthelyre délután 3 és 4 óra között.

Szeptember 8, szerda reggel 7 órakor Keszthely, Balatonszentgyörgy, Siófok Lepsény, Székesfehérvár, Velence, s Martonvásár, Budafok, Budapest 180 kilométer. Érkezés : Budapesten a Fejérvári úton, a DEAC stadion előtt, délután 1 óra körül.

Az útvonalba eső helységekben az átvonuló versenyzőket a kivezényelt leventecsapatok zenekarral fogadják s segédkeznek a csendőrségnek, illetve a rendőrségnek a verseny sima lebonyolitása biztositásában. A sorrendben XI. Tour de Hongrie küzdelmét az előbbi versenyek statisztikai adatai alapján, kedvező időben, félmilliónál több néző tekinti meg az átvonulási helységekben és az egyes szakaszok céljában.

Szinésznő esete a szerelővel

Budapest, szeptember 3. Különös ügybe keveredett bele Szombathelyi Blankának, a Vígszinház ismert fiatal művésznőjének a neve. Megjelent a főkapitányságon **Zsidó Jánosné** takarítónő és bejelentette, hogy 16 éves **István nevü fia néhány napja eltünt Iskola ucca 34. szám alatti lakásukról.** A panaszjegyzőkönyvet felvevő rendőr tisztviselő kérdéseire az asszony zavaros históriát adott elő. Elmondotta, hogy tegnap jött meg vidékről. A pesti lakásban távolléte alatt Pista fia egyedül maradt az öccsével. A kenyérkereső anyát a kisebbik fiú egyedül fogadta és nevetve mesélte el, hogy a Pista elutazott.

— Egy nagyon szép nő állt meg autóval a házunk előtt — mondotta, a nevét is tudom : **Szombathelyi Blanka színésznő.** Lehivta a Pistát, pár szót beszélt vele, aztán a Pista felugrott a kocsira és nekem csak annyit mondott hogy pár napra lemegy a Balaton mellé.

Zsidóné hihetetlennek találta a történetet, faggatta a fiút, de az esküdözött **hogy igazat mond.**

A rendőrség megindította az eljárást és idézést küldött Szombathelyi Blankának is.

Kiderült aztán, hogy az eltünt fiú szerelő, akivel egy benzinkútnál találkozott a balatoni országúton a színésznő, mikor autójával arra járt és benzint vett fel. Már megelőzőleg két héttel Siófokon látta a fiút, aki állitólag egy kocsit kisért le. A második találkozáson megkérte a fiú a művésznőt, hogy vegye fel autójába és vigye le Siófokra. Szombathelyi Blanka teljesitette a kérését. A fiú kiszállott Siófokon, azóta nem tudja mi történt vele. Hangoztatta Szombathelyi Blanka, hogy jószűségből akart a fiún segiteni, de az eltüséhez semmi köze nincs.

A jugoszláv miniszterelnök érdekes nyilatkozata Szabadkán

Sztojadinovics jugoszláv miniszterelnök a sinajai konferenciáról hazatérőben egy ottani lap közlése szerint többek közt a következő nyilatkozatot tette : „Ezt a vidéket különösképen érdeklik a mostani bukaresti kisantant tanácskozások, mert sikerült olyan alapot találni, amelyen likvidálni lehet a magyar reviziós törekvéseket. A békés és barátságos légkör kialakulása Jugoszlávia és Magyarország között a legjobb úton halad".

Kg.-ként 129 fillér a tojás minimális ára

Az országos ármegállapító bizottság a tojás minimális termelői bevásárlási árát szeptember 3-tól kezdődő érvénnyel 120 fillérben állapította meg kilónként. Ez a minimális ár azt jelenti, hogy ennél alacsonyabb áron sem exportőr, sem szedője a termelőtől tojást nem vásárolhat. A Hangya szövetkezet vidéki fiókjai legalább a minimális tojásárat mindenkor és minden mennyiségre megfizetik.

INTÉZETI
Fehérnemü
Takaró
Matrác
MEGBIZHATÓAN
Kardos László cégnél

Fontos értekezlet a szőlőértékesitésről a miniszteriumban

A földmüvelésügyi miniszteriumban fontos értekezlet volt *Marschall Ferenc* államtitkár vezetésével és a szőlőértékesitésről tárgyaltak. Bejelentették, hogy sikerült kedvezően elintézni a szőlőkivitelt, mert Németország, Ausztria és Lengyelország nagyobb mennyiségű szőlőt vásárolnak.

Ezzel az akcióval a szőlőfeleslegünk nagyrésze elhelyezést talált.

Meghalt Szakváry tábornok

Budapest, szeptember 3. Két nappal ezelőtt vitéz *Szakváry Emil* nyugalmazott tábornok kezelőorvosától való távozása közben agyvérzést kapott. A kilences számú helyőrségi kórházba szállitották, ahol péntekre virradó éjszaka meghalt. 72 esztendős volt.

— A rakócai ámokfutó két embert megölt. Vérfürdőt rendezett Rakóca községben Timkó Ferenc bányász. A kocsmában lerészegedett, hazarohant és élesrefent kaszával rohant az uccán. Szticskó János munkást és Kapus János gazdálkodót halálra szabdalta. A munkásnak a hasát vágta fel az éles kaszával, a gazdálkodónak a fejét vágta ketté. Tomkó rohant az úton és forgatva a véres kaszát. Az emberek rémülten menekültek előle. Értesitették a csendőröket, akik az országúton fogták el Timkót, akit a tömeg agyonakart verni és csak nehezen tudták bevinni a fogdába.

Ragyogó pompában bontakozik ki a Hajduhét

Soktéle kiállítás, a Hajduság multjára vonatkozó óriási történelmi anyag, páratlan érdekességek — Hat hajdu város kulturális, mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi felkészültségének bemutatója várja a közönséget

A történelmi Hajduság hat városának impozáns, szivet-lelket gyönyörködtető ünnepi hetére gondosan felkészülve, a magyar élet nagy és rejtett értékeinek szebbnél-szebb megnyilvánulásaival várja Hajduböszörmény városa az ország minden részéből összesereglő közönséget. Tegnap délután a debreceni lapok számára sajtóbemutatót rendeztek az ünepi hét kiállításaiból. A sajtóbemutatón dr **Szálkay** Antal, Hajduböszörmény kiváló polgármestere **Csiha** Antal tanárral és **Szabó** Imre főjegyzővel végigvezette az ujságirókat a kiállító termeken s ezután a szemle után **csak a legnagyobb elragadtatás hangján lehet irni arról, ami a Hajduhéten a nagyközönséget várja.** Legjellemzőbb talán Varga Lajos igazgatónak, a kitünő irónak mondása, aki mikor a kiállitás gazdag és értékes anyagát szemlélte, elragadtatással kiáltott fel:

—Tizenhat éve lakom Hajduböszörményben, de soha nem hittem volna, hogy ennyi kincsünk van.

Változatos, sokoldalu és értékes a kiállitások anyaga. A legtöbb kiállitás a ref. Bocskay főgimnázium épületében van elhelyezve. A gimnáziumon éppugy, mint Hajduböszörmény csaknem minden házán nemzetiszini magyar trikolort és kék-fehér selyem hajduzászlót lenget a szeptemberi szellő. Az épület előtt az országzászló remek, müvészi emlékmüve várja a vasárnapi ünnepi leleplezést. A gimnázium előcsarnokában a nagy püszöknek, Baltazár Dezsőnek első emlékmüve áll a szeptember 12-iki ünnepélyes leleplezésig lefedve. Az intézet termeiben pedig a különböző kiállitott tárgyak várják az érdeklődőket.

Az erdészeti kiállitás a Hajduságban előforduló fafajtáknak mintagyüjteményét adja. Kovácsnagy Zsigmond erdőmérnök remek összeállitásában a fásitásnak hatalmas propagandája ez. Rádöbbent arra a tényre, hogy a fabehozatal miatt nem képes külkereskedelmünk rendbejönni és kimutatja, hogy sok fásitásra alkalmas területünk van kihasználatlanul.

A vadászkiállitás dus anyaga a hajdusági vadfajtákat tárja fel hiánytalan teljességében. Ugyancsak a hajduföld területéről állitottak össze gazdag gyógynövénygyüjteményt. Remek darabokat foglal magában a hajduböszörményi MANSz-nak özv. Kovács Józsefné vezetésével kiállitott szőttesei, szövetek, abroszok, párnák, mind magyaros motivumokkal. Ezenkivül külön meglepetés a tökéletes szőnyegkészités.

Páratlan muzeális értékkel bir az irodalmi, zenetörténeti és egyházmüvészeti kiállitás. A 16-ik századból való urasztali kelyhek, oklevélgyüjtemények s kéziratgyüjtemények minden darabja históriai becsü. **Külön érdekesség Szente Bálintnak 1852-ből való forditáskézirata, melyben Görgey Arthurnak németül irott „Életem és müködésem Magyarországon 1848—49-ben" cimü müvét adja vissza magyarul.**

Ez a könyv két évvel ezelőtt jelent meg, de Szente Bálint már 1852-ben leforditotta. Szép és értékes a hajdunánási, vámospércsi, böszörményi s hadházi református és hajdudorogi görög katolikus egyházak kiállitott anyaga, a pompás templomi edények s régi egyházi jegyzőkönyvek. Egyik asztalon felsorakoznak a Hajduság iróinak, Móricz Pál, Kéky Lajos, Maday Gyula, Varga Lajos, Sipos Károlynak stb. müvei. Pompás hajdusági figurák nyernek tökéletes müvészi kifejezést az amatőr-fényképkiállitáson. A kiállitás legértékesebb anyagai közé tartozik a **H. Fekete Péter igazgató által összeállitott történelmi és néprajzi kiállitás. Bocskay István donatiós levele a hajduknak adományozott helységekről az 1605-ben kelt eredeti oklevélben, Báthory Gábor adománylevele, II. Rákóczi György, II. Mátyás, III. Ferdinánd megerősitő levelei, V. Ferdinánd gyönyörü, kézifestményes adománylevele, melyben a hajducimert erősiti meg. A hajduböszörményi polgármester familiájának, a Szálkay családnak II. Rákóczy György erdélyi fejedelem által kiadott nemesi levele és egész sereg kinceses érték van ebben a kis történelmi muzeumban felhalmozva.** Ezt a termet Baltazár püspök olajfestménye és melliszobra disziti. A néprajzi muzeumban gyönyörü hajdusági himzések, szür és kisbunda himzés ragadtatja el a nézőt.

A Hajduhét álkalmából kiállitott gyüjtemények sokoldaluságát bizonyitja a Szabó Károly tanitó által összeállitott méhészeti kiállitás, mely a hajdusági mézeket gyüjti külön üvegekbe s pompás mézessüteményeket, tortákat, mézsört, méz-likört, sőt bólét halmoz fel. Másik teremben a hajdusági ételeket fogják főzni: kukót, juhhusos kását, töltött káposztát. Emellett a helyiség mellett készül az emelvény, amelyen szabadtéri helyen a hajdusági dalárdák fognak szerepelni. Ugyanitt van a 951. sz. Bocskai cserkészcsapat helyisége, melyen a jamboreen az angoloktól kapott pompás zászlót lengeti a szél. Végül a gyümölcskiállitás zárja be ezt a részt, ahol hajdusági gyümölcsök és vannak kiállitva.

A központi fiu- és leányiskola helyiségében van a gazdasági kiállitás. **Erdei** Tibor tanár vezetése mellett a hajdudorogi téli gazdasági iskola tanulóinak produktumai vannak it felhalmozva s bámulatos eredményeket mutatnak. Ez az iskola télen elmélet, nyáron gyakorlat alapján müködik, ezt szánta **Darányi** miniszterelnök a jövő gazdasági iskolájának s mindeu évben öt ilyen iskolát létesit. **Az első ilyen iskola volt a hajdudorogi.** A tanulókat a miniszterelnök érkezésekor, most avatják fel Aranykalászos gazdákká. Másik helyiségben **Kardos** János „csikós-király" fogja főzni a gulyást. Külön folyosóra nyilnak a képkiállitások termei, ahol **Káplár Miklós, Magi Zoltán, Pálnagy Zsigmond, Király Jenő, Kampler** Kálmánnak, a hajdusági festőknek nagyértékü, abszolut müvészetet reprezentáló képei vannak kiállitva. Gyönyörü a **Varga** Lajos igazgató által összeállitott tanügyi kiállitás, mely **a hajdu gyermekek kézimunkáit tárja fel s meglep és megörvendeztet azzal, hogy menynyi tehetség él ezen a földön. Igazi őstehetséget revellálnak Fehér László tanitó remek gép-kompoziciói.** Ragyogó a harmadik elemisták által kézimunkából megesinált magyar falu, valamint a Somossy Imréné igazgatónő vezetésével kiállitott leánykézimunkák. Meglepetés az ipari és a Csiha Margit irányitása mellett kiállitott házi-ipari és kézimunkakiállitás s a nánásiak szalmaszövő kiállitása, mely a Baltazár püspök nevéről elnevezett polgári leányiskola helyiségében van. Gyönyörü himzések, fonások, lombfürész, dombormü és tüfestés munkák. **Bámulatos egy névtelenül kiállitott, vámospércsi férfi által konstruált 10.000 évet mutató naptár és igazi tehetségeket csillogtat meg az amatőrfestők kiállitása.**

Nagy érdeklődés fogja kisérni a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara búzaminőségi bemutatóját és termékiállitását. A remek kiállitás szervezése vitéz *Czeglédy Béla* kamarai igazgató, a tudományos feldolgozás dr *Varga István* fővegyésznek, a kiállitás rendezése dr *Yulow Viktor* kamarai főtitkárnak érdeme. Remek szakgyüjtemények, pompás analizis-eredmények, müvészi grafikonok mutatják itt be azt a tényt, hogy a tiszavidéki búza a világ egyik legjobb búzája.

A nagyarányú kiállitás anyagát hat hajdúvárosnak nemes munkája hozta létre. Minden elismerés megilleti ennek a grandiózus anyagnak feltáróit, a Hajdúhét eszméjének felvetőit és odaadó munkásait, elsősorban *Szalkay Antal* polgármestert és *Csiha Antal* tanárt. A kiállitások anyagának megtekintése alatt éreznie kell mindenkinek, hogy kicsinységünkben, kifosztottságunkban is mennyire gazdagok vagyunk, mennyi lappangó és eddig feltáratlan értéket rejt a magyar föld. A Hajdúhét alkalmával pedig ezt a dús kiállitási anyagot, a magyar föld értékeinek ezt a kinceses gyüjteményét, mint színes virágcsokor fonja körül majd a lovasbandériumok, hadházi lakodalom, dalos nánási szalmafonás és egyéb attrakciók.

Kezdődik az iskola!
Iskolai szükségletét egy helyen vásárolja meg!
Előirásos iskolaruhák, kabátok
Kötöttáru, harisnya
Fiú iskolaszvetter erős, strapabiró minőség, 6 évesnek 4·20
Leányka intézeti ayapiúkabát 6 évesnek 9·—
Gyermek patentharisnya 6 évesnek —·70
Patentharisnya jó cérnafonalból, 6 évesnek 1·10
Sötétkék iskolaszövet intézeti ruhának, 140 széles 6·20, 90 széles 2·90
Intézeti paplan fa. duplakiott 13·80
Intézeti matrác 3 részes 25·—
Brokát paplan müselyemből 17·50
Intézeti törölköző damaszt csikos és kockás —·80
Iskola táskák!
25 fillérért 12 db Irótoll
4 db Iskola irón 3 db Szószedet 7 db Rajzlap I-a
24 db Iskolakréta 3 db Hangjegyfüzet 8 db gombfesték palettán
Benyáts ÁRUHÁZ

Budapesten megalakult a munkanélküli fiatalok munkatábora

Budapest mellett a 140 holdas Tarnai-pusztán a főváros megalakitotta a munkanélküli fiatalság részére a munkatábort, melyet 200 munkanélküli ifjúval nyitnak meg, akik 19—25 év között vannak. A munkatábor lakói teljes ellátást, ruhát és havonta öt pengő zsebpénzt kapnak. Ők maguk épitik meg télen is használható, fűthető lakásaikat és dolgoznak a hideg idő beálltáig fásitás és gyümölcsöstelepitésben. Télen foglalkoztató műhelyekben ipari továbbképzés folyik. Alkalom van az ifjúság nevelésére, oktatására is. Az irányitást cserkésztisztek végzik. A munkatábor önkéntes jelentkezőinek tiz százaléka egyetemi hallgató. A munkatáborban félévig lehetnek és azután gondoskodnak elhelyezésükről.

x Zeneszó mellett evezhet a nagyerdei csónakázó tavon! — Olcsó sport és szórakozás.

Használt tankönyvek félárban
Iskolaszerek nagy választékban kaphatók
Bőhm István
Kossuth u. 2. (Városháza)

A Kollégium ünnepélyes évnyitója a Nagytemplomban

Dr Kun Sándor igazgató: Lelki műveltség és tudomány nélkül nem lehet emberi életet élni ezen a földön — A ref. gimnázium évnyitóját is a Nagytemplomban tartják

Tegnap délelőtt volt a Kollégium évnyitó ünnepsége a Nagytemplomban, amely teljesen megtelt közönséggel. Ott voltak a város képviseletében dr *Balla Bertalan* és *Dömsödy Imre* tanácsnokok, a Kollégiumot dr *Kállay Kálmán* egyetemi tanár, igazgató, az egyetemet dr *Révész Imre*, dr *Varga Zsigmond* és dr *Erdőss Károly* egyetemi tanárok képviselték, megjelentek dr *Kun Sándor* gimnáziumi igazgató vezetésével a teljes tanári kar, valamint *G. Szabó Kálmán* tanítóképzőintézeti és vitéz *Csánky* igazgatók vezetésével a többi tagozatok tanári karai és tanulóifjúságai.

Bagdy Dániel lelkész mondott nagyon szép prédikációt a közének elhangzása után. Az istentisztelet befejeztével új szokásként *a református főgimnázium a Nagytemplomban megtartotta évnyitóját* és ezen dr *Kun Sándor* igazgató feltűnést keltő érdekes beszédet tartott. Megokolta, hogy helyszűke miatt ezután itt tartják az évnyitót és évzárót, mert — mint mondta —, »ez a hely a legméltóbb és legszebb keret Isten országát építő és művelő munkánk minden ünnepiesebb mozzanata számára«.

Aztán az ifjúsághoz szólt:

— Mindnyájan telve vagytok reménységgel, valami szépet, valami jót vártok ettől az új esztendőtől — mondotta —, de nem egyforma az akaratotok, nem egyenlően komoly az elhatározásotok. Pedig hány álmatlan éjszakán keresztül virrasztottak gondülte arccal szüleitek odahaza, számolgatva, jövedelmüket beosztva, önmaguktól mindent megvonva, hogy *e szörnyű nehéz időkben előteremtsék az iskoláztatáshoz szükséges költségeket.* Mindenről lemondanak, hogy nyugodtan tanulhassatok a jobb jövőtökért, mert tudják azt, hogy *lelki műveltség és tudomány nélkül emberi életet nem lehet élni ezen a földön.* A szülők önfeláldozását jó tanulási eredménnyel hálájátok majd meg!

— De gondoljatok arra is, hogy ti a debreceni református Kollégium gimnáziumának vagytok a növendékei. Az utóbbi években a szellemi és testi kultúra terén a középiskolai tanulók számára megrendezett országos versenyeken *többszörös ragyogó győzelmet aratott intézetünk, amellyel az egész ország pedagógiai közvéleményének figyelmét felhívta magára.* Ezen a felfelé vezető úton nem lehet megállni. Az idén is minden erőtöket megfeszítve szerezzetek hírt és dicsőséget az ősi Alma Materünknek.

— De saját jól felfogott érdeketekben teljesítenek kell kötelességeteket. *Mindnyájan hallottatok már a munkanélküliségről, a diplomás ifjúság nehéz elhelyezkedéséről. Az élet mai irtózatos versenyében az elégséges tanulók már eleve lemaradnak, sőt a közepes tanulóknak sincs sok reményük az érvényesülésre. Egyetemekre, főiskolákra lassankint csak a jelesen érettségizetteket veszik fel. Ha aztán ott elsőrendű diplomát sikerült szerezniök, akkor még jó adag szerencsére és támogatásra lesz szükségük, hogy hosszabb idő multva állásba kerülhessenek.*

— Fáradságos a tanulás, mert *a mai diáknak többet kell tanulnia, mert többet követel az élet.* De a tanárok is több terhet vesznek magukra, csakhogy könnyítsenek rajtatok.

— Mindent elkövetünk, hogy a legideálisabb viszony fejlődjék ki a tanítványok és tanárok között, úgy akarunk bánni veletek, mint családi otthonainkban a saját gyermekeinkkel. Az igazságos szigorúságunk mellett ott lesz apai szívünk szeretete, mely *sohasem büntetni, hanem mindig javítani akar.*

Ezután az elsőosztályosokhoz intézett dr *Kun Sándor* igazgató buzdító szavakat, majd a szülőkhöz fordult:

— Mi az életünket daraboljuk el nevelői munkánkban, *a szülőktől csak bizalmat és erkölcsi támogatást kérünk. Baráti szeretettel fogjunk kezet, hogy a szülői ház és az iskola harmonikus együttműködésben lehessen.*

Az ünnepély a Himnusz eléneklésével ért véget.

Veni Sancte a piarista főgimnáziumban

A róm. kath. piarista főgimnázium növendékei évnyitó istentiszteletre a Szent Anna uccai róm. kath. templomban gyültek össze tegnap reggel. A templomot zsúfolásig megtöltötték a diákok és szülők.

Dr *Bátori József*, a gimnázium új igazgatója mondta a szentmisét és evangélium után emelkedett szellemű beszédben fordult a tanulóifjúsághoz. A mai nap hármas találkozásáról beszélt. A hármas találkozás, a rend alapítójának ünnepe, a Veni Sancte és a hónap első péntekje. Kérjék az Uristent a fiúk — mondotta —, hogy legyen velük egész évben és a Szent Lélek segítségével igyekezzenek megfelelni kötelességeiknek. Szeressék, tiszteljék tanáraikat, kik nekik csak jót akarnak.

Az istentisztelet után a tanulók a gimnázium épületébe vonultak és elfoglalták helyüket az egyes osztályokban. Az osztályfőnökök külön-külön buzdító beszédet intéztek a tanulókhoz és figyelmeztették őket az iskolai szabályokra.

Itt említjük meg, hogy a debreceni piarista rendház új főnöke, dr *Bátky Miklós* szintén elfoglalta új beosztását. Ugy vele, mint az új igazgatóval, dr *Bátori Józseffel* sokat nyert a debreceni intézet. Dr Bátky Miklós a rend tanárképző intézetének volt tanára, dr Bátori József, az új igazgató pedig a budapesti piarista gimnázium tanára, ki nagy szerepet vitt a magyar cserkészéletben is. Két komoly pedagógus értéket nyert általuk Debrecen.

A katholikus polgári fiúiskola növendékei reggel 9 órakor gyültek össze Veni Sanctera. A szentmisét *Lindenberger János* apostoli kormányzó mondta.

A Szetits-intézet tagozatai részére szintén tegnap volt az ünnepélyes megnyitó. A szentmisét *Mellan Márton* igazgató, apostoli kormányzói helynök mondta.

Évnyitó az állami reálgimnáziumban

Az állami reálgimnázium évnyitójára a tanulóifjuságon kívül igen szép számban jelentek meg a szülők. Az évnyitó ünnepély a tornateremben folyt le és a Hiszekeggyel vette kezdetét. Utána *Ur Márton* igazgató mondott mélyhatású beszédet. Többek közt szólott az iskola és a szülői ház viszonyáról, arról, hogy *az iskola nem nevelt még nagyot a szülői ház támogatása nélkül*, hiszen az iskola padjai közt nevelkedő lélek csak az édesanya irányító befolyása által lehet nagy, mert az édesanyai szív melege szabja ki a gyermek életének pályáját.

Szeretettel hívta fel a szülőket a szíves és hathatós támogatásra, mert csak a kéz a kézben, kart karba fonva haladhatunk együttesen a végső cél, a gyermekek boldogithatása felé. Majd a tanítványokhoz fordult, akiket ernyedetlen szorgalomra, hazaszeretetre és Istenfélelemre intett, mert *kitartó munka és vallásos érzés biztosíthatja a magyar igazság diadalát.*

A nagy tapssal fogadott tanévnyitó beszéd után a megjelentek kivonultak az udvarra, ahol a nemzeti lobogó előtt szép rendben felsorakozott tanulóifjúság előtt, a tanári kar és a szülők jelenlétében *Galántai István* tanár tartott hatásos buzdító beszédet, fogadalomtételre szólítva fel az ifjúságot. Utána az ifjúság fegyelmezett menetben tisztelegve vonult el a nemzeti lobogó előtt, majd az osztálytermekbe mentek, ahol megkezdődött a munka. A bensőséges szép ünnepélyt a Himnusz fejezte be.

A kereskedelmi fiuiskola évmegnyitója

A kereskedelmi fiúiskola tegnap tartotta tanévmegnyitását a Kereskedő Társulat székházának dísztermében. Ezúttal elsőizben megjelent a város képviseletében dr *Balogh Sándor* közművelődési tanácsnok, a felügyelő bizottság tagjai, *Ferenczy Károly* elnök, vitéz *Dávid Géza*, *Markovits Ignác*, *Kontsek László*, *Vass László*, dr *Ratkóczy János* főtitkár, a teljes tanári kar és a tanulóifjúság. A Nemzeti Hiszekegy elmondása után *Fux* igazgató intézett beszédet a fiúkhoz.

A beszéd végén ünnepélyes pillanat következett, az iskola új szokást vezetett be s az elsőéves tanulók a zászló köré csoportosulva fennhangon fogadalmat tettek:

»... Fogadjuk — mondták — ifjú hittel, hogy ettől a zászlótól és a zászlóhoz fűződő szent eszméktől soha, de soha el nem tántorodunk, hogy honszerető, magyar hazánkért minden áldozatra kész honfiakként akarunk élni ...«

Ferenczy Károly a felügyelő bizottság nevében köszöntötte dr Balogh Sándor tanácsnokot. Az ünnepély a Himnusz eléneklésével ért véget.

A tankönyvek ára

Tekintetes Szerkesztőség!

A tegnapi vezércikkben reáméltóztatott mutatni a tankönyvek drágaságára. Méltóztassék megengedni, hogy, mint tankönyvkiadással foglalkozó vállalat vezetője, aki több, mint 20 éve foglalkozom a tankönyvkiadás ügyével, reámutassak arra, hogy a tankönyvárak drágaságának megállapítása nem igazságos és nem indokolt. Az elmult év óta a könyvpapiros árak 38 százalékkal emelkedtek. A tankönyv azonban egy fillérrel sem emeltetett fel. Vajjon miért? Azért, mert örül a tankönyvkiadó, ha az óriási befektetéssel raktáron lévő könyveit értékesíteni tudja. Kultuszminiszteri rendelet rendelkezik az ifjúsági segítő egyesületek felállításáról. Ma már nem a tankönyvkiadó, illetve a tankönyvkereskedő látja el a tanuló ifjúságot tankönyvekkel, hanem 80 százalékban a fentemlített egyesület, amely beszedi az ócska tankönyveket s olcsó pénzért azt a tanuló ifjúság rendelkezésére bocsátja. Hogy egészségügyi, helyesebben a ragályos betegségek szempontjából helyes-e ez, azt az orvosok véleményére bízom. A tankönyv ármegállapításánál rendszerint csak a nyomdai előállítási árat szokták figyelembe venni. Itt van a nagy tévedés! A tankönyvkiadót terheli ezenkívül az írói díj, a bírálati díj, a rajz díja (az illusztrációkért!), a klisé elkészítési díja, a tanító és tanároknak elküldendő ingyen tiszteletpéldányok ára, a tankönyvkereskedőknek adandó elemi iskolai tankönyveknél 15 százalék, középiskolai tankönyveknél 20 százalék, a befektetett tőke kamata, a raktárromlás stb., stb., mert bizony van olyan elemi és középiskolai tankönyv, hogy a kinyomtatott 3.000 példányt 10 év alatt sem adja el a tankönyvkiadó. — Nem kívánok rámutatni ezúttal az élelmi és ruházkodási cikkekre, amelyeknek az ára az utóbbi egy év alatt 50—100 százalékkal emelkedett. Azt azonban a leghatározottabban leszögezem, hogy a tankönyvek árát, amelyet két év előtt a kultuszminiszter úr 30—40 százalékkal leszállított, dacára a papiros 38 százalékos emelkedésének, dacára az egyéb, a tankönyvgyártáshoz szükséges nyersanyagárak emelkedésének — *egy fillérrel sem emelte a tankönyvkiadó.*

Teljes tisztelettel:
Dózsa György.

Szép siker mellett folyik a tenisz-verseny

A DEAC rendezésében pénteken kezdődött meg a nagy tenniszverseny Debrecen bajnokságáért. Már az első nap szép küzdelmeket láthatott a közönség, a legjobb debreceni játékosok indulnak. Az első nap meglepetése: Márai, a DVSC kitünő versenyzője legyőzte Némethi, DEAC-ot.

A főbb eredmények: Máray DVSC, Némethy DEAC 6:2 6:4. Baffy DEAC Siposs Tiszti TK 6:1 6:1. Barabas DEAC—Pataky DEAC 6:1 6:8 7:5. — Leitner DVSC—dr Pintér DEAC 6:1 6:1. dr Farkas DEAC—Both 6:2 6:1, Dr Domokos DEAC—Böszörményi 6:2 6:1.

Hölgyeknél: Darkó Irén DEAC—Bartha Sári 6:1 6:3. Magyar Éva DTE—Schadekné 6:0 6:3. Zsákay Sári DEAC—Szkenderovits 6:3 6:4. — A versenyt ma szombaton délután fél 3 órakor folytatják a DEAC pályán.

SZENTANNA PUSZTAI TEAVAJ
naponta frissen ismét csak
Monokynál (Esterházy lerakat)
Piac ucca 30. Telefon 21—49. kapható.
Sajtok, szardiniák, compótok, főzelék- és huskonservek a legnagyobb választékban!

Fiu Leánynka ISKOLARUHÁT BENYÁTS-tól vegyen!

HIREK

Mindenben első a „Debreczen"

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJJELI SZOLGÁLATA EZEN A HÉTEN: „Kossuth" gyógyszertár, Piac ucca 26. (városi bérpalota). — „Isteni gondviselés" Petőfi tér és Teleki ucca sarok. — „Csokonai", Mester ucca 43. szám. — „Árpád fejedelem" Csapókert, Jánosi ucca 44. szám.

Egyszerü dal örök kőfejtőkről

Csilingelt a csákány
a kemény köveken:
bronzbarna kőfejtők
izzadtan, görnyedten,
reggeltől-napestig
köveket fejtettek, —
könnyeket ejtettek.

Kip-kop! csilingelt és
örömöt, bánatot,
csüggedést és reményt,
tegnapot, holnapot,
jókat és rosszakat
hirdetett, hallatott.

Kip-kop! csilingelte
az otthon hívását,
gyerek nevetését,
asszony kacagását,
kip-kop! kip-kop! kip-kop!
az otthon hívását.

Csilingelt a csákány
a kemény köveken:
bronzbarna kőfejtők
izzadtan, görnyedten,
reggeltől-napestig.
köveket fejtettek, —
könnyeket ejtettek.

KOVÁCS IMRE PÁL.

— **Vasárnapi istentiszteleti rend a ref. templomokban.** Nagytemplomban délelőtt 10 órakor dr Soós Béla, délután 5 órakor Kulcsár Ferenc. Kistemplomban délelőtt 9 órakor Molnár Ferenc, 11 órakor Uray Sándor, délután 5 órakor dr Lencz G. Sándor. Kossuth u. templomban délelőtt 10 órakor dr Lencz G. Sándor, délután 5 órakor Tamás Ferenc. Árpádtéri templomban délelőtt 10 órakor Kolozsváry Kiss László, délután 3 órakor Nagy Sándor. Ispotályi templomban délelőtt 10 órakor Szenes László, délután 5 órakor Kulcsár Dezső. Homokkerti templomban délelőtt 10 órakor Kovács József, délután 5 órakor Kovács József. Kerekestelepi templomban délelőtt 10 órakor Hegyi Tibor, délután 5 órakor Erdei Mihály. Wolaffkatelepen délután 3 órakor Szilágyi László. Nyilastelepi templomban délelőtt Mezey Béla, délután 3 órakor Görömbey Zoltán. Csapókertben délelőtt 10 órakor dr Dancsházy Sándor, délután 3 órakor Losonczy Géza. Nyulason délelőtt 10 órakor Siposs Imre. Egyeken délután 3 órakor Nagy Dezső. Belső-Ohaton délelőtt 8 órakor Nagy Dezső. Ebesen délelőtt 10 órakor pr. és urv. oszt Papp Géza. Hármashegyen délelőtt 10 órakor Biró Béla. Lukaházá ndélután 2 órakor Biró Béla. Ondód-Kádárdülőn délelőtt 10 órakor Rápolty Árpád. Téglaskertben délelőtt 10 órakor Birinyi János. Nagyhortobágyon délelőtt 9 órakor Halász András. Pallagon délelőtt 10 órakor Kulcsár Ferenc.

— **Vasárnapi szentmiserend a Szent Anna uccai plébánia templomban és kápolnákban.** Rendes csendes szentmise, reggel 6, 7, 8, 9 órakor. Fél tiz órakor ünnepélyes szentmise, melyet pontifikál dr Beöthy György apát, szentbeszédet mond Kiss László. A további szentmisék kezdete 11, háromnegyed 12 és fél 1 órakor. Kertségekben: Szent László kollégiumban dr Hutay Ferenc, klinikán Béres Endre, Homokkertben Kummergruber Emil, Józsán dr Szabó János, Hajdusámsonban Novák Gyula.

— **Istentiszteletek a gör. kat. templomban.** Reggel 7 órakor reggeli istentisztelet, délelőtt 8 órakor diákmise, 9 órakor katonamise, 10 órakor nagy szentmise, a szentbeszédet Fekete Lajos segédlelkész mondja. Háromnegyed 12 órakor csendes szentmise. Délután fél 4 órakor rózsafüzérájtatosság, 4 órakor vecsernye, utána szentségimádás. — F. hó 8-án, szerdán Szüz Mária születése ünnepén vasárnapi rend. **A filléres gyors** f. hó 5-én reggel fél 7 órakor indul Máriapócsra, számozott helyek nincsenek; a csapókerti állomásnál nem áll meg. A templomból reggel 5 órai csendes mise után indul a menet nagyállomásra.

— **Az evangélikus templomban** vasárnap délelőtt 10 órakor gyülekezeti istentisztelet. Prédikál Pass László. Este 5 órakor istentisztelet. Prédikál Böjtös Sándor.

— **Evangélikus esti istentisztelet.** Az ősz beálltával ujra elkezdőnek az evangélikus templomban a szokásos vasárnap esti istentisztelet igehirdetéssel és imával. Az első ilyen esti istentisztelet most vasárnap este 5 órakor lesz a Miklós uccai templomban.

— **Istentisztelet az unitárius templomban.** Debrecen, Hatvan u. 24. szám alatt levő unitárius templomban szeptember 5-én, vasárnap délelőtt 10 órai kezdettel rendes vasárnapi istentiszteletet tartanak. Ez alkalommal imádkozik és prédikál dr Csiky Gábor budapesti unitárius missziós lelkész, kormányfőtanácsos.

— **Istentiszteletek a baptista imaházban.** A Szappanos uccai imaházban vasárnap délelőtt fél 10-től fél 11-ig prédikáció, délután 6—7-ig prédikáció, 7—8-ig urvacsora. Szerdán este 7—8-ig bibliaóra. Péntek este 7—8-ig imaóra.

x **Leveles Irén** okleveles nyelvtanárnő londoni és párisi tanulmányútjáról hazatérve, angol, francia, német nyelv tanítását megkezdte. Piac ucca 58. sz. főlépcsőház, II. emelet, balra.

— **A törvényszék elnöke hazatért.** Dr Jeney Sándor a debreceni törvényszék elnöke szabadságáról visszatért s szombaton veszi át a törvényszék vezetését dr Zsögöd Jenő tanácselnök, vizsgálóbírótól, aki hat heti szabadságra utazik. A vizsgálóbíróság vezetését távollétében vitéz dr Tóth János törvényszéki bíró veszi át.

— **Óvónő behelyettesitése.** Korompay Gyuláné óvónő nyugalomba vonulásával megüresedett helyre Tóth Gizellát helyettesitették be. A végleges állásbetöltés választás utján történik.

— **Korompay Gyuláné óvónő negyvenévi szolgálat után nyugalomba vonul.** A városi iskolaszék dr Balogh Sándor tanácsnok elnöklésével tegnap foglalkozott Korompay Gyuláné óvónő nyugalombavonulási kérelmével. A kiváló óvónő negyven esztendőt töltött el ezen a nehéz, de szép pályán és ez alatt a nemzedékek egész sorát inditotta el az élet utján. Az iskolaszék Korompay Gyuláné érdemeit **jegyzőkönyvben örökitette meg és értékes, odaadó és hüséges munkájáért egyhangulag köszönetet szavazott.**

x **Chylinskiné Perczel Carola** táncintézetében a tanítás e hó 15-én megkezdődik. Beíratkozás naponta 11—fél 1 óráig, délután 4—fél 6 óráig, Piac ucca 59. szám.

— **Szele Györgyné lemondott az iskolaszéki tagságáról.** A községi iskolaszék tegnapi ülésén lemondott Szele Györgyné tagsági tisztéről. Lemondását az iskolaszék tudomásul vette és eddigi értékes müködéséért Szele Györgynének jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. Az elnökség a következő ülésre tesz javaslatot a megüresedett tagsági hely betöltésére nézve. Az iskolaszék tagjainak általános óhaja, hogy **Makláry** Károlynét, a püspök feleségét válasszák be az iskolaszékbe.

x **Iskolakönyvek,** irószerek beszerezhetők (használtak félárban) **Antalfy** könyvkereskedésében. Szentanna—Varga utca sarok.

— **Rágalmazta a rendőrt.** A pacsirta-uccai vendéglő előtt három óra hosszáig állott egy fuvaros szekér, felügyelet nélkül. A közelben posztoló rendőr bement a vendéglőbe, hogy megkérdezze, kinek a lovai állanak az uccán. A vendéglőben nagy mulatozás volt, sőt még táncoltak is. A rendőr leintette a táncot, mire Berkesz Sándor fuvaros dühösen a rendőr ellen fordult, részegnek nevezte és sértegette. A debreceni törvényszéken a bíróság a vallomások alapján megállapitotta bűnösségét a fuvarosnak és elitélte 50 pengő pénzbüntetésre. Az ítélet jogerős.

x **Remek látványosságok,** sok szórakozás a Hajdúhéten Hajdúböszörményben.

x **Beíratkozások a városi zeneiskolában.** Debrecen sz. kir. város zeneiskolájában beíratkozások naponta délelőtt 9—1 óráig és délután 3—6-ig. Beíratkozni lehet zongora, hegedü, gordonka, ének, zeneszerzés, gordon, fúvós hangszerekre, továbbá zeneelmélet, zenetörténet, esztétika, kamarazene, zenekar, zeneí előkészitő (ovoda) tanfolyamokra és zenei szemináriumra. Beíratási díj 6 pengő. — Tandíj alsó osztályokban 8 P, közép osztályokban 10 P, felsőbb osztályokban 12 P. Zenei főiskolára készülök 15 pengőt, zenei ovodában havi 3 pengő tandíjat fizetnek havonta. Felvételi vizsgák szeptember 11 és 13-án, délután 3—6 óráig. Tanítás: szeptember hó 14-én kezdődik Bővebb felvilágositás a hirdetményeken és a zeneiskola titkári hivatalában, (Vár ucca 1) telefon: 33-96 nyerhető.

— **A csehszlovák követ, elhagyta Lisszabont.** Fiedler csehszlovák követ csütörtökön elutazott Lisszabonból, — mivel mint tudvalevő — Portugália megszakitotta a diplomáciai viszonyt a csehszlovák köztársasággal. A követ egyelőre Saint Jean de Luz-ban [illegible].

— **Lebrun elnök meglátogatja a kisantant államok fővárosait.** A „Curentul" értesülése szerint Lebrun francia köztársasági elnök meg fogja látogatni a kisantant államainak fővárosait.

x **Debrecen és Hajdúvármegye apraja-nagyja vasárnap a Hajdúhéten lesz Hajdúböszörményben.**

— **Meghivó.** Tisztelettel meghivom a jóbarátaimat, ismerőseimet és mindazokat, akik a „Pálnagy" képek iránt érdeklődnek a „Hajdúhét" alkalmával Hajdúböszörményben rendezendő reprezentativ kiállításomra. **Pálnagy Zsigmond festőművész.**

— **Jegyárak a Hajdúhétre** felnőtteknek, vasúti jeggyel együtt 1.60 gyermekeknek 1.30, ebben az árban minden kiállitás megtekintésére szolgáló belépőjegy ára is bennfoglaltatik.

— **A Böszörményi úti Olvasókör,** szeptember ötödikén, vasárnap este családias estet rendez, szőlő szüréttel egybekötve. Zenekart: Leitner Miklós vezeti. (o)

x **TANKÖNYVEKET használtat, összes iskolákba elad-vesz, cserél Kultúra Antikvárium, Szent Anna ucca 3.**

— **Értesitjük a MÁV nyugdíjas** asztaltársaság tagjait, hogy szokásos havi összejövetelt most nem tartjuk meg.

x **Buzás (Hiller) Géza** könyv- és papirkereskedése **megnyilt** Szent Anna ucca 6. sz. alatt.

— **A bérlő leszúrta a háztulajdonos leányát.** Tegnap Pécsen Horváth Márton 33 éves pék, anyagi ügyből támadt szóváltás közben leszúrta a háztulajdonos 27 éves leányát, Jurasics Rózsit, akit haldokolva szállitottak kórházba. A merénylő elmenekült.

x **Grünfeld S. angol és francia női divatterme, Piac u. 58, I. em. Elsőosztályu munka, előzékeny kiszolgálás, pontos szállitás.**

— **Vasúti főtisztviselők összejövetele szeptember hatodikán, hétfőn 18 órakor az Angolban.**

— **A jövő év végén lesz VI. György India császárává koronázása.** Rövidesen várható a hivatalos jelentés arról, hogy VI. György király és Erzsébet királyné 1938. év vége felé háromhavi indiai útra indulnak. Ez alkalommal lesz a káprázatos koronázás mely másfélmillió fontba kerül az indiai kormánynak.

x **Gyors- és gépirók kiképzése.** Naményi Gyorsíróiskolában, szeptemberben új tanfolyamok kezdődnek. Tantárgyak, gyorsírás, gépirás, helyesírás szépirás. Tanfolyam után államvizsga, államérvényes bizonyítvány. Végzett hallgatók állásközvetitése, Batthyany ucca 11. szám.

— **„Csillagrugatás" következtében két lábát térdig leégették.** Jevrenov Miklós 35 éves bolgár kertész Szentesen az italtól elaludt a kocsmában. Mikor társai nem tudták felkelteni, az egyik tréfából petróleummal itatott rongyokba burkolta Jevrenov lábát és meggyujtota. A „Csillagrugatás" következtében Jevrenov mindkét lába térdig leégett. Válságos állapotban szállitották kórházba.

x **Vattay Margit tánciskolájában,** szeptember hó 14-én diák tánctanfolyam kezdődik. Step és balett táncok tanitása, Kossuth ucca 11. szám.

— **Lezuhant és szörnyethalt egy munkás egy fővárosi épülőház VI. emeletéről.** Tegnap délelőtt a fővárosban, Nagybecskerek ucca 9. számú, most épülő bérpalota VI. emeletéről lezuhant az uccára és szörnyethalt Péter József 59 éves segédmunkás. A vizsgálat megindult.

Legelsőbben kifogástalanul **fest és tisztit** WEISZ, Arany János ucca 20 | Egy öltöny tisztitása, vasalása 3 pengő

— **A forró égöv betegségeinél,** különösen napszúrásnál, bélhurutnál és vérhasnál, valamint olyan gyomor- és májbajoknál, amelyek malária kiséretében lépnek fel, a természetes **Ferenc József** keserűvíz szerfelett értékes hatást fejt ki. Az orvosok ajánlják.

ANYAKÖNYVI HIREK

Születések: Domokos Miklós asztalossegéd, fia Sándor. Tóth Ferenc napszámos, fia Ferenc. Ferenczi Béla borbélymester, fia Béla. B. Nagy Antal földműves, leánya Mária. Gyükér Endre vasesztergályos, fia Endre. Kánya Sándor földműves, leánya Erzsébet. Nagy Antal földműves, fia Lajos. — Krausz József ügynök, fia Dezső. Farkas Imre festősegéd, fia Gyula. Székelyhidi Mihály klinika altiszt, leánya Ida. Békey Albert áll. erdőmérnök, l. Katalin.

Eljegyzések: Schönberger Ármin asztalos—Fülep Sára. Farkas József gumijavító—Dömölky Erzsébet. Dér Lajos m. r. ök.—Vaskó Piroska. Spiller Oszkár főhadnagy—Fruk Amália Sárközi Ferenc csizmadia—Benő Mária. Sárközi Géza szabó—Papp Ilona.

Halálozások: Komlósi Julia, ref. 5 éves, Pandur ucca 7. Csősz József ref. 6 hónapos, Csillag ucca 107. Palóczi László ref. 43 éves, Csapó ucca 62. sz. özv. Sipos Istvánné ref. 57 éves, Bellegelő 449. szám.

— **Éjjel elhagyta lakását és szállodában megmérgezte magát egy pesti úriasszony.** Dr Arje Sándor budapesti ügyvéd 38 éves, feltünően szép felesége tegnap éjszaka elhagyta lakását, szobát vett ki álnéven a Britannia szállóban, ahol három fajta altatószerrel megmérgezte magát. Hörgését meghallották és igy sikerült megmenteni az életnek. Azt vallotta, hogy betegsége miatt tette.

— **Tizenötnapi fogház egy ostorcsapásért.** A debreceni Nagyerdő egyik utján haladt szekerével Kovács József hosszúpályi gazdasági cseléd. A lovas és szekeres, mikor egy vonalba ért, a szekeres hirtelen rávágott ostorával Kovács Bertalan lovára. Az ütéstől nagyot ugrott és levetette hátáról Kovácsot, aki csonttöréssel került kórházba. Kovács József a törvényszék elé került gondatlanságból okozott testisértés miatt. Azzal védekezett, hogy saját lovait akarta ütni és véletlenül csapta meg Kovács Bertalan lovát. A bíróság bünösnek mondotta ki és elitélte 15 napi fogházra. Az itélet jogerős.

— **Nem lehet repülőteret épiteni az Északi Sark jegére.** Schmidt tanár vezetésével orosz expedició szállt le három hónappal ezelőtt egy jégtáblán, mely akkor pontosan az Északi Sarkon volt. Azóta a jégtábla több mint 500 kilométerre sodródott el, a jég naponkint 5 kilométert tesz meg. Igy tehetetlen megvalósitani azt az orosz tervet, hogy az Északi Sarkon repülőteret létesitsenek, Oroszország és Amerika közötti légiforgalom lebonyolitására.

— **Egyiptomban kétezer év mulva ujra koronáznak.** Egyiptomban kétezer év óta nem volt koronázás. A mohamedan papok ellenezték eddig a koronázást, de most már megigérték, hogy nem ellenzik a koronázási pompát. Az egyiptomi új koronát az egész ország adományából készitik el. A koronázás időpontja még nincs megállapitva.

— **Adós és hitelező figyelmébe.** A kezes felszabadult kötelezettsége alól, ha a követelést a hitelező hibájából nem tudják behajtani. Ez a szabály azonban nem alkalmazható készfizető kezesre abban az esetben, ha a hitelező hibájából a behajthatatlanság akkor állott be, amikor a kezes már késedelemben volt.

— **Váltson jegyet** kiadóhivatalunkban a Hajdúhétre.

— **Ottó királyfit díszpolgárrá választja Bécs.** Bécsi jelentés szerint Bécs város polgármestere Richard Schmitz, aki a bécsi városi közigazgatás több vezető emberének társaságában Párisba utazott, nemcsupán Verdier párisi bíboros-érsekkel és több francia politikussal keres érintkezést, hanem találkozik Ottó királyfival is. Schmitzen kivül Ottó királyfi fogadja azt osztrák küldöttség több tagját is, de nem együttesen, hanem külön-külön. Bécs város polgármestere a Berliner Tageblatt értesülése szerint azt kivánja Ottó királyfi tudomására hozni, hogy a bécsi városi tanács az osztrák főváros díszpolgárává akarja megválasztani.

— **Meghalt a román cigánykirály.** A romániai cigányok királya G. A. Lazurica tegnap este hirtelen meghalt. Hosszabb idő óta bejárta azokat a falvakat, amelyekben a cigányok laknak és egyesületbe akarta őket szervezni. Körútján a vlaskai kerületben egy kis falusi kocsmában érte váratlanul a halál. A romániai cigányok egyesülete közköltségen fogja temetni „királyát", aki kolduszegényen halt meg. A temetésre öt—hatezer cigányt várnak.

— **Az Árpádházi Boldog Margit Leányklub fagylaltdélutánja.** A rendezőség felkéri a leányklub tagjait, hogy a fagylaltdélutánhoz megajánlott élelmiszereket hétfőig juttassák el a Zita-árvaházba.

— **Az egyetem köréből.** A debreceni m. kir. Tisza István Tudományegyetem 1937—38. tanévi Rector Magnificusa: Dr Csikesz Sándor egyetemi nyilvános rendes tanár az egyetem kormányzatát 1937 szeptember hó 1-én átvette. Rector Magnificus fogadó óráit szerda és szombat kivételével d. e. 11—12-ig tartja. — **Dr Kovács Andor jogkari dékán** hivatalát átvette. Fogad szerda és szombat kivételével háromnegyed 12-kor.

— **Sámsoni tisztviselők motorkerékpárbalesete egy debreceni szekér miatt.** Vasárnap este Makay Lajos és Szinay Gyula hajdusámsoni községi tisztviselők motorkerékpáron igyekeztek hazafelé. Szembejött velük három parasztszekér, kettő áttért a baloldalra, mig a harmadik keresztbefordult az uton. A gépet vezető Szinay egészen az uttest szélére volt kénytelen hajtani és igy egyensulyát vesztve az uttestre esett a gép. Makay arccal a kövezetre bukott és fájdalmas sérülést szenvedett, mig Szinay csak horzsolást. Saját gépükön mentek orvoshoz. Most teszik folyamatba az eljárást a balesetet okozó szekér tulajdonosa ellen.

— **Szigorúan büntetik az ostoba strandtréfákat.** A hallei rendőrfőnök rendeletet adott ki, melynek értelmében az ok nélkül segitségért kiáltozó fürdőzőt azonnal letartóztatják és két hónapig terjedhető fogházzal sujtják. Erre az adott okot, hogy jókedvü fürdőzők ostoba tréfája miatt két ember fult a vízbe, mert a többiek azt hitték, hogy csak tréfáról van szó.

— **Gömbös Gyula özvegyének adták át Szerencs város díszpolgári oklevelét.** Szerencs városa még 1935 évben díszpolgárává választotta néhai Gömbös Gyula miniszterelnököt. A díszpolgari oklevél átadására Gömbös Gyula betegsége és halála miatt már nem kerülhetett sor. Szerencs városa azonban ragaszkodott ahhoz, hogy a díszpolgári oklevelet átadja az elhunyt nagy államférfiú özvegyének. Özvegy Gömbös Gyuláné pénteken délután fogadta Szerencs város küldöttségét, nagytétényi kúriájában. Tóth Lajos dr tolmácsolta a város üdvözletét, ezután átnyujtotta a díszpolgári oklevelet. Az özvegy megbatott szavakkal mondott köszönetet. Ezután tán látta vendégül a küldöttség tagjait s hosszú időig elbeszélgetett velük.

— **Tizenötéves kislány halálos szerelme.** Szegedről jelentik: Koch Béla nyomdász 15 éves leánya, Koch Adél a szegedi közúti hídról a Tiszába ugrott. Holttteste nem került elő. A kislany többször végigment a hídon, majd mikor senki sem tartózkodott a közelben hirtelen ledobta magáról ruháit és átvetette magát a korláton. Csónakkal mentésére indultak, ő azonban elmerült a vizben és holttestét sem találtak meg. Ruháiban kúsza sorokkal irott levét volt, melyben bocsánatot kér szüleitől az öngyilkosság miatt. Szülei elmondották a rendőrségen, hogy valószinűleg a ponyvaregények hatása alatt követte el tettét. Az utóbbi időben majdnem minden idejét füzetes regények olvasásával töltötte. A nyomozás során megállapitották, hogy két tizenhatéves diák udvarolt neki. Tegnap délután is találkozott velük. Ugylátszik összeveszhettek és az amugy is érzékeny leány rendkivül elkeseredhetett a diákszerelem megszakitása miatt és igy határozta el magát az öngyilkosságra.

— **Hogy lett jogidoktorátust végzett urifiuból kőmüvesinas.** Dr Udvarhelyi Vilmos budapesti lakos érdekes pályát futott be. Megszerezte a jog- és államtudományi doktorátust, a közgazdasági egyetemen egy szemesztert hallgatott eddig és azután elment kőmüvesinasnak. A frontról hazatérve egyre jobban erősödött benne az a gondolat, hogy ezt a pályát választja, mert ennél nincs gyáripari konkurrencia és független ember akar lenni. Valamikor a debreceni gazdasági akadémiának is hallgatója volt. Atyja ügyvéd volt. Dr Udvarhelyi most 38 éves, volt napszámos, kubikus, mig kőmüvesinas, majd segéd lett, most már a mestervizsgára készül. E hónapban több külföldi államba indul tanulmányutra, mert tökéletes kőmüves akar lenni.

— **Három golyót lőtt mellébe egy életunt aggasztyán.** Nem mindennapi hidegvérrel vetett véget életének egy szekszárdi 79 éves aggastyán, Balogh Ferenc. Már évek óta betegeskedett, ami annyira elkeserítette, hogy öngyilkos akart lenni. Vett egy 9-es Frommer-pisztolyt és abba három golyót tett. Bezárkózott a szobájába és mellbelőtte magát. Az első lövés után, mivel nem veszítette el eszméletét, még kétszer mellbelőtte magát. Meghalt.

— **Elloptak egy mikroszkópot, mert azt hitték, hogy ujfajta gépfegyver.** A kiskunhalasi vágóhid laboratóriumából másfél évvel ezelőtt elloptak egy mikroszkópot. A betörő készpénzt is elvihetett volna, de a mikroszkópról azt hitte, hogy ujfajta gépfegyver. — Most jelentkezett a mikroszkóppal Brecska Lajos kiskunhalasi fiatalember, aki a tyúkólban talált rá. — A nyomozás megindult.

— **Kétszáz pengőt is fizetnek a hibás kanadai bélyegért.** A kanadai postaigazgatóság az angol király legidősebb leányának Erzsébet királynőnek az arcképével díszített bélyeget adott ki most, de a színezés nem sikerült jól és úgy tünik fel, mintha a kis Erzsébet hercegnő sirna. A hibás bélyegért megindult a versenyfutás és nagy tömegben vásárolják, mig be nem vonják a forgalomból. Egy levélbélyegért 700 pengőt is fizetnek már Londonban.

— **Az osztálysorsjáték húzásán:** 20.000 pengőt nyert: 73914. — 10.000 pengőt nyertek: 4500 7892 66368. — 5000 pengőt nyert: 13721. — 4000 pengőt nyertek: 9933 38086 80252. — 3000 pengőt nyertek: 8453 35424 42060. — 2000 pengőt nyertek: 61164 79283. — 1000 pengőt nyertek: 2982 17833 34957 56838 58990. — 800 pengőt nyertek: 65582 73612. — 600 pengőt nyertek: 1764 6571 10958 14514 19516 51966 64746 69210 82642. — 500 pengőt nyertek: 49 4587 5587 6374 8999 9269 11552 14153 19478 24197 24453 29742 41089 49969 54112 56571 56685.

Nyaraljunk a BALATONLELLEI Magyar tenger pensioban vagy BALATON-SZÁNTODON a gyönyörü Mavosz üdülőben
mindenütt teljes komfort
Teljes Pensio juniusban P. 5·- tól
" " főidényben P. 6·50 "
Felvilágositással szivesen szolgálunk és prospektusokat dijtalanul küldünk.

GYÁSZROVAT

Palóczi László hentesmester 43 éves korában elhunyt. Temetése szombaton öt órakor lesz a Köztemetőben. Lakás: Csapó ucca 62. szám.

Komlóssy Juliska Irmuska 5 éves. Temetése szombaton félöt órakor lesz a Köztemetőben. — Lakás: Pandur ucca 7. szám.

— **A budai házbeomlás három letartóztatottját átviszik az ügyészség fogházába.** A budai házbeomlásból kifolyólag a rendőrség gondatlanságból okozott emberölés, valamint gondatlanságból okozott több rendbeli testisértés miatt előzetes letartóztatásba helyezte Szécsi Dezső okleveles mérnököt, Trautmann Rezső műszaki tisztviselőt, Czeik Sándor vasbetonszerelőt. Ugyanekkor a kórházban sérülten fekvő Gresó József s Hubbauer Fülöp őrizetét megszüntették. A helyszini szemle megállapitotta, hogy a szerencsétlenséget a támasztógerendák korai eltávolitása okozta. Tegnap kihallgatták a munkásokat, hogy nem történt-e bünös mulasztás a betonkeverésnél. A letartóztatottakat ma kisérik át az ügyészség fogházába.a

— **A gyermek miatt...** Egy gyermekét nagyon szerető fiatalasszony R. Nagy Gáborné csalási ügyét tárgyalta tegnap a debreceni járásbiróságon dr Bónvi Bertalan járásbiró. A vádirat szerint R. Nagy Gáborné ez év május elsején mindenesnek elállott dr Bornemisza Károly táblabiróhoz, de nem állott be aznap munkába, hanem azt igérte, hogy hazamegy a falujába és elhelyezi gyermekét, aztán visszajön két nap mulva. Öt pengő előleget kért, amit meg is kapott, de a táblabirónál két nap mulva nem jelentkezett. Emiatt dr Bornemisza Károly táblabiró feljelentette csalás miatt. A vádlott sirva adta elő a védekezését. Elmondotta, hogy a gyermekét nem tudta a falujában elhelyezni, nem tudott megválni a gyermekétől, azért nem jelentkezett a szolgálati helyén. Közben olyan helyre ment, ahol a gyermekével felfogadták. Egyébként irást adott át a bírónak arról, hogy a kárt a táblabirónak megfizette. A bíróság, minthogy a kár megtérült és dr Bornemisza Károly táblabiró nem kivánta a megbüntetését a vádlottnak — felmentette. Az itélet jogerős.

METEOR MOZI MŰSORA

Szombaton: 5 7 9 órakor, csak felnőtteknek: AZ ÖRVÉNY. Kisérőműsor: TIK-TAK, magyarfilm.

SPORT

Sporthiradó

A DEBRECZEN sporthírszolgálata jelenti:

A Bocskai ma szombaton délben utazik fel Pestre a Nemzeti elleni mérkőzésre. A csapatot véglegesen a mérkőzés előtt jelölik ki s az valószínűleg a következő: Kertes, Palotás, Gyulai (Lukács), Elek, Boross, Belesik, Kemény, Finta, Teleki, Takács, Hajdú.

Szó van arról, hogy Gyulai Lukács fesz a hátvéd s Palotás fedezet s ebben az esetben Elek maradna ki.

A Bocskai belső csatárai iránt egy francia klub megbizásából itt járt játékosközvetítő érdeklődik. Müller kedvéért jött le vasárnap a Hungária—Bocskai mérkőzésre és ugyanakkor megtetszett neki a Bocskai belső hármasa, Finta, Teleki, Takács és közülük akármelyiket, akár mind a hármat elvitte volna jó pénzért. A Bocskai — alig hihető — kitérő, illetve elutasító választ adott.

A DVTK tiltakozik a játékoscsábítás vádja ellen s azt állítja, hogy Teleki a Bocskai engedélyével volt Diósgyőrben tárgyalni s ő csak trénernek akarja Telekit, nem játékosnak és a Bocskai kilátásba helyezte a békés megoldást. Valami itt nincs rendben egyik oldalról sem... De belül a Bocskai-ban sem.

Mégis meg lesz vasárnap a mátészalkai VTE—DKASE mérkőzés, Mátészalkán azonban nem délután, hanem délelőtt. Egyedül a BUSE—MTK mérkőzés marad el.

A nagy érdeklődéssel kisért tisztviselőbajnokság ma szombaton folytatódik a DTE nagyerdei pályáján s az érdekesség: egyszerre két pályán is lesz mérkőzés egymás mellett. A Futballbirák az Egyetemi Tisztviselő csapattal játszanak, vezeti Takács, fél 4 órai kezdettel —, fél 5 órakor az egyik pályán Bankosok—Postások, vezeti: Szabó Kálmán —, másik pályán Villanygyári Tisztviselők—Igazságügyi Tisztviselők, vezeti: H. Kovács. — **Nagy érdeklődés kiséri** a szombati tisztviselőmérkőzéseket.

—

MA KEZDŐDNEK AZ ORSZÁGOS VIDÉKI ATLETIKAI BAJNOKSÁGOK.

Magyarország 1937 évi vidéki atletikai bajnokságait ma és holnap délután 3 órai kezdettel rendezi a Stadion ban a MASz keleti kerülete. Az országszerte nagy érdeklődéssel várt viadal alkalmával indulnak a vidék legjobb atlétái. A versenyzők zöme pénteken este már megérkezett, akiket a rendezőség ünnepélyesen fogadott a pályaudvaron. Az egyes kerületek vezetői szerint hatalmas küzdelemre van kilátás minden számban, mert a kerületek kiegyensúlyozott erőt képviselnek és csak 1—2 pont különbség dönti majd el a kerületek közti pontversenyt Az első nap a következő számok kerülnek lebonyolításra: 100 800 5000 méteres sikfutás, 200 méteres gát, távol és rudugrás, gerelyhajítás. Helyárak igen olcsón vannak megállapítva hogy mindenki számára lehetővé legyen a ritkaságszámba menő verseny megtekintése. Páholyülés: 1 P, tribün 80 fillér, korzó ülőhely 70, ülőhely 50 és állóhely 20 fillér.

—

A TISZTVISELŐ BAJNOKSÁG

során a Baukovátz Alfréd által alapított kupáért szeptember hó negyedikén a DTE nagyerdei sporttelepén negyed négyórai kezdettel Futballbirók—Egyetemi tisztviselők fél 5 órai kezdettel Igazságügyi és Villanygyári, valamint a Postás és Banktisztviselők labdarugó csapatai között bajnoki mérkőzés lesz. — Belépődíj nincs.

—

FELHIVÁS.

Felkérem a DKASE játékosokat, **hogy vasárnap reggel fél 8 órakor a** Bika előtt legyenek: Vári, Rácz II, Rácz I., Toroczkai, Jellinek II. Jellinek III. Kovacsics, Balogh, Pethő, Nábrádi, Herskovits, Kutassy, Takács.

(o)

NYILT-TÉR

Szilágyi Endréné, István út 39 szám alatt levő üzletét átveszem. Kérem a hitelezőket követelésüket három napon belül hozzám jelenteni szíveskedjenek.

Hatala Józsefné
Széchenyi ucca 109.

KÖZ-GAZDASÁG

TERMÉNYTŐZSDE.

A búza 20—30 fillérrel javult.

A készárúpiacon a búza árát tiszavidéki relációban 20—30 fillérrel, a többi állomásról származó árúét pedig 25—30 fillérrel felemelték. A rozs 10 fillérrel drágult, az árpa kinálata kissé javult, az ára változatlan. A tengeri 5 fillérrel drágult.

Búza tiszavidéki 77 kg 19.70—20.10 78 kg 20.00—20.40, 79 kg 20.25—20.60 80 kilós 20.40—20.70. — Felsőtiszai 77 kg 19.70—20.10, 78 kg 20.00—20.40 79 kg 20.25—20.60, 80 kg 20.40—20.70 rozs 18.95—19.10, takarmányárpa első rendü 16.50—17.00, középminőségü 15.75—16.25, sörárpa kiváló 21.00—22 prima 19.50—20.50, sörárpa 18.50—19.25, zab elsőrendü 16.90—17.10, középminőségü 16.80—16.90, tengeri 12.—12.10, korpa 11.40—11.50, nyolcas liszt 13.85—14.30 P mázsánként.

HIRDETMÉNY. A m. kir. honvédelmi igazgatásnak az őszi gyakorlatok végrehajtásához több napon át nagyobb számú ló és jármű előfogatra van szüksége. A lovak és járművek szeptember hó 9-én reggel 5 órától számított 11 napra igényeltetnek. Az előfogatok térítési díjait a m. kir. honvédelmi miniszter úr a következőképen állapította meg: a) egy pár hámszerszámmal ellátott ló és kocsis után naponta 7 pengő, azaz hét pengő. b) egy fogatolt jármü és kocsis után naponta 8 pengő, azaz nyolc pengő. Az igénybevett lovak és kocsisok élelmezéséről a katonai igazgatás gondoskodik. A térítéseket az előfogatokat igénybevevő parancsnokság az elbocsátás alkalmával közvetlenül az előfogatolt szolgáltatók kezeihez fogja — minden levonás nélkül — kifizetni. — Felhivom azokat a lólartó gazdákat, akik e méltányosan megállapított térítési díj ellenében a lovaikat és járműveiket hajlandók előfogatként szolgáltatni, hogy összeirásuk végett haszonállatvizsgálati igazolványukkal együtt haladéktalanul jelentkezzenek a Kossuth ucca 20. szám III. emelet 92 c. számú hivatalos helyiségben, — ahol a kiállítandó előfogatokra nézve még szükséges tudnivalók megadatnak. A jelntkezés utolsó határnapja szeptember ötödike, vasárnap, délután 14 óra. — Debrecen, 1937 aug. 31. —

Polgármester.

Rongyot tisztát vesz lapunk nyomdája

Gyöngyvér

REGÉNY

Irta: Székelyné Bészler Anna

(51. folytatás.)

— Nyolc nap előtt Horka engedetlenségben talált négy embert. Amikor vallatóra fogta őket, felsorolták, hogy mi a bajuk. Nagyon sok kár érte a csapatot ezen a télen Gyöngyvér dolgai elterelték sok olyan dologról a figyelmet, melyek nagyon is fontosak voltak. A kis húgunk figyelme kiterjedt minden re, mi azonban nem ismertük itt annyira az életet, hogy megfelelő mennyiségü takarmányról és téli élelemről gondoskodtunk volna. Elég sok állat elpusztult. Az emberek nyugtalankodnak, azt mondják azért tört rájuk a pusztulás, mert megharagudott a földnek és viznek szelleme. Keresztény vezérségünkben látják a szellemek haragjának okát.

— Bizony fiam, a ti hitetek azt tanítja, hogy két urat nem lehet szolgalni.

— Én nem is akarok, csak egyet. Az én népem ősi Istenét akarom szolgálni a lelkem és testem minden erejével. Ezenkivül újra követek jöttek hozzánk. Nagyon járkálnak már ki s be a Hunor kövénél. Arra hoztak parancsot, hogy négy hét mulva az öcsém és én jelentkezzünk a váradi kapitánynál. Zelendet pedig szolgáltassuk ki, mert sok gonoszsága és pusztításai méltóvá teszik a halálra. Azt igérik, hogy mivelünk csak arról akarnak tanácskozni, hogy álljunk vissza a király seregébe és akkor meghagyják Gál magyarjainak az ősi hitét. Nem háborítja meg őket senki, kezeskedik érte a király. Rejtekünket úgyis ismerik, tehát nem tarthatjuk soká magunkat. Végül azzal érvelnek, hogy Gyöngyvér érdekében is el kell mennünk Váradra, mert hugunk maga kivánja, hogy a király akarata szerint történjék.

— Mit feleltél a követnek édes fiam?

— Megfordítva ültettem fel a lóra, oda kötöztettem és úgy üzettem ki a völgyből. Három nap előtt Gyöngyvértől is üzenetet kaptam. Figyelmeztetett, hogy semmiféle követnek ne higyjünk el semmit. Ki ne mozduljunk, mert nagy dolgok vannak megérőben.

— Gyöngyvér veszedelmes utakon jár. Vesztét keresi és nem látja, hogy a sötétségbe zuhan.

— Most már én is megelégeltem a dolgát — felelte Sólyom. — Hamarosan utána megyek. Nem törődöm sem a vezérségével, sem Dobok seregének ellenállásával, mert énelőttem a legfontosabb a húgom nyugalma, boldogsága és tisztasága.

Mielőtt Gál felelt volna, tekintete odatévedt a fekvő Dobokra és úgy tetszett neki, hogy az megmozdult. Sólyom is felfigyelt és visszafojtott lélegzettel várták, hogy mi történik. Hirtelen felült s megrázkódott Dobok. Majd felállt és körülnézett. A térde még rogyadozott Imbolygott, mint a részeg, de nagy akaratereje már is tudott parancsolni erőtlen testének.

— Dobok! Testvérem! — lépett felé Sólyom és kezét nyujtotta.

Dobok megragadta Sólyom kezét s megszorította azt.

— Messze voltam — mondotta.— Ugy-e régóta, talán napok óta alszom?

— Messze voltál — felelte a nagy apja. — Nagyon messze. Ülj le édes fiam, elmondom neked, hogy milyen messze voltál.

— Tudom én. Fent jártam az Istennél. Nem akart visszaengedni. Azt mondta, hogy aki egyszer hozzá hazatér, azután becsukódik a kapu.

— Ülj már le édes fiam, — kérte az öreg. — Éhes vagy? Szomjas vagy? Friss tejet, gyenge túrót hozatok.

A szolga kezéből kivette az ősz táltos a tálat. Dobok csodálkozva nézett. — Őszkor gyenge túrót? Talán kétszer ellettek a birkáitok?

— Egyszer is keveset, édes fiam. Ne csodálkozz most semmi felett. Nézz csak ki, tavaszodik. Olvad már a hó a hegyek oldalán.

Dobok eltaszította a tálat.

— Ne járassátok bolondját velem.

— Én tenném te veled, fiam?

— Mi van Gyöngyvérrel? Hol van — kérdezte Dobok és felegyenesedett.

Gál tanácstalanul nézett Sólyomra.

— Mi van a mátkámmal?! — sürgette Dobok. — Feleljetek hát, tudni akarom. Miatta jöttem vissza a halál országából. Jogom van hozzá, hol van?

— A sereged élén jár — felelte Sólyom. — Elment, csatározásba öli szíve szomorú indulatját. Ott táborozik a Hargita alatt.

— Ezt nem akartátok megmondani? Most hazamegyek, szétnézek a házamban, aztán utána megyek Gyöngynek.

— Várj még fiam, nem engedlek el. Egyél, igyál, beteg vagy, gyönge lehetsz. Félesztendős álomból ébredtél fel. Várd meg, míg erősödöl. Lehet, hogy akorra visszatér Gyöngyvér.

— Nem kell nekem semmi, nagyapám. Ne tarts vissza. Megyek, mert megfojtana a háza levegője. Szabadba vágyom, a ló hátára.

Sólyom felkinálta a lovát Dobok nak. Ő maga is el akart menni Dobok táborába, de Gál visszatartotta unokáját.

— Hagyd most édes fiam, látod, milyen ingerlékeny. Éppen olyan, mint volt. Nagyobb baj lenne belőle, ha felébredésének első napján összetüztök.

— De mi lesz, ha megtudja Dobok Gyöngyvér dolgát? Féltem mind a kettőt. Bárcsak addig mehettem volna el a hugomért, amíg Dobok nem tért magához. Félek, hogy most már késő.

(Folyt. köv.)

APRÓHIRDETÉSEK

KAPHATÓK

kiadóhivatalunk pénztáránál az alábbi kész nyomtatványok, darabonként 10 fillérért:

Pince kiadó.
——hold föld eladó
Raktárhelyiség kiadó
Üzlethelyiség kiadó
Ez a ház eladó.
Kiadó lakás: 1 2 3 4 szobások lakások.

Alkalmazást nyer férfi

Fodrászsegéd, gyakorlott, jó munkás, állandónak beléphet, — Miklós ucca 10. 1979

Cipészsegéd felvétetik, István út 15. Falvai. 1957

Kifutót, vagy tanulót felveszek, Szent Anna u. 39. sz., fűszerüzlet. 1953

Egy fiatal ügyes fűszerkereskedősegéd felvétetik, Nagy Lajos, Derecske. 1872

Fodrászsegéd, kisegítésre, vagy állandóra beléphet, **Sámsoni út 48. szám.** 1930

Fodrászsegédet
felveszek, Reményi, — Csapó ucca 98. Szépen fütyülő kanári madarak eladók. 1945

Jómunkás
fodrászsegéd, kisegítőnek felvétetik, Fehérvári, Széchenyi ucca 57. szám. 1967

Fiatal
fodrászsegédet felveszek, állandó munkára, azonnalra, Rácz, Budai Ézsaiás ucca 44. 1963

Alkalmazást nyer nő

Könyebb
házimunkára keresek délelőttre fiatal, gyermekszerető lánykát. — Batthyány ucca 17. sz., keresztépület. 1974

Ügyes
nőlgyfodrászlányt keresek, Boczán Sándor fodrászata, Bádogos u. 2. szám. 1973

Bejárónőt
mindenest felveszek, — Magoss György tér 24. 1970

Kifutóleányt,
megbizhatót felveszek, Werner úridivat. 1971

Főzni tudó
mindenest keresek, azonnalra, dr Rencz Antalné, Csanak ucca 5. 1933

Főzni tudó
mindenes bejáró, vagy bentlakó, azonnalra felvétetik, Svetits bérház, Mogyoróssy. 1938

Mindenes
bejárónőt azonnalra felveszek, Széchenyi ucca 11. szám, keresztépület. 1969

Középkorú
német nevelőnőt, két gyermek mellé, Budapestre felveszek. Jelentkezés: Tisztviselőtelep, Forgách ucca 9. 1980

Gyors- gépirónőt
irodai gyakorlattal, azonnal felveszünk. — Ajánlatokat „fizetési igénnyel" kiadóba. 1940

Trafikba
jómegjelenésü fiatal vezetőnőt, betétkönyvvel azonnal felveszek, Hatvan ucca 61., szám, földszint 5. 1968

Főzőmindenest
éves bizonyítványokkal október elsejétől Budapestre felveszek. Jelentkezni: Forgách ucca 9. Tisztviselőtelep. 1989

Bejárónő
felvétetik, Garay ucca 18., félemelet 3 ajtó. 1964

Mindenes,
bentlakó, azonnal felvétetik, Vár ucca 2. I. e. 2 ajtó. 1965

Mindeneslány,
azonnal felvétetik, Mihály, Arany János ucca 2. szám, II. em. 1960

Bejárónő
délelőtti órákra felvétetik, azonnal, Csapó 44, keresztépület. 1958

Mindenest
jó bizonyítvánnyal azonnalra, vagy 15-ére felveszek, Farkas, — Nemzeti Bank, II. em. 4 ajtó. 1944

Bejárónőt
keresek a reggeli órákra, Bika udvar, gépházzal szemben, emeleten. 1956

Csinos
kiszolgálónőt felveszek, Böszörményi út 7. sz., 1948

Alkalmazást keres nő

Hosszú bizonyítvánnyal
mint házvezetőnő, társalkodónő keresek elhelyezkedést, úri egy-két tagból álló családnál. Levelek „árva" jeligére a kiadóba. 1932

Ajánlat

„Vezuv" kályhák
1 és 2 aknás és zománcozott tűzhelyek gyári lerakata Kormos József vasüzletében, Csapó u. 15. szám. 1776 10. 1.

Szabaduljon
meg nyári archibáitól egyéniségének megfelelő s nem túlreklámozott szavatolt arckozmetikumok által. Földes, Vígmozinál.

Cianoztasson
bizalommal — CSALA cianozó vállalattal, Rákóczi ucca 9., telefon 14-27 szám 26 9. 1.

Poloskairtás
ciángázzal, zsizsiktelenítést felelősséggel vállalom, Kiss Zoltán, Kigyó ucca 5. sz. 296 9. 8.

Legolcsóbb
nyári vásár — gyári maradékokban — dr Révésznénél, Piac u. 42., Pannonia udvar. 134 9. 5.

Eladás,
vétel, csere. Hálók, ebédlők, konyhák, irodaberendezések, szezlonok, szőnyegek, rekamiék minden elképzelhető használt uj ingóságok Dégenfeld tér 6 51

Két középiskolás
leányt teljes ellátásra a Nagytemplom szomszédságában elfogadok. Gondos felügyelet. — Zongora használat. Rothermere ucca 41. uccai lakás. 1892

Zománctűzhelyek
gyönyörű szép színekben, nagy választékban Nagy vasüzletében (csapókanyar). 1966

„LELA"
zománctűzhelyek legtökéletesebben sütnek, s főznek, szénfütésre is alkalmas, felelősséggel készíti: Levencsik Lajos tűzhelyüzeme, Árpád tér 17. 1908 10. 3.

Kereslet

2—3 literes ugorkás üveget keresek megvételre. Cimet a kiadóba kérem leadni. 12356 vv.

Élelmiszer ital

Borpince megnyitás
Tóby József nagybirtokos saját termésü borai 40 fillértől literenként beszerezhető, Árpád tér 5. 1660 9. 5.

Ha megrontotta
gyomrát. Igyon ceglédi kadarkát. Egy fél liter huszonhárom. Biztos hatást garantálom. — Csapó ucca 31. 1677

Teljes ellátás

Kellemes lakás
finom koszt Hungária penzióban, **szobák napokra és hónapszámra.** Ferenc József út 59. sz. Telefon: 23-39. szám. 949 9 1

Diákot keres

Alsóosztályos,
lehetőleg ref. gimnáziumba járó diákot második osztályos mellé, teljes ellátásra úri család elfogad. Külön szoba, fürdőszoba, gondos, szigorú felügyelet, esetleg oktatás. Domokos Lajos ucca 6. 1096

Okleveles
középiskolai tanár két középiskolába járó fiut vagy leányt teljes ellátásra esetleg tanítással szolid ár mellett elvállal Sinay M. u. 36. 1439 IX. 5

Diáklányokat,
teljes ellátással, külön szobába keresek, öt pereyire a Dóczihoz. Rakovszky ucca 17. 1905

Oktatás

Zongoraoktatás
és gyakorlás, jutányosan. Timár ucca 52 sz. I. emelet, jobbra. 1631

Zongoratanitás
iskolai módszerrel. Magyar nóta és sláger tanfolyam, Mester ucca 11

Zongorázni
tanítok kezdőket s haladókat, akadémiai módszer szerint, Hatvan ucca 24., első ajtó. 1547

Angolul
tanít jó kiejtéssel úriasszony, Lakosné, Piac ucca 10. Megeszélések: 2—4 óráig. 1946

Pénz

Ezerötszáz
pengő kölcsönt fölveszek, ingatlan biztosítékra. 1959

Hangszer

Pianino,
elsőrangú gyártmány, kitünő hangú, bérbeadó telefon: 24—74. 1963

Bútor

Hálószobabútor,
jókarban, olcsón eladó. Széchenyi ucca 90. 1931

Autó, motor kerékpár

KERÉKPÁRJAVITÁS
zsírozás, s zománcozás, szakszerű, pontos munka. Alkatrészek. Olcsó árak. SZALAI műszerész, **Hatvan ucca 17 sz** 20 9. 5.

Atadó üzlet vendéglő

Központban legjobb helyen fűszerüzletes ház olcsón eladó. Értekezni lehet: Maróthy György ucca 2. szám. 1339 vv

Lakást keres

Keresek
különbejáratú üres szobát, központban. Ajánlatot: Kónya trafikba, Kossuth ucca, (városháza épület). 1952

Kiadó lakás kétszobás

Két szoba,
konyha, fürdőszobából álló kisebb uccai lakás, igen jutányosan kiadó, idősebb magános úrnőnek, aki egy magános úr gondozását vállalja. Maróthy György ucca 21. szám. Érdeklődni kizárólag délután 2—3 óra között. 1007 9. 5.

Szép
két uccai szoba, fürdő-, előszoba s mellékhelyiségekkel, október hó elsejére kiadó. Árpad tér 10. szám. 1962

Kiadó lakás nagyobb

Kossuth ucca 8.
I. emeleti ötszobás szinházra néző, két balkonos, teljes komfortos lakás, november hó elsejére kiadó.. 1751

Nagyon szép,
négyszobás, teljes komfortos lakás, parkirozott udvarban, novemberre, Barna ucca 15. 1941

Butorozott szoba

Csinosan
bútorozott szoba, fürdő szobával kiadó. Arany János ucca 2., földszint 2. 1976

Két uccai
szoba, bútorozva, vagy anélkül kiadó, Miklós ucca 4. szám. 1975

Különbejáratú
uccai bútorozott szoba, azonnal kiadó. Eötvös ucca 48. szám. 1829

Különbejáratú
uccai bútorozott szoba, azonnal kiadó. Eötvös ucca 48. sz. 1942

Uccai
elegánsan bútorozott szoba kiadó. Hatvan u. 18. sz. II. balra. 1955

Csinosan
bútorozott, különbejáratú uccai szoba, teljes komforttal, esetleg garázszsal kiadó, Miklós u 51. szám. 1954

Különbejáratú
szép bútorozott szoba, azonnal kiadó. Kálvin tér 5. 1947

Ingóságvétel

Látcsövet,
prizmást 6x-ost keresek megvételre. Ajánlatot árral a kiadóhivatal továbbit „Prizmás látcső" jeligére. 1007

Használt
bútorokat, ingóságokat eladok, veszek, cserélek Hívásra megyek. Piac u 73., udvarban. 1936

Ingóság eladás

Női
kerékpár, porszivógép, süllyesztő varró gép, jégszekrény, hálószoba, márványok, nyok, ruhanemük, — fali óra, vegyes butorok eladók Csapó ucca 16. Barnáné. 417

Óceska cserép,
üvegfal, ablakok eladók Epreskert ucca 11 B. 1873

Egy folytonégő,
nagyobb salgótarjáni töltő kályha eladó. — Arany János ucca 3. 1961

Elveszett

Elveszett
karkötő brilliánsköves, pénteken kat. templomban, vagy Szent Anna uccán. Mivel kedves emlék, meghalt édesanyámtól. Kérem a becsületes megtalálót juttassa el illő jutalomdij ellenében Bagi Ferencnéhez, Zápolya ucca 7. 1951

Gazdasági eszközök

Boroshordó
új és használt eladó. — Hordók javítását vállalom. Ócska hordót veszek, Nap ucca 4. 1905

Eladó házhely

Közmüves villatelkek!
25 éves adókedvezménnyel, Simonyi út mentén, megállóhoz közel rendkívül előnyös ár és fizetési feltételek mellett, esetleg kölcsön áavállalásával eladók — Felvilágositást ad: délután 5—7 óráig dr. Csányi Farkas Attila ügyvéd, Werbőczy utca 12. 1575, vv

Eladó ház

Adómentes
új családiház, mélyfúrású jóvizü kúttal eladó, vagy belvárosban hasonlóval ráfizetéssel elcserélhető. Csapókert, Jánosi u. 7. 1871 9. 18.

Eladó föld

Eladó
Bocskaikertben, állomástól 10 percre egynyilas szőlő terméssel, felszereléssel. Termés külön is eladó. Érdeklődni: Vigkedvü Mihály ucca 62. 1930

Bánk 128. szám
alatt 4 kat. hold föld eladó. Értekezhetni lehet dr Pécsi és dr Pap ügyvédek irodájában, iparkamara.. 1883

Cserei
állomásnál 13 hold búzatermő föld kiadó. — Deseő, Piac ucca 66. 1949

Elepen
18 és 50 hold tanyával eladó. Deseő, Piac ucca 66. szám. 1950

Felelős szerkesztő: PÁLFY JÓZSEF.
Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó Rt. kiadása.

Diákot — diáklányt
butorozott szobájához,
vagy
teljes ellátásra könnyen kap
a DEBRECZEN apróhírdetése útján

DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA
DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG U. 1. SZ.
TELEFON: 27-89. (HÁROM MELLÉK-ÁLLOMÁS)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 3 P, NEGYED-ÉVRE 9 P, FÉLÉVRE 18 P, ÉVENTE 36 PENGŐ
EGYES SZÁM 12 FILLÉR. VASÁRNAP 24 FILLÉR

XIV. ÉVFOLYAM, 201. SZÁM. *Debrecen, 1937 szeptember 5 vasárnap* ÁRA: 24 FILLÉR.

Darányi miniszterelnök a Hajduságon

Darányi Kálmán miniszterelnököt köszönti ma Hajdúböszörmény ben a Hajduság népe a Hajduhét megnyitása alkalmából. Köszönti nem alázatos meghajlással, hanem őszinte nagyrabecsüléssel, magyaros nyiltszívűséggel. Ritka alkalom adódik ma a hajdunép számára, a magyar kormány fejét üdvözölheti régi kerületi székhelyén, Böszörményben, hol még nem igen láttak aktiv miniszterelnököt. Meg tiszteltetést, megbecsülést rejt magában az a tény, hogy Darányi miniszterelnök részt kér a hajduság ünnepéből, együtt ünnepel az ünneplőkkel, együtt örvendez az örvendezőkkel. Az együttérzés dokumentuma ez a látogatás, mely bizonyára nem marad nyom nélkül és a munkás hétköznapokon is éreztetni fogja hatását.

A szabad hajdunép ünnepel ma és kezdi meg ünnepi hetét. A szabad hajdunép elnevezés olyan büszkén, önérzetesen hangzik és éppen a mai időkben kap jelentőséget. A mai időkben, mikor divatos eszmeáramlatok és új elvek éppen a szabadságot radirozzák ki nagy előszeretettel a népek életéből. A Hajdunép megszentelt hagyományai pedig éppen a szabadságban gyökereznek. A hányatott életű hajdúsök mindig a szabadságért harcoltak, a politikai és lelkiismereti szabadságért és általuk a nemzet fennmaradásáért. **Bocskay** István a hajduknak adott nemesi levelében azt hagyja meg, hogy »**nekik abban a hazában, melyért harcoltak, tisztelet és szabadság adassék« Tisztelet és szabadság!** Több, mint 300 évvel ezelőtt irodtak ezek szavak nagy Bocskay István diktálására. Ez a két szó, ez a két fogalom kötötte meg a hajduk népét e rögökhöz, de egyidejűleg biztosította úgy Bocskaynak, mint a többi szabadsághősöknek a legjobb katonákat. De túl a hadi vonatkozásokon, **igazi népi politika** volt az, mely a szabad hajdukat a szabad földön letelepítette. Már akkor is hatalmas erőforrást biztosított. Röghöz kötötte a vándorló hadinépet, szabadságot biztosított számára, mely szabadság békében és háborúban egyaránt kiállta a próbát, a nemzet egyetemének legértékesebb részeseivé tette a hajdunépet. A Hajduság földjéből áradó történelmi szellem a mai idők számára is példát nyujt, szimbólumot ad.

Darányi Kálmán miniszterelnök — úgy véljük — teljes egészében átérzi a hajduság hagyományait. **Tisztelet és szabadság a nép számára: modernebb fogalmazásban ez hangsulyozódik ki az ő kormányzati politikájából.** Alig egy éves kormányzata azt bizonyítja, hogy a magyar nép iránti szeretet vezeti. **Azt bizonyítja, hogy kirekeszti** politikai vonalvezetéséből az önkényt, erőszakot, hogy a nép szabadságát tiszteli. Az ősi alkotmány tisztelete, a politikai szabadságjogok fokozatos biztosítása inkarnálódik kormányzati politikájában. Épen azért jogos önérzettel léphet Darányi Kálmán a szabad hajduk földjére, éppen ezért szivből üdvözölheti őt a Hajduság népe.

Szabad nép — szabad országban, kell-e ennél szebb programm egy kormányelnök számára. A hajduk letelepítésének ténye bizonyítja, hogy **a magyar nép tud élni szabadságával és sohasem él vissza vele.** Hiszen a Hajduság története bizonyítja, hogy a szabadság és az áhitott föld birtokában ez a nép háborúban és békében egyformán mindig derekasan megállta helyét. A nyugtalan vérű hajdunép, melyre letelepítésük előtt annyi »panasz« volt, hősi teljesítményekre volt képes úgy a békés polgári munkában, mint a hadiéletben. Mi tette őket erre képessé? **A szabadság és a röghöz kötöttség.**

Épen ezért látunk szimbólumot abban, hogy a Bocskay szelleme által körüllengett hajduföldre ma eljön Darányi miniszterelnök. Az az államférfiú, aki éppen most a titkos választójog megteremtésével a modern értelemben biztositja a magyar nép számára a politikai szabadságot, aki telepitési és gazdasági programmjával földet, jobb megélhetést akar biztosítani a magyar nép széles rétegei számára. Erősítse őt meg itt az a tudat, hogy háromszáz év előtt, az akkori idők életformái között már bevált az a politika, melyet új kiadásban most ő követ. Bocskay szabadságot és földet adott a hajdunépnek. Ma sem kell más, hogy ez a nemzet a boldogulás és fejlődés útjára kerüljön.

A hajduság története dokumentálja, hogy a szabad nép milyen hallatlan erőkifejtésre és teljesítményekre képes. A Hajduhét látnivalói és manifesztációi bizonyítják, hogy **a népi erők a szabadság levegőjében érvényesülnek igazán.** Darányi Kálmánt megerősíti hitében és programmjában a hajduság multja és jelene. Az a mult, mely vérzivataros, de dicsőséges volt, az a jelen, mely sok sorsesapástól keserves, de mégis biztató.

A szabad hajduk népe arról is bizonyságot tehet, hogy nagy nemzeti célok szolgálata itt szent kötelesség. **Nem kell ide erőszak, önkény, a lelkekben él a vágy, hogy igazi nemzeti egységben olvadjon fel minden szándék és tett.** Ez a nép megérti és becsüli Darányi Kálmán célkitűzéseit, odaáll melléje szívvel és lélekkel, hogy erőt nyujtson számára.

Most nem kell mesterséges lelkesedésről gondoskodni, most nem kell megrendezni a »páratlan fogadtatást«, mint aminek két évvel ezelőtt szemtanui voltunk Debrecenben az akkori kormányelnöki fogadtatáson, most szabad emberek őszinte megbecsülése és lelkesedése fogadja a jelenlegi kormány elnökét, ki nagy Bocskay István szellemében az ősi alkotmány védelmének, a magyar nép szabadságának és jólétének biztositékát hordja nevében és programmjában.

—=—

Hajduhétre

Irta: Fáy István főispán

A hajduság derék, szinmagyar népe küzdelmes multjának dicsőséges emlékeit és kitartó munkásságának egyre fejlődő nagy eredményeit együtt most mutatja be ország-világ előtt először. A »Hajduhét« sokoldalú, hatalmas munka szines összefoglalása azon a földön ahol tradició a szorgalom, dologszeretet, minden fejlődés, haladás iránti készség, nemzedékről, nemzedékre.

A hajduföld ünnepi hete megrendezésének hosszú hónapokra visszatekintő fáradságos munkája egy **nagy közös érzés alakult, egy nagy közös eszmévé formálódott,** melyből mindenki — aki hajdunak érzi magát — kivette a maga részét, szegény és gazdag, a szellem és a szerszám munkása egyaránt.

A hajduság ma egy nagy ünnepi koszorú, amelynek minden egyes virága, kalásza vagy levele asszonyaink és leányaink, meglett férfiak és és ifjaink örömtől és a jól végzett feladat önérzetes büszkeségétől sugárzó lelke. Megilletődötten állunk a »Hajduhét« nagy bemutatója előtt és mindenki csak gyönyörűségét találhatja benne. Az élet kiáltja ki jogait a mi földünkön. Ez a gyorsuló ütem, ez a céltudatos akarat, ez a fokozódó remény és szilárduló erő, ez adjon minden magyarnak hitet és bizodalmat arra, hogy miként kell magyarul a jövőért dolgozni.

Nemzetünk politikai jelentősége a világ nagy szinpadán növekvőben van, lasanként mind világosabban látjuk helyünket a nap alatt és bennünket is mindjobban látnak. Látnak, már hallgatnak is reánk és elgondolkoznak mondanivalóinkon. Még most megnyirbált állapotában is hasonlít az ország földje **a dióhoz, melyet tudvalevőleg nehéz föltörni, de amelyben az élet magva pihen.** Régen pedig amilyenek voltunk, **az élet kenyerének alakja volt a mienk.**

Ez a kenyér ma is egység, a repülőgép ma és mindörökké annak lát bennünket, amik vagyunk és minél magasabban szárnyal a megértés röpte, annál több a reménységünk arra, hogy az az egység, amelynek megszületésén és fennállásán nem is egy, hanem legalább másfél évezred dolgozott, újból fel fog támadni.

A nemzet mind egységesebb és mind szilárdabb s ez szavának kifelé is az erő öntudatának sulyát adja meg.

A magyar nap felkelőben van és a hajduság küzdelmes életének hatalmas eredményei annak egy biztató sugára.

A kinaiak öt helyen áttörték a japán frontot, egy mandzsu hadosztály átpártolt a kinaiakhoz

Japán szovjet repülőtámadástól tart

Kina londoni nagykövetsége a hajnali órákban hivatalos közleményt adott ki, amely szerint a japánok a Vuszung-szakaszon eredménytelenül kísérelték meg a kínai arcvonal áttörését és *rendkivül súlyos veszteséget szenvedve visszavonulnak a partvidék felé.* Czapeinél és a Jang-Ce-Po szakaszon a kínai arcvonal sértetlenül áll a japánok elkeseredett támadásai ellenében.

A *Daily Express* jelenti, hogy Sanghaiban éjféltájban elterjedt hirek szerint a nagy japán támadás, amelyet a légihaderő, a szárazföldi ütegek és a hadihajók legheveseb bombázása készitett elő, nemcsak megakadt, hanem a kínai csapatok meglepetésszerűen megtámadták a hatvanezerfőnyi japán haderőt és *öt helyen áttörték a huszontöt mérföld hosszú arcvonalat, amelyet tizenöt mérföldes szakaszon felgöngyöltek.*

A kínaiaknak elkeseredett küzdelem után sikerült a Vang-Poo folyó partjához utat törni és a japánokat most az a veszedelem fenyegeti, hogy ellenfeleik a folyo

túlsó partjára szorítják át őket. A kínaiak a japán arcvonalat a következő pontokon törték át: Poo-Tung kerületben, a Vang-Poo folyónál, továbbá Vuszung felett és végül a Jang-Ce-Po kerület alsó és felső végénél.

Páris, szeptember 4. A *Matin* tokiói jelentése szerint Japánban szovjet légi támadástól tartanak. A hatmillió lelket számláló Tokióban és a hárommillió lakosú Osakában a hatóságok légvédelmi gyakorlatokat rendeltek el.

A japán kormány valószínűnek tartja, hogyha Szovjet-Oroszország beavatkozik, akkor mindenekelőtt *előzetes figyelmeztetés nélkül bombázza Japán, Mandsukuo és Korea főbb katonai központjait.*

A szovjet kormány által Kínának nyújtott támogatás egyébként egyre nagyobb méreteket ölt. A Sanghai felett vívott légicsatában egy szovjet tiszt halálosan megsebesült. A szovjet eddig kétszázötven repülőgépet és száz ágyút küldött Kínának Külső-Mongólián keresztül. A küldemények, hír szerint, folytatódnak.

Egy mandzsu hadosztály átpártott a kínaiakhoz

Sanghai, szeptember 4. Mint a hivatalos kínai hírszolgálati iroda jelenti, Csahar tartomány északi részén állomásozó második mandzsu hadosztály átpártolt a kínaiakhoz és ezentúl a nankingi központi kormány hadseregében folytatja a hadműveleteket.

Darányi miniszterelnök látogatása Hajduszoboszlón

Megtekintette a szoboszlói fürdőtelepet, azután Debrecenbe jött

Darányi Kálmán miniszterelnök szombaton délután érkezett a Hajdúságra. Utjának első állomása Hajdúszoboszló volt, hol a fürdőhelyet óhajtotta megtekinteni.

Fáy István főispán, *Rásó István* alispán, *Rásó Gyula* főszolgabíró és ifj. dr *Benkő Géza* főispáni titkár a vármegye határáig, Püspökladányig a miniszterelnök elé utaztak és ott fogadták, üdvözölték a miniszterelnököt.

Hajduszoboszlón

A miniszterelnök kifejezett kívánságára nem volt ünnepélyes fogadtatás Hajdúszoboszlón az állomáson, ahol várta a miniszterelnököt dr *Lázár Andor* igazságügyminiszter, aki a szoboszlói fürdőn lévő felesége látogatására érkezett oda. A miniszterelnök fogadására megjelentek: dr *Márton Gábor* polgármester, dr *Ádám Gyula*, a fürdő igazgató-főorvosa, *Békéssy Jenő* királyi közjegyző, dr *Koren Emil* debreceni MÁV üzletigazgató, *Bereczky Kálmán* rendőrfőtanácsos, *Hegedűs Lajos* állomásfőnök.

A miniszterelnök sínautóval érkezett. Mosolyogva frissen szállt ki a kocsiból. Elsőnek dr *Lázár Andor* igazságügyminiszter üdvözölte, majd a jelentkezéseket fogadta a miniszterelnök. Egymásután szálltak ki a kocsiból: *Tasnády Nagy András* államtitkár, *Mikecz Ödön* és báró *Vay László* államtitkárok, dr *Rákóczy Imre* miniszteri tanácsos, a miniszterelnökség sajtófőnöke, *Mogay Meissner Károly* országgyűlési képviselő, *Éliássy Sándor* vidéki rendőrfőkapitány és *Incze Péter*, a miniszterelnök titkára.

A miniszterelnök üdvözlése

Márton Géza polgármester meleg szeretettel üdvözölte Darányi Kálmán miniszterelnököt:

— Hajdúszoboszló megyei város közönsége nevében hódolatteljes tisztelettel köszöntöm Nagyméltóságodat és kíséretében érkezett közjogi méltóságokat és szívből kívánom, hogy érezzék jól magukat — mondotta a polgármester.

A miniszterelnök szívélyes szavakkal köszönte meg az üdvözlést, majd *Tasnády Nagy András*, a szoboszlói kerület képviselője bemutatta a helybeli urakat.

Ezután kedves jelenet következett. *Márton Gaby*, a polgármester leánya gyönyörű virágcsokorral kedveskedett a miniszterelnöknek.

— E város hazafiasan érző leányai és asszonyai nevében — mondotta — szeretettel üdvözlöm Nagyméltóságodat és kérem, hogy mély tiszteletünk, szeretetünk és ragaszkodásunk jeléül ezt a néhány szál virágot méltóztassék szívesen fogadni.

— Nagyon köszönöm a kedves figyelmet — válaszolt közvetlen hangon a miniszterelnök, aki megindult az állomás épületén át.

— *Nagyon örülök — mondotta a miniszterelnök a polgármesternek, hogy nappal is megnézhetem ezt a szép fürdőt.*

Lelkes fogadtatás a hajduszoboszlói uccákon

A miniszterelnök és a polgármester beszálltak a város négyesfogatába és megindult a hosszú autósorból álló menet a fürdő felé. Már az állomáson is nagy közönség fogadta és éljenezte meg a miniszterelnököt. *A lelkes ünnepség a városban csak fokozódott, végig az uccákon sorfalat álltak az emberek, lelkes éljenzéssel, kendőlobogtatással köszöntötték a miniszterelnököt.* Nagyon kedves volt, hogy a katolikus templom körül a katolikus elemi iskolás növendékek az ucca két oldalán a plébános vezetésével sorfalat álltak és *kis nemzetiszínű zászlókkal integetve éljenezték a miniszterelnököt, aki mosolyogva köszönte meg a gyermekek üdvözlését.*

A Szent György szálló előtt egy asszony hatalmas nyaláb rózsát és egyéb virágot dobott a miniszterelnök kocsija elé és kocsijába.

Izgalmas jelenetek: elragadták a négyes fogatot a lovak, szerencsére baleset nem történt

Ilyen lelkes jelenetek közt érkezett meg a menet a fürdőtelep elé, itt azonban kevés híján baleset érte a miniszterelnök kocsiját. Az országútról befordult a négyesfogat a fürdőbejárat lejtős útján és vágtában rohantak a lovak lefelé. Nagy tömeg állt a fürdő bejáratánál, azonban a kocsis, valószínűleg idegességében, nem jól fogta le a lovakat és

azok a kanyarban elhelyezett facölöpök közé ragadták a kocsit.

A közönség körében sok asszony és leány volt, ijedt sikoltással szaladtak szét a veszedelem láttán, sőt az ott várakozó fotoriporterek is az utolsó pillanatban tudtak elugrani.

Két rendőrtiszt nagy bátorsággal ugrott neki egy-egy első lónak, azonban a szilaj lovak magukkal hurcolták a szerszámba kapaszkodó rendőrtiszteket.

A nagyobb balesetet az akadályozta meg, hogy *az útszéli cölöpök fából valók. A kocsi ugyanis az első cölöp elé került, mely hatalmas ropogással tört ketté az erős ütődés és a facsonk valósággal megfékezte a kocsit, úgyhogy sikerült a lovakat megállítani. A polgármester már ki akart ugrani a kocsiból, hogy maga is segítsen. A miniszterelnök is szemmelláthatólag aggódott a tömeg miatt, amelybe a lovak belerohanhattak volna. Szerencsére a kocsi nem tudott tovább haladni és így baleset nem következett be.*

Az óriási tömeg a jelenet hatása alatt is megújuló éljenzésbe tört ki és meleg ovációval ünnepelte a miniszterelnököt.

A fürdőtelepen

A fürdőnél dr *Ádám Gyula* és *Veress Béla* igazgató fogadták a miniszterelnököt és kíséretét. Dr *Ádám Gyula* referált a miniszterelnöknek a fürdő forgalmának óriási arányú fejlődéséről. Harminc százalékkal emelkedett tavaly óta a fürdő forgalma, amely most már a legforgalmasabb fürdője Magyarországnak. A fürdő megtekintése közben a miniszterelnök megjegyezte:

— Beszéltem a polgármesterrel, sokaltam a 80 százalék városi pótadót, de mondta, hogy a pótadó évről évre csökken.

Jellemző Darányi Kálmán miniszterelnök közvetlen magatartására és hogy a fürdő sétányán megpillantotta Márton Gabriellát, mosolyogva állt meg előtte:

— Hamarabb megérkezett, mint mi — mondotta — és kezet szorított a leánnyal, aki csatlakozott hozzájuk és Lázár igazságügyminiszter mellett kísérte a miniszterelnököt. Végig mentek az egész fürdőtelepen, mind a két medencét megnézték, majd azt a kisebbet is, mely korábban a gyermekek számára szolgált. *Időztek a hőforrás ivókúra csarnokánál, sőt megkóstolta a miniszterelnök a vizet is, érdeklődött a gyógyhatásáról, majd a fedett medencébe mentek, azután a kabinokat, orvosi rendelőket szemlélte meg.* Dr *Ádám Gyula* be is nyitott a saját szobájába, hogy megmutassa a rendelőt belül, azonban éppen beteg volt

— **Sok gyomorbajos ember,** nagy megkönnyebbülést ér el, ha félórával étkezés előtt három-négy evőkanálnyit természetes **Ferenc József** keserűvizet vesz be. Az orvosok ajánlják.

VÁSZON
106 EV OTA
MEGBIZHATÓAN
Kardos László cégnél

Vígszínház
A legmulattatóbb magyar vígjáték:
Sportszerelem
Salamon, Latabár,
Delly — Rajna Alice — Kondor
Ibolya főszer.
Előadások: ma 3—5—7—9 órakor.
Hétfőn 5—7—9 órakor.

Tarlós gyógybetétescipők kaphatók minden minőségben és kivitelben Mandel Lipót R. T. márkás cipők nagy raktárában Piac ucca 28.

Orion, Philips, Standard Telefunken rádiók legújabb
Bel- és külföldi
KERÉKPÁROK SOLTÉSZ-nál DEBRECEN, Kálvin-tér 2. szám.
jók, olcsón!

bent és így a miniszterelnök udvariasan visszalépett. Érdekes volt a belégző helyiség, ahol erős gőzt fejlesztenek a sós hőforrásvízből, úgyhogy egészen áthatolhatatlan sűrű gőz tölti meg az egész helyiséget. Bemutatták az orvosokat is és érdeklődött, hogy mennyi a létszámuk.

A miniszterelnök és kísérete innen gyalog mentek át arra a helyre, ahol *a forrás feltört a földből.* Utközben *Veress Béla* fürdőigazgató elmagyarázta a víz természetét, sajátságait, mikor megérkeztek, *a víz magasan tört fel, mert megnyitották az elzáró csapot.* A miniszterelnök sokáig gyönyörködött a szép látványban. Érdekes ajándékot is kapott a miniszterelnök. A fürdő igazgatója kerek korongot adott át, melynek a közepén jókora lyuk volt. A korong abból a lerakódásból kövesedett meg, amit a víz a csőben maga után hagy a feltöréskor.

Darányi Kálmán miniszterelnök autón tért vissza a fürdőtelepre, melynek vendéglőjében uzsonnát fogyasztott el. *Ezen már résztvett Lázár Andorné, az igazságügyminiszter felesége is.*

Öt órakor búcsúzott el a miniszterelnök a szoboszlói uraktól. Gratulált a polgármesternek a szép fürdőtelephez:

— *Nagyszerűen, praktikusan megcsináltatok mindent* — mondotta.

Fáy István főispán is elismerését fejezte ki Márton Gábor polgármesternek. Azután a vendégek autóba ültek és a miniszterelnök kíséretével Debrecenbe hajtatott.

Alig húsz perc alatt érkeztek be Debrecenbe az autókon. *A miniszterelnök autója a vármegyeházára hajtatott, ahol Fáy István főispán látja vendégül.* A miniszterelnök a főispánnál szállt meg.

Darányi miniszterelnök nyilatkozata a „Debreczen" számára

„Ez az utam a gazdasági kérdések iránti meleg érdeklődésem bizonysága"

Darányi Kálmán miniszterelnök tegnap esti debreceni tartózkodása alatt alkalmunk volt néhány perces beszélgetést folytatni a miniszterelnök urral. Utjának célja felől és a Tiszántul gazdasági helyzetének javítására tervbevett kormányintézkedések felől óhajtottunk kérdést intézni.

A miniszterelnök ur a következőket volt szives mondani:

— **Mint földmivelésügyi miniszter jöttem elsősorban a Hajduhét megnyitására. De nagyon örülök annak, hogy rövi időre Debrecent is meglátogathattam.** Egy pillantás elég volt ahhoz, hogy lássam a város nagy fejlődését és kulturáját. Jelen akartam lenni a Dérimuzeumban a Van Dyck-kép átadásánál és ez alkalmul szolgált nekem arra is, hogy végigjárjam a muzeum és képgyüjtemény termeit.

— Felkerestem azután pártom itteni tagozatát, holnap pedig Hajmuböszörménybe megyünk, ahol a termény és állatkiállitást nyitom meg és **közvetlenül akarok megismerkedni a Hajduság szociális és gazdasági problémáival.**

— Holnap délután Makóra utazom, hogy résztvegyek az ottani gazdasági egyesület fennállásának 70 esztendős évfordulóján.

— **Politikai nyilatkozatot nem kívánok tenni, ez az utam a gazdasági kérdések iránti meleg érdeklődésem bizonysága és azt hiszem, hogy a gyümölcsexport, az állatkivitel kérdései, melyek a Tiszántult annyira foglalkoztatják és amelyek megoldása gondoskodásom főtárgya, olyan stádiumba jutnak, amelyek elősegitik Debrecennek, a Hajduságnak és az egész Tiszántulnak érdekeit és kihatásaikkal az iparnak és kereskedelemnek is közvetve javára válnak.**

Darányi miniszterelnök (középen) a szoboszlói fürdőtelepen. Jobbról Tasnády Nagy András államtitkár, balra Veress Béla igazgató.

Vacsora a miniszterelnök tiszteletére Debrecenben

Fáy István főispán szombaton este 8 órakor a miniszterelnök tiszteletére az Arany Bika különtermében vacsorát adott.

A vacsorán a következők vettek részt: *Darányi Kálmán* miniszterelnök, *Lázár Andor* igazságügyminiszter, *Rákóczy Imre* sajtófőnök, *Tasnády Nagy András*, *Mikecz Ödön* és báró *Vay László* államtitkárok, Csánk Béla miniszteri titkár, dr Ivántsy-Papp Elemér miniszteri osztályfőnök, Kolosváry-Boresa Mihály miniszteri osztálytanácsos, dr Éliássy Sándor vidéki rendőrfőkapitány, dr Máthé Imre, az Országos Mezőgazdasági Kamara igazgatója, Losoncy István, Megay-Meissner Károly, Ronkay Ferenc, Mecsér András és Uzonyi György országgyűlési képviselők, a helybeliek közül dr Makláry Károly püspök, Lindenberger János apostoli kormányzó, Fáy István főispán, a vendéglátó házigazda, Zöld József h. polgármester, Siegler Géza altábornagy, dr Oláh Lajos táblai elnök, Rásó István alispán, dr Csikesz Sándor rektor, Lám Dezső főkapitány, dr Benkő Géza képviselő, vitéz Czeglédy Béla kamarai igazgató, ifj. dr Benkő Géza főispáni titkár.

A vacsorán megjelent *Nagy Emil* volt igazságügyi miniszter is és *Bárányos Károly*, a Külkereskedelmi Hivatal alelnöke, akik az esti vonattal érkeztek Debrecenbe.

Darányi Kálmán miniszterelnök fél 11 óra körül visszatért a vármegyeházára.

Darányi ma délelőtt Hajdúböszörménybe utazik a Hajduhét megnyitására

Darányi miniszterelnök a vármegyeházáról ma reggel autón Hajdúböszörménybe megy kíséretével a Hajduhét megnyitására.

Délelőtt fél 11 órakor a Bocskay gimnázium előcsarnokában lesz a Hajduhét és a vele kapcsolatos kiállítások megnyitása. A megnyitó beszédet Darányi miniszterelnök mondja. Ugyancsak beszédet mond a miniszterelnök a városháza dísztermében fél egy órai kezdettel tartandó gazdagyülésen.

Ugy tudják, hogy a miniszterelnök fontos **gazdasági** és nagy érdeklődésre számottartó **kijelentéseket tesz** beszédei során.

ORION RADIO 66
középtipusu szuper. Mintegy 130 állomáshangerős, zavartalan vételét nyujtja. Rövidhullámon a nap bármely szakában hozza a tengerentuli adókat
ORION RADIO
MINDEN ORION RÁDIÓKERESKEDŐNÉL KAPHATÓ

Horthy kormányzó és neje Milánóban

Róma, szept. 4. Horthy Miklós kormányzó és felesége római uti programjának legfőbb állomása Milánó volt. A kormányzói pár két gépkocsija reggel elindult a stréza Grand Albergo della Isola Borromeeből és a délelőtt folyamán megérkezett Milánóba. A kormányzó és felesége megtekintették az északolaszországi metropolis nevezetességeit, elsősorban Olaszország legmonumentálisabb templomát, a Dómot, a világhirü Scala színházat, a pályaudvart, amelyet Európa egyik legnagyobb pályaudvarának tartanak. A kormányzói pár délután a Comoi tó partján levő Cernobbioba utazott, amely a tó legszebb partján fekszik. Itt a kormányzói pár és kisérete a Villa D'Esteben szállt meg.

Perczel Bélának nincs ellenfele a bonyhádi kerületben

Szekszárd, szeptember 4. A bonyhádi választókerületben szombat délelőtt 1 óráig csupán Perczel Béla ajánlási iveit nyújtották be. Igy tehát a 12-i választáson *Perczel Bélát egyhangúlag fogják a bonyhádi kerület képviselőjévé választani.*

Ferenczy főkapitány Darányi miniszterelnöknél

Ferenczy Tibor főkapitány tegnap délelőtt hosszabb kihallgatáson volt *Darányi Kálmán* miniszterelnöknél. A kihallgatáshoz különböző kombinációkat fűznek. Egyes híresztelések szerint a főkapitány betöltötte szolgálati idejét s nyugalomba szándékszik vonulni. Másrészt viszont azt hangoztatják, hogy Ferenczy Tibor még nem volt szabadságon és esetleges szabadságrautazása előtt fontos kérdéseket beszélt meg a miniszterelnökkel. Ferenczy főkapitány egyébként kijelentette a sajtónak, hogy hivatalos és nem személyes ügyekről volt szó a kihallgatáson.

Hajduhét

szeptember 5-től 12-ig

A MAI NAGY TALÁLKOZÓ

A nagy küzdéssel előkészített ünnep ma kiteljesedik. Eljönnek az ország vezetői, legjobbjai, hogy a hajdúk áldott munkáját és küzdelmét itt a helyszínen lássák...

Nagy találkozóra jönnek össze illetékesek és illetéktelenek.

Vezetők és azok, akik mindig hűséggel mentek és mennek a jó vezető után.

Itt, az Isten szabad ege alatt, mint egykoron hajdú szabad gyűléseken találkozik a jelen embere magyar örömök és magyar gondok megtárgyalására.

Úgy, mint réges, régen, valahányszor találkozásra jöttek össze a hajdúk, ha baj, veszély fenyegette nemzetüket...

Hire van, hogy miniszterek jönnek el.

Soha jobbkor, mint most, mikor derengeni kezd valamelyest a meginduló jobb élet hajnala. Lássák meg a miniszterek, hogy mit lehet és mit kell itt tenni a hajdúság földjén az egyetemes magyarságért...

Nem új kiváltságok reményével várja nagyjait ez a nép, hogy Bocskay példájára új donációs levelet adjanak neki. Nem akar új telepeket és földeket, bár erre ma is kétségkivül szükség volna, csupán azt óhajtja ez a sokat próbált rétege az országnak, hogy reá is tekintsenek a hatalom kegyével...

Adják meg neki azt, amit méltán elvár és régen kiérdemelt.

Legyen ennek a sokat szenvedett Tiszántúlnak derengő gazdasági hajnala a Hajdúhét megnyitása és ünnepi hete.

Érezzék meg a hajdúk kései unokái, hogy akik hozzájönnek ünnepi díszre, elhozták tarisznyájukban a segítésnek ét útmutató gondoskodásnak minden kellékét. Elhozták végre azt a sokat emlegetett és nagyon várt reménységet, hogy az ország tősgyökeres magyarságának érdekeikben is történnek immár olyan intézkedések, melyek vetekednek más területi intézkedésekkel...

Meglátják a hatalmat jól tartó nagy urak, hogy itt utakra, gazdasági segítségre, új búzaárra, új lehetőségek özönére van szükség. Ezt a földet, mely Kánaánnak teremtődött azzá is fogják tenni. Búzája, gyümölcse, állata szabad úton fejlődhet, gyarapodhat és piacot találhat...

Meglátják illetékes vezetők hogy itt még olyan kiaknázatlan kincsek vannak, melyeket szerbeszámba szedni elsődleges kötelesség...

Amit a természet és ember ereje Isten segítségével adhat, az itt mind megvan, hát legyen meg hozzá a hivatalos magyarság segítsége is...

Legyen gazdag reménységek beteljesülő záloga minden hajdú lélekben ez az ünnepi hét...

Autójavitó mühelyemet
Széchenyi-u. 48. sz. alatt megnyitottam,
autó- és motorszakmába vágó munkát, valamint autogénhegesztést végzek
KASZAB GYULA
autószerelőmester.

Legolcsóbban kifogástalanul **fest és tisztit** WEISZ, Arany János ucca 20 | Egy öltöny tisztitása, vasalása 3 pengő

Női műselyem gumikabát . . P 11·90
Stortüggöny kézi motivval . P 6·30-tól
Paplan, saját készitésü, tehér vattával . . . . . P 20·50
Szőnyegek, linoleumok, szövet- és mokett szezontakarók, különleges méteráru függönyanyagok óriási választékban.

Haas Lipót
Linoleum és Szőnyegáruháza
Ferenc József ut 58. szám
Megyeháza mellett. Telefon 29—63.

Lázár Andor igazságügyminiszter ünnepélyesen adta át a Déri muzeumnak Boros Jenő amerikai ezredes ajándékát, egy nagyértékü Van Dyck képet

»Aki a nagyértékü adományokért csak egy sírhelyet kér magyar föl dön« — »Boros Jenő a Déri-múzeum iránti szer etetével a magyar haza iránti szer etét akarja kimutatni«

Előkelő és nagy közönség gyűlt össze szombaton este hét órakor a Déri-múzeum dísztermében. Ott volt *Darányi* miniszterelnök, *Lázár* igazságügyminiszter, *Rákóczy Imre* sajtófőnök, *Tasnády Nagy András*, *Mikecz Ódön*, *Vay László* államtitkárok és a többi előkelőségek. Az összejövetelt abból a célból tartották, hogy dr *Lázár Andor* igazságügyminiszter, Debrecen országgyülési képviselője átadja *Boros Jenő amerikai ezredes, a közismert műgyűjtő ajándékát, egy gyönyörü Van Dyck képet.*

Zöld József h. polgármester meleg szeretettel üdvözölte Darányi miniszterelnököt, akit viharos ovációban részesítettek a megjelentek. Különösen hálás köszönetét fejezte ki, hogy a miniszterelnök hajdúmegyei látogatása során Debrecenbe is eljött. Nincs kétségünk aziránt — mondotta —, hogy útjában Nagyméltóságodat jószándék, jóakarat vezette.

Ezután meleg köszönetet mondott Lázár Andor igazságügyminiszternek, hogy *ezt a rendkivül becses képet Debrecen kapta ajándékba.* (Zúgó éljenzés.) Értékes beszédben méltatta, hogy a tengerbe dobott gyémánt, vagy a föld mélyén lévő arany csak akkor képez értéket, ha felszínre hozzák és közkincsé válik. A nemeslelkű adományozó már több ilyen nagyértékü képet tett közkincsé.

Dr *Lázár Andor* igazságügyminiszter nagy éljenzés közepette lépett az emelvényre, hogy elmondja a kép ajándékozásának történetét. Mindenekelőtt hangsúlyoznom kell Zöld József igen tisztelt barátom felszólalására — mondotta —, hogy ennek a képnek az idejuttatása tekintetében nekem semmiféle számbavehető érdemem nincs. (Ellentmondások.) A kép idejutásának sokkal mélyebb okai vannak, mintsem hogy azokat egy képviselő a saját kerületével szemben megtudta volna teremteni. Hogy ez a kép ide jutott, annak az a magyarázata, hogy *a magyar földnek, a magyar hazának végtelenül erős vonzóereje van.* Annak a magyar hazának, amelyet elvesztett az, aki innen messze tengerentúlra elköltözött és ez a magyar haza mégis hívja őt mindig vissza és a messze elköltözött fia úgy érzi, hogy neki tettekkel kell megmutatni, hogy hű fia ennek a nemzetnek, hű fia hazájának. Csak egy kis beszélgetést említek meg. Ennek a képnek társai vannak a Szépművészeti Múzeumban, társa van a Bazilikában, a közoktatásügyi miniszteriumban. Egyszer beszélgettünk Boros Jenő barátommal a fővárosnak adományozott és a Bazilikában lévő igen nagyértékü képről. Azt mondotta Boros ezredes, hogy ezt a képet nem adtam ingyen, kértem valamit érte éspedig *kértem érte a magam számára egy sírhelyet a Kerepesi úti temetőben...*

— Egy külföldön élő magyarra nézve ez igen jellemző. Ide jön évenként, egy-két hónapot itt tölt és *adományaiért egy sírhelyet kér a maga számára a magyar földön.*

— Ez a kép, amelyet Debrecen városa, a Déri-múzeum megkapott, kiváló szakértők véleménye szerint *Van Dycknek, a híres flamand festőnek a műve.* Én erről a képről nem óhajtok beszélni, hiszen nem a leírásból fogja Debrecen városa megismerni, hanem saját személyével. Én csak azt akarom hangsúlyozni, hogy *Boros Jenő a debreceni múzeum iránti szeretetével a magyar haza iránti szeretetét akarta kimutatni.* Igy kell azt nekünk felfogni s így kell örülnünk azon, hogy *vannak még magyarok a külföldön, akik nem vesztették el hazájukat és akiket hazájuk nem veszített el.*

Viharos ováció követte az igazságügyminiszter beszédét, melynek végén széthúzták a díszterem bársony függönyét és a terem elsötétült, csak a képet világították meg, amely *valósággal lenyügözte szépségével a szemlélőket.*

Zöld József h. polgármester megköszönte Lázár igazságügyminiszter előadását.

— Ez a kép önmagában is, művészetileg is, anyagilag is nagyon nagy értékét képvisel. *De megsokszorozza értékét az a mód és azok a körülmények, azok az elgondolások, amelyekkel nekünk ajándékozták.* Tudjuk, hogy nagy köszönettel tartozunk az ajándékozónak és meg is találjuk a lehetőségét és az alkalmat, hogy olyan módon és úgy köszönjük meg, ahogy ajándékozó nemeslelkűsége megkívánja. Addig is kérjük Nagyméltóságodat, méltóztassék hálás köszönetünket az adakozó előtt tolmácsolni.

A közönség újra meleg ovációban részesítette Lázár minisztert, majd a miniszterelnök és kísérete körsétát tett a Déri-múzeumban, amelyet nagy tetszéssel szemléltek.

A Déri muzeumnak ajándékozott Van Dyck festmény leirása

Boros Jenő amerikai ezredes, hazánkfia, az ismert mecénás által a Déri-múzeumnak ajándékozott festmény egy Van Dycknek tulajdonított nagyméretű férfi arckép. A kissé megsötétedett, barnás galériatónusú festményt, tájképi háttér előtt páncélba öltözött hadvezért ábrázol. Nyergelt lova mögötte türelmetlenül toporzékol. Jobbján marsallbot, balja a kép szélén látható épület oszlopának talapzatán nyugszik. Szőkehajú, fiatal csatlós térdel mellette, előrehajolva éppen a sarkantyút erősíti fel a hadvezér jobb lábára. A paripától balra lovásza tűnik fel, akinek lobogóhajú, bajuszos, kecskeszakállas feje, mozgalmas körvonalú, nyulánk alakja igazi Van Dyck-tipus. A hadvezér szigorú, de fáradt arckifejezésű beállítása kissé eltér a nagy flamand portretista hanyag elegánciájától, ez azonban a restaurátor munkájának tudható be, aki a főalak arcát és a festményen levő többi sérüléseket kijavította. Kitűnő a tájra boruló felhős ég alkonyi sárgája, melynél csak a hadvezér homlokának még világosabb rózsaszínsárgája, a páncélon felvillanó fények világítanak jobban. Félárnyékok borulnak a lovász alakjára. Még a hadvezér nadrágjának vörös foltja, egy ugyanilyen színű szalag és a ló fehérjének szürkésfehér tónusai élénkítik a festmény sötétben játszó színharmóniáját.

Kiváló a kép kompoziciója, kétségtelenül Van Dyck stilusára vall. A festmény rokonságban van az elegáncia festőjének I. Károly angol királyt ábrázoló, a Louvreban őrzött vásznával, mely szintén tájkép előtt, két csatlósával ábrázolja Anglia szerencsétlen uralkodóját. A mély horizont mindkét képben nagyban elősegíti az alakok monumentalitását. A kép stilusán kívül a hadvezér puha csipkegallérja, a két férfi kecskeszakálla is a század második harmadára mutat. Régebben a vászon Brüsszelben báró Brevillier, majd Londonban Albert Martin, végül pedig Henrik Hawley (Sussex) gyűjteményében volt, tőle vásárolta meg Boros Jenő és nagylelkűen a Déri-múzeumnak ajándékozta.

Rejtélyes halál egy pesti villában

Budapest, szeptember 4. A Dezső ucca 4/a. szám alatti villa cselédszobájában ma délután hat órakor holtan találták Molnár Mária 23 éves háztartási alkalmazottat. A villa Sikabonyi Andor külügyminiszteriumi főtisztviselő tulajdona, aki jelenleg családjával Monostorpusztán nyaral s a villa őrizetét a leányra bízták. *A leány fején és szive táján kiskaliberü pisztolytól származó lőtt sebet találtak.* Dulakodás nyoma sehol sem tapasztalható. *A revolvert nem találják. Az ablakok be voltak zárva.* A nyomozás megindult.

Megszünt az épitőipari sztrájk

Hétfőn mindenütt felveszik a munkát — Bonyodalom a malommunkásokkal kötött egyezség végrehajtásánál

Az építőipari sztrájk tegnap teljes megegyezéssel végződött. *Jakab József* miniszteri kiküldött póttárgyalásra hívta meg a Tóth testvéreket és vitéz Siposs László építészt, *sikerült is velük megállapodást kötni, úgyhogy ők is csatlakoztak a többi munkaadó álláspontjához. Az építőipari munkások tehát hétfőn az egész vonalon felveszik a munkát.*

Az *István malomnál* szombaton délelőttre várták a munkások választ arra vonatkozólag, hogy a malom 15 munkást hajlandó visszavenni. Az összmunkásság a malommunkások tetszésére bízta, hogy felvegyék-e a munkát vagy sem. A miniszteri biztos kívánságának megfelelően *kijelölték azt a 15 nagycsaládú munkást, akiket elsősorban kell a visszavételnél munkába állítani.* A malom kijelentette: csak nyolc munkást vesz fel és olyanokat, kiket megfelelőnek tart. Erre a nyolc munkás, akiket a malom kiválasztott, kijelentette, hogy *nem hajlandó felvenni a munkát, csak akkor, ha mind a 38 munkást felveszik.*

Jakab miniszteri kiküldött ilyen körülmények között nem tehetett mást, *befejezte a tárgyalásokat és közölte, hogy a helyzetről jelentést tesz Bornemisza iparügyi miniszternek.*

A spanyol nemzetiek elfoglalták Potest, a köztársaságiak Belchite városát

A vörös népbiztos egy szálig agyonlövette Potesben a politikai foglyokat.

Valencia, szept. 4. A hadügyminisztérium jelenti, hogy Belchitét, Saragossa-tartomány legjelentékenyebb városát a köztársasági csapatok mára teljesen elfoglalták, miután tegnap már benyomultak a külvárosokba.

Belchite birtokáért napok óta elkeseredett harc folyt.

A köztársasági csapatok folytatják előnyomulásukat az aragóniai fronton.

Santanderi harctér, szept. 4. A nemzetiek péntek délután bevették **Potes városát,** amelyet már előbb átkaroltak. Péntek este a nemzetiek előrenyomulása egészen Sandes-falváig jutott el, amely Potestől nyugatra fekszik. Az ellenség alig tanusitott ellentállást.

Az anachisták **Potes városban a nemzeti csapatok bevonulása előtt csütörtökről péntekre virradó éjszaka 50 politikai foglyot végeztek.**

A vörös népbiztos midőn megtudta, hogy a nemzeti haderők megérkeztek s igy el kell hagynia állását, utasitásokat adott, hogy a politikai foglyokat szállitsák át Gijon városába. A foglyok kiséretére kirendelt **milicia-különitmény parancsnoka azonban a foglyokat a börtön udvarán sorakoztatta s tüzelni kezdett rájuk gépfegyververből. Mind egy szálig agyonlőtték őket.**

Megkezdődött az ötnapos kerékpáros körverseny

A csapatversenyben eddig Magyarország vezet.

Szeged, szeptember 4. Szombaton reggel 7.07 órakor nagy érdeklődés mellett kezdődött az ötnapos Tour de Hongry. A versenyzők jó időben, napfényben indultak. A mezőny Szeged határában kezdett kialakulni és 39 induló közül 27 tört előre. Nagy küzdelem alakult ki az első célnál.

Eredmények: 1. Ignaziak (lengyel) 4 óra 16.10. — 2. Karakin félkerékhosszal 4 óra 16.10 mp. — 3. Éles félgéphosszal 4 óra 16.10. — 4. Tudorn (román). 5. Gyurkovits. A csapatversenyben eddig: 1. Magyarország. 2. Lengyelország. 3. Románia. 4. Ausztria

Start után Liszkay szökött meg és rövidesen 500 méter előnyre tett szert. Csakhamar Varga is megszökött, aztán ő és Liszkay váltott vezetéssel 45 km sebességgel haladtak. Lajosmizsénél Varga elkészült erejével, leszakadt a vezető Liszkaytól, akit azonban Kecskemét előtt szintén befogtak.

Kiskunfélegyháza után a román Tapu kereke megbillent, ami összeütközést idézett elő s ennek következtében Szalai és Karaki bukott. A Szegedi célba a megcsappant mezőny következtében kevesen érkeztek. A cement úton sok volt a bukás. Ez azzal magyarázható, hogy a lengyelek és a románok a jobboldali hajtáshoz vannak szokva és a magyar versenyzőket mindig meglepte a baloldali előzés kisérlete.

Hatalmas finis döntötte el az első győzelmet, amely a következőleg alakult ki: A csapatverseny állása az első nap után 1. Magyarország 14 óra 14.31 mp. — 2. Lengyelország 14 óra 14.32 mp. — 3. Románia. 4. Ausztria.

A csapatversenyben jobb helyezésével Magyarország vezet Lengyelország előtt, mig a harmadik helyezett Románia. De a négy csapat eredménye között minimális különbség van.

Előirásos tornacipő
28—34 P 2·60
35—41 P 2·80
42—46 P 3·20

Debrecen, Piac-utca 16. szám.

MA ÉRKEZNEK AZ ÖTNAPOS MAGYAR KERÉKPÁROS VERSENY RÉSZTVEVŐI.

Ma délután 13 óra 30 perckor érkeznek a Magyarország körüli kerékpáros verseny résztvevői. Szegedről indulnak reggel 7 órakor. Szegedtől Debrecenig a táv 223 kilométer. Az útvonal a következő: Szeged, Hódmezővásárhely, Békéscsaba, Berettyóujfalu, Debrecen. A vasúti felüljáró hídon keresztül, Hunyadi uccán, cél a Ferenc József úton. A versenyen: belga, osztrák, finn, olasz, német, francia, cseh és román versenyzők indulnak.

Debrecen város az első befutónak igen szép tiszteletdíjat ajánlott fel. Az ötnapos versenyt végeredményben azon versenyző nyeri meg, aki a 1024 kilométert a legrövidebb idő alatt teszi meg.

Debrecenből hétfőn reggel indulnak tovább a versenyzők, Budapestre 219 kilométer. Budapestről Keszthelyre, 240 kilométer, Keszthelyről—Budapestre 180 kilométer.

Külföldi versenyzők indulóiból következtetve a verseny igen szépnek igérkezik. Különösen Belgium versenyzői igérkeznek jóknak. A Magyar Kerékpáros Szövetség is a legjobb versenyzőit indítja e versenyen.

Filmbemutató Debrecenben

Magyarországon legelőször, Budapestet is megelőzve, a napokban mutatja be a **Vigszinház-mozgó** a mindjobban fejlődő magyar filmgyártás legujabb, legtökéletesebb remekét, az **„Édes a bosszu"** cimü páratlanul mulatságos vigjátékot. Irta és rendezte: **Vaszary János,** zenéjét **Hajdu Imre** szerzette. Főszereplők: **Erdélyi Mici, Komár** Juliska, **Vaszary** Piri, **Páger, Ráday, Bilicsi, Rátkai** stb.

A mult hónapban megtartott szakmai bemutatóról, melyen csak meghivott közönség volt jelen, a fővárosi sajtó igy ir:

ESTI KURIR: Rengeteg nevetés és nagyon sok taps, amely külön-külön honorálta Vaszary János munkáját és a kitünően játszó színészek minden mozdulatát. Az uj magyar film rengeteg eséllyel veszi fel a versenyt az uj szezonban meginduló nagy küzdelemben.

8 ÓRAI UJSÁG: A közönség rengeteget nevetett, egyik kacagás hullám követte a másikat. A pompás uj magyar filmben a színészek kitünő játékának Vaszary János lendületes rendezése diktált tempót.

ESTI UJSÁG: A rengeteg nevettető jelenetet percenként megtapsolta a közönség.

UJSÁG: A film friss, ötletes, fordulatos, leköti a nézőt és a legpompásabb hangulatban tartja elejétől végig.

PESTI NAPLÓ: Vaszary János ezuttal szüzsében és rendezésben egyaránt készet, finomat, kitünőt produkált. **Ez a darab feltétlen siker lesz, sőt ez lesz talán az igazi siker.**

MOZIUJSÁG: Vaszary egy olyan magyar zenés vigjátékot rendezett, amilyen eddig még nem volt. Csupa fordulat és finom humor. **Ilyen nagyszerüen sikerült magyar vigjátékot még nem láttunk. Erre a filmre a magyar filmgyártás joggal büszke lehet. A film nagy üzleti sikere és eredménye biztosra vehető.**

Dankó temetkezési vállalat

Üzlethelyiségemet Piac-utca 28. sz. (Gambrinus passage) alá helyeztem át

Ekli József

Valódi „Bohn“ cserepek
253-as hornyolt és szalagcserép.
Különleges téglák
ikersejttégla, 6 és 10 cm-es válaszfaltégla, födémtégla, burkoló és lépcsőtégla, gyári lerakata
Bedecs Elemérnél
Böszörményi út 2-C. szám.

Dr Domján Elek evangélikus püspököt kedden iktatják be Debrecenben

Ünnepélyes aktus szinhelye lesz a Miklós uccai csendes parókhia környéke kedden, szeptember 7-én, mert ezen a napon iktatják be, illetőleg szentelik püspökké a Tiszai ág. h. evangélikus egyházkerület uj püspökét, dr Domján Eleket, akit az egyházkerület néhai dr Geduly Henrik püspök utódjául választott. Az egyházkerületi elnökség az uj püspök beiktatását Debrecenbe tüzte ki egyházkerületi közgyülés keretében s megbizta **Pass** László esperes-lelkészt és **Tomesányi** Gábor egyházfelügyelő ny. ezredest, hogy a nagyszabásu egyházi ünnepséget rendezzék meg. A debreceni egyházi elnökség a rendezés nagy munkájával már elkészült és érdeklődésünkre a következő felvilágositást kaptuk a keddi ünnepségre vonatkozóan.

Kedden d. e. 9 óra 30 perckor egyházkerületi közgyülést megnyitó istentisztelet lesz a templomban, amelyet Duszik Lajos esperes, egyházkerületi főjegyző végez. A templomba csak előre lefoglalt fenntartott helyre szóló „részvételi jeggyel“ lehet belépni a templom szük volta miatt.

Kedden d. e. 10 órakor püspökszentelési istentisztelet a templomban. A püspökszentelést dr **Raffay** Sándor bányakerületi püspök, budapesti lelkész végzi. Mivel a templomban kb. **300 személy befogadására van hely**, azért csak az egyházkerületi közgyülés illetékes tagjai és a hivatalos küldöttségek, képviseletek vehetnek részt a püspökszentelési istentiszteleten. — Akik előre foglaltak le számozott és névvel ellátott helyet a templomban, azok a belépésre jogositó „részvételi jegyet“ a templom bejárata előtt vehetik át a rendező bizotságtól. A kis templomban minden hely el van foglalva, ugy, hogy csak részvételi jeggyel rendelkezőknek lehet bemenni. A templomba be nem férő közönség részére az iskola udvaron **megafon utján közvetitik a püspökszentelési istentiszteletet. Az iskolaudvaron lesznek padok is.**

Ugyancsak d. e. 10 órai kezdettel **néhány perces formális közgyülés** lesz először a tanácsteremben, melyen csak az egyházkerület illetékes tagjai vehetnek részt a terem kicsiny volta miatt. **Ez a gyülés pár percig tart, mert csak a püspökválasztás eredményét hirdeti ki és meghivja az uj püspököt a szentelésre. Innét együttesen vonul be a közgyülés elnöksége és tagjai a templomba.** Kivánatos, hogy a képviseletek, testületek és a közönség már 10 órakor foglalja el helyét a templomban.

Püspökszentelési istentisztelet után délelőtt 11 óra 30 perckor **püspökbeiktató közgyülés lesz a vármegyeháza disztermében,** ahová részben részvételi jegyekkel lehet bejutni a fenntartott, számmal, névvel megjelölt helyekre, részben szabadon hagyott helyekre is. Itt lesznek az üdvözlések.

Gyülés után délután 1 óra 30 perckor diszebéd lesz az Arany Bika üvegtermében az uj püspök tiszteletére. A diszebédre **kedden déli 12 óráig** lehet jelentkezni Tomesányi Gábor ny. ezredes, egyházfelügyelőnél. Egy teriték ára 2.40 pengő.

A püspökszentelésre és beiktatásra dr **Raffay** Sándor budapesti püspökön kivül lejön Debrecenbe dr **Tasnády Nagy** András kultuszállamtitkár a kormány képviseletében, dr **Sztranyavszky** Sándor parlamenti elnök a Dunáninneni egyházkerület képviseletében, dr **Kovács** Sándor püspök, báró **Radvánszky** Albert főrendiházi alelnök, egyetemes ev. egyházfelügyelő, dr **Balogh** Jenő b. t. t. ny. miniszter, a református Konvent világi elnöke, dr **Makláry** Károly ref. püspök, **Soltész** Elemér prot. katonai püspök, **Józan** Miklós unitárius vikárius, azonkivül egyetemek, intézmények képviselői.

Az egyházkerület **rendes évi közgyülése** másnap, szeptember 8-án lesz a Miklós uccai evang. templomban homrogdi **Lichtenstein** László ny. főispán, egyházkerületi felügyelő és dr **Domján** Elek püspök elnökletével. Előzetesen, hétfőn délután előértekezletek, bizottsági gyülések lesznek, hétfőn este 6 órakor pedig gyámintézeti istentisztelet lesz igehirdetéssel a Miklós uccai templomban. Ugyancsak hétfőn lesz az esperesválasztás kapcsán leadott szavazatok felbontása is. Előrelátható**lag Pass** László alesperes fogja örökölni dr Domján Elek püspökké választása folytán megürült espersi tisztségét, aki eddig is helyettese volt.

Egy kisfiu tragédiája az állatkertben

Varsó, szept. 4. A lodzi állatkertben borzalmas szerencsétlenség történt. **Az egyik medvének sikerült behuznia a ketrecbe egy kilencéves kisfiut, aki a rács közelében álldogált. A medvét lelőtték, de a kisfiu akkor már halott volt.**

Jogászok figyelmébe!
Fonetikus jogi szeminárium, Szegeden, Margit ucca 26. Telefon 20—59. — Beiratkozások ellátása megbizható jegyzetbérlet, előkészités. Bármilyen egyetemi ügyben díjtalan felvilágositás! Kérje azonnal ajánlatunkat.

Figyelem
Őszi szövetkülönlegességek raktárra érkeztek. Árusitás meglepő olcsó áron.
Mikó László
posztókereskedő, Piac ucca 4.

Szeptember 12-én leplezik le az első Baltazár emlékművet Hajduböszörményben

A közelmúltban volt első évfordulója a tiszántúli református egyházkerület nagy püspöke, dr Baltazár Dezső halálának. *September 12-én pedig leleplezik az első Baltazár emlékművet.*

A művészi kivitelű, remek emlékmű, mely egyik fővárosi kiváló szobrászművész alkotása,

a hajdúböszörményi Bocskay ref. főgimnázium lépcsőházában van elhelyezve. Egy kis dobost ábrázol a művészi emlékmű s benne, mint a hajdúböszörményi gimnázium egykori diákjának és kisdobosának állitanak emléket a nagy püspöknek.

Az első Baltazár emlékmű szeptember 12-iki leleplezése impozáns, pel takarja. Ugyancsak a Baltazár emlékmű leleplezésével egyidejűleg leplezik le a hajdúböszörményi ref. főgimnázium hősi halált halt tanárainak és növendékeinek emlékművét.

ünnepélyes keretek között fog végbemenni. Addig az emélkművet le-

Iskolatáskák, háti és kézitáskák, diákfelszerelések legjutányosabban
Kántor Ernő és Társánál
szerezhetők be.

A Hajduhét buzaminőségi kiállításának díjnyertesei

A **Hajdúhét páratlan értéket** reprezentáló kiállításának gazdag anyagában is külön **helyet foglal** el a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara **búzaminőségi bemutatója és** terménykiállítása.

A búzaminőségi kiállításra a hat hajdúváros számos gazdája elküldte termésének mintáit s egyhangú megállapítás szerint ez a **hajdúsági, illetve tiszavidéki búza súlyával, acélosságával, minőségével egyedülálló a maga nemében.**

A szebbnél szebb díjakért nagy és nemes versengés alakult ki a hajdúvárosok gazdái között. A zsüri a tegnapi napon tette közé döntését s a búzaminőségi kiállítás díjnyertesei a következő gazdák:

Árva Ferenc Hajdúszoboszló, állami aranyérem és Hajdu megye díja Kovács Antal H.-böszörmény, Külkereskedelmi Hivatal aranyérme és Hajdúhét rendezőbizottság díja. Czeglédy Imre H.-szoboszló, állami ezüstérem és Hajdúhét rendezőbizottság díja. B. Papp Péter H.-dorog, állami ezüstérem. Török András H.-böszörmény, Külkereskedelmi Hivatal ezüst érme. Márton László H.-szoboszló, Magyar Nemzeti Bank díja. Hadházy Ferenc H.-hadház, Külkereskedelmi Hivatal ezüst érme. Borsó Imre H.-böszörmény, H.-öszörményi Mezőgazd. Egyesület díja. Ó. Szabó Péter H.-böszörmény, Állami bronzérem. L. Szabó Imre H.-böszörmény, Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara díszoklevele. Dr. Böszörményi Oszkár és özv. dr. Fried Adolfné H.-böszörmény, Tiszántúli Mezőgazd. Kamarai díszoklevél. H. Fekete Pál H.-szoboszló, Böszörmény város díja. L. Szabó Imre H.-böszörmény H.-nánás város díja. Kovács József H.-szoboszló, Alföldi Takarék díja. Dr. Szabó Artur H.-böszörmény, állami elismerő oklevél. Önálló gazd. népisk. H.-szoboszló, állami elism. oklevél. V. Bodnár Antal H.-böszörmény, Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara díja. L. Szabó Márton H.-böszörmény, H.-szoboszló város díja. Ifj. Császi Lajos H.-szoboszló, Tiszántúli Mezőgazd. Kamara kitüntető oklevele. Cseke Lajos H.-szoboszló, Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara kitüntető oklevele. Erdős Imre H.-böszörmény, Hajdúhét rb. díja. Szilágyi Mihály H.-szoboszló, Hajdúhét rb. díja. Pogácsás György H.-dorog, Tiszántúli Mezőgazdasági Kamarai elismerő oklevél. Balogh Márton H.-böszörmény, Hajdúhét rb. díja. Szilágyi Mihály H.-szoboszló, Tiszántúli Mezőgazd. Kamarai elismerő oklevél. Sz. Vargha Lajos H.-böszörmény, H.-böszörményi Gazd. Egyesület oklevele. Bencze József H.-dorog, ugyanaz. Somogyi Antal H.-szoboszló, Hajdúhet rb. díja. Baráz Márton H.-böszörmény, ugyanaz. Tonté Bertalan H.böszörmény, H.-böszörményi Mezőgazd. Egyesület díja.

A Csokonai szinház október elsejen nyitja kapuit, Miklóssy Klári titkár már megkezdte a bérletgyüjtést

A Csokonai szinház földszinti irodáját hétfőn délelőtt kinyitják és ezzel kezdetét veszi a bérletgyüjtés az uj szezonra. A szinház titkárnője, Miklóssy Klári már megérkezett Debrecenbe. Hétfőtől kezdve délelőtt 8—10-ig és délután 2—4-ig lehet uj bérleteket jegyezni. A régi bérlők bérleti igényeiket 15-ig jelentsék be az irodában.

Horváth Árpád kitünő társulattal érkezik, hogy bizonyságot tegyen arról, hogy terveiből semmit ne mengedett. A társulat kedvenceiből visszajönnek többen. Több kiváló színészt szerződtetett a direktor.

A társulat névsora, melyet a napokban publikálnak, lesz a legjobb beharangozója a társulatnak, melynek játékaira siessen mindenki idejében bérletét biztositani.

(+)

Helyszini szemlét tart a város Kölcsey debreceni lakóházánál

Beszámoltunk arról, hogy Zoltay Lajos ny. muzeumigazgató azt javasolta a városnak, hogy jelöljék meg emléktáblával a Füvészkert utca 5. számú házat, melyben Kölcsey Ferenc debreceni diákkorában lakott. A szombati polgármesteri értekezletes kiadták a műszaki ügyosztálynak az ügyet azzal, hogy készitse el a költségvetést. Tartsanak szemlét a háznál Zoltay Lajos bevonásával, hogy megállapitsák a tábla elhelyezését.

Zöld József h. polgármester kimondotta **még azt is, hogy az épület renoválását is végre kell hajtani a tulajdonossal történő megbeszélés alapján, hogy az emléktábla elhelyezésének idején megfelelő legyen a régi ház minden tekintetben.**

Borzalmas szerencsétlenség a téglavető gödrében

Egy ember meghalt, egy súlyosan megsebesült.

Szombaton reggel jelentették a debreceni ügyészségnek, hogy a debreceni klinikán meghalt id. *Nagy* Gábor hajdúböszörményi napszámos és súlyos sérülten került a klinikára B. *Kiss* Márton napszámos.

A jelentés szerint Hajdúböszörmény határában Elek Imre tanyáján a téglavetőködörben dolgoztak a munkások és a magas fal munka közben reájuk omlott és eltemette őket. A közelben lévők siettek a segítségükre és a két eszméletlen embert orvoshoz vitték, de mivel az állapotuk igen súlyos volt, orvosi utasításra behozták őket a klinikára. Az öreg napszámoson nem lehetett már segíteni, mert reggelre meghalt. Társa sérülése nem életveszélyes.

Az ügyészség indítványa alapján dr *Zsögöd* Jenő vizsgálóbíró elrendelte a boncolást és a helyszíni szemlét. — Hajdúböszörménybe délután utazik ki a vizsgálóbíró és dr *Bényey* Zoltán ügyész, hogy megállapítsák, kit terhel a felelősség a szerencsétlenségért.

A festőszakmában megkötötték a kollektiv szerződést

Teljes megegyezés a munkaadók és munkások között — Megállapították az új munkabéreket

A festő és mázoló szakmában a tegnapi napon teljes megegyezés jött létre a munkaadók és munkások között. Mint ismeretes, a festőmunkások közel kéthetes sztrájk után a mult hét hétfőjén felvették a munkát azzal, hogy tovább folynak a tárgyalások s amennyiben megegyezés nem jönne létre, úgy ismét megindul a bérmozgalom.

A tegnapi napon a festő szakosztály *Boldogh József* szakosztályi elnök vezetésével és a munkások delegátusainak bevonásával értekezletet tartott, melyen teljes megegyezésre jutottak s ennek alapján megkötötték a kollektív szerződést. Előrelátható volt, hogy a szembenálló felek között nem lesznek nagyobb differenciák, hiszen már a sztrájk folyamán észlelhető volt a jóindulatú egyezkedési hajlam a munkások részéről, míg a munkaadók csupán azt sérelmezték, hogy a munkások előbb kezdték meg a sztrájkot, mint követeléseiket a munkaadók szakosztályának beterjesztették volna.

A megegyezés az új munkabéreket a következőkben állapította meg: Kezdő segéd fizetése egy évig: 40 fillér. Munkakönyvvel igazolt egy évtől kettőig: 45 fillér. 2—3 évig 50 fillér. 3—5 évig: 55 fillér. Öt éven felüli szakmunkásnak 62 fillér. Munkavezetőknek: megegyezés szerint. Segédmunkások órabére: 30 fillér.

A megegyezés alapján megkötötték a kollektív szerződést s minthogy ezt az iparhatóság is jóváhagyta, most már a festőszakmában végleges a béke.

A multévi debreceni bőripari sztrájk mellékhajtása a tábla előtt

A múlt évi augusztusi bőripari mozgalomnak egy mellékhajtását tárgyalta szombaton a debreceni tábla *Barankay* tanácsa.

Akkor a bőripari alkalmazottak és munkások béremelés céljából sztrájkot kezdtek, később az általános sztrájk részlegessé vált azok ellen, akik nem teljesítették a munkásság kívánságait. Ezek közé tartozott Krausz Ignác debreceni cipészmester is. A sztrájk tartama idején szeptember 16-án *Tóth* Márton és *Abrusán* József munkások otthoni feldolgozásra anyagot kértek Krausztól. Hét pár cipőt akartak elkészíteni, mert családjukkal szorult helyzetben voltak.

A sztrájkolók ezt megtudták, megtalálták a két munkást a Géder-féle vendéglőben. *Ifj. Stettler Kálmán cipőfelsőrészkészítő itt piszkos sztrájktörőknek, huligánoknak nevezte a két munkást, Lechner Dávid pedig megfenyegette őket, hogy ha nem viszik vissza a felvállalt anyagot, el lehetnek készülve a legrosszabra.*

Lechner ezután még beszélt nekik, hogy 500 munkás bérkövetelésének sikerét nem kockáztathatják, pénzbeli segélyt is ígértek a két szorult helyzetben lévő munkásnak, mire azok visszaadták a munkát Krausznak, de mikor a szakszervezettől ezt nem kapták meg, újból felvállalták a munkát.

Lechner és Stettler ellen magánosok elleni erőszak vétsége címén indult eljárás az esetből kifolyólag. A törvényszék fejenkint nyolc napi fogházra ítélte őket, de Lechnerrel szemben az ítélet végrehajtását felfüggesztette.

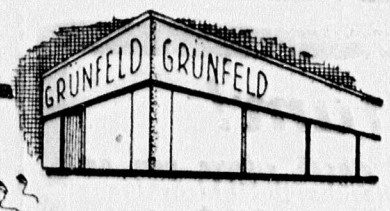
Fellebbezés folytán trgyalta most ezt az ügyet a tábla. Dr *Kádár* István, a fő ügyészség képviselője súlyosabb büntetés kiszabását kérte, dr *Sonnenwirth* Lajos védőügyvéd a felmentésüket. — *A tábla helybenhagyta az ítéletet, de mellőzte Lechnerrel szemben az ítélet felfüggesztését.* Mellőzte a tényállásból az ítélet a törvényszéknek azt a megállapítását, hogy az eset alkalmával a kocsmánál 10—12 sztrájkoló állt. Megállapította a tábla, *a vádlottak fenyegető kifejezései alkalmasak voltak arra, hogy a két sértett elálljon a sztrájktöréstől. Enyhítőként mérlegelte, hogy a vádlottak a munkásság jogosnak vélt követelése érdekében léptek síkra sérelmeik megszüntetése céljából.*

Az ítéletet dr Kádár István tudomásul vette, a védő semmiségi panaszt jelentett be a Kuriához.

x Grünfeld S. angol és francia női divatterme, Piac u. 58. I. em. Elsőosztályu munka, előzékeny kiszolgálás, pontos szállitás.

Grünfeld-től az iskolába

Bocskay fiuruha s. kék és szürke végig bélelt 6 évesnek . . . . . 17·80

Fiu téli öltöny sötét csikos 3 szinben 6 évesnek . . . . . 11·80

Bocskay télikabát me.egen bélelve 6 évesnek . . . . . 25·—

Fiu lengyelke, meleg béléssel, szörme galérral, 6 évesnek . . . . . 30·—

Tekintse meg őszi kirakatainkat. Lego'csóbb szabott árak.

GRÜNFELD

Adolf és Társa

férfi- és fiuruhák szaküzlete Kistemplom mellett.

Ellenálhatatlan kényszer hajt, hogy másokat becsapjak

A Völgyi-féle kedvezményes faszélhámosságok ügyében még mindig érkeznek be feljelentések s máris egy újabb manipulációról adhatunk hirt.

Lengyel László Erzsébet utcai lakos, akiről nemrégen irtuk meg, hogy egyik taxisoffőr hogyan szedte rá ingyen autózással s pénzkölcsönzéssel. Mikor aztán a soffőr a pénzért ment, elvitette magát az ügyészségig s azt mondta a gyanutlan kocsivezetőnek, hogy várja meg. Azzal bement és megkezdte leülni egyhónapos fogházbüntetését.

Ez a Lengyel László még büntetése megkezdése előtt végigjárta a debreceni vendéglőket s mindenütt kedvezményes fát ajánlott megvételre. Egyegy helyről 40—60 pengőket csalt ki s címen. Ilyenmódon 500—600 pengőt összeszedett különböző helyeken.

A károsultak feljelentése után Kovács Gusztáv detektív megállapította, hogy a faügyekkel manipuláló férfi azonos Lengyel Lászlóval, akit az ügyészségi fogházban ki is hallgatott. Lengyel beismerő vallomást tett s védekezésül kijelentette:

— Nem tudom mi van velem, kérem, de engem ellenállhatatlan kényszer hajt, hogy másokat becsapjak s valóságos kéjérzetet okoz, ha megkárosítok egy embert.

A rendőrség bűnügyi osztálya felhívja azokat, akiknél Lengyel László hasonló módon járt el s még nem tettek fel jelentést, hogy Kovács Gusztáv detektívnél, Rendőség II. emelet jelentsék be kárukat.

Magánlaksértés lett a szilveszter éjszakai lenylátogatasból

Szilveszter éjszakáján történt Debrecenben, hogy Hosszú Gábor napszámos lakásán történt italozás után Novák József és Tóth Sándor hazafelé indultak. Hosszú is elkísérte őket. Novák útközbe be akart menni Baján Ferenc Téglavető Gyulai ucca 9. szám alatti házába, hogy beszéljen ismerősével, Karmata Zsófiával. Már hét lécet tört ki a kerítésen, majd bedöntötte a nagykaput és az udvarra ment, társai pedig követték. Itt szitkozódni kezdtek, mert Karmata Zsófia nem akart kijönni. Nováknak egy ütése Bajánnét gyomorszájon találta. Hosszú kést rántva, megöléssel fenyegetett meg egy embert, azután eltávoztak. Minhárom ember italos volt, összesen 14 liter bort ittak. A törvényszék őket magánlaksértés vétsége címen ítélte el, Novákot és Hosszút egy-egy havi, Tóthot 15 napi fogházra. A debreceni tábla szombaton helybenhagyta az ítéletet, de Hosszú büntetését 15 napi dologházra szállította le. Az ítélet jogerős.

— **Irtó hadjárat a szerb tövis ellen a Hortobágyon.** A városi értekezleten bejelentette dr. Veress Géza tanácsnok, hogy igen jó eredménnyel irtották a szerb tövist a Hortobágyon. A Hortobágyon áthaladó országút mentéről is irtják a szerb tövist, mert az országút a város kezelésébe van átadva. Az alsószabolcsi ármentesítő területen azonban nagyon sok a szerb tövis még.

Használt tankönyvek félárban

Iskolaszerek nagy választékban kaphatók

Bőhm István

Kossuth u. 2. (Városháza)

Uram!

A következő előnye van, ha szövetszükségletét kizárólagos **férfiszövet szaküzletben** *szerzi be:*

Óriási választék!

Szakértelem! Izlés!

Állandóan uj minták!

A legolcsóbb árak!

Vásárlás előtt

tekintse meg

Feldheim Imre

POSZTÓHÁZ

szenzációs őszi-ujdonságokkal zsufolt kirakatait és raktárát.

SVETITS PALOTA!

XXXIV. NEMZETKÖZI

EUCHARISZTIKUS KONGRESSZUS

BUDAPEST
1938 MÁJUS 26-30.

A debreceni katolikus társadalom tájékoztatására a helyi intézőbizottság a következőket hozza tudomására az eucharisztikus kongresszusról:

Főbb ünnepségek színhelyére, valamint Budapest korlátozott befogadóképességére, továbbá a szállítási, elszállásolási és ellátási viszonyokra tekintettel, a résztvenni szándékozó összes vidékiek egyidőben és egyszerre az ünnepségek egész tartamára Budapestre fel nem szállíthatók és ott el nem szállásolhatók. Ezért az ünnepségeket két részre osztották. I. időszak: 1938. május 25—27-ig. Ebbe esik a kongresszus ünnepélyes megnyitása, az ifjúság közös szentmiséje, hajókörmenet a Dunán és a katolikusság parádéja. II. A második időszak: 1938. május 28—30-ig tart. Kiemelkedő eseményei a férfiak éjjeli szentségimádása, éjféli szentmise a Hősök-terén, Eucharisztikus körmenet a Bazilikából a Hősök terére és a Szt. István jubileum ünnepségei a körmenettel.

A rendezőség felhívja a résztvenni szándékozókat, hogy lehetőleg biztosítsanak maguknak lakást és ellátást pesti rokonaiknál, mert a felajánlott lakások még az idegenek részére is kevésnek bizonyultak. Akik lakásról gondoskodni nem tudnak, azok részére iskolákban biztosít helyet a rendezőség. Külön férfiaknak és külön nőknek. Bárhol lakjék valaki, vagy bármilyen módon utazzék is Budapestre, a Plébániai Hivatalban okvetlenül jelentkezzék.

Az ünnepség óriási tömegére való tekintettel az egyénenkénti megjelenés szinte lehetetlen. Azért a debrecceniek mindenhol csoportosan vesznek részt. Így tudjuk csak a megfelelő helyet biztosítani. Bármilyen ünnepségen csakis részvételi jegy felmutatása esetén lehet részt venni. Ennek ára az egész kongresszus idejére, minden ünnepélyre és gyülésre 1 (egy) P. Csakis helyi szervezet útján szerezhető be. Tehát magára vessen, aki jelentkezés és részvételi jegy hiján utazik fel és sehol részt nem vehet.

Felutazás. Egyénenkénti utazásnál a Máv. 50 százalékos kedvezményt nyujt. Indul még kongresszusi különvonat 57 százalékos kedvezménnyel. Ezen csak azok utazhatnak, kik előre jelentkeztek. Szabadjegy, vagy másféle kedvezmény erre nem érvényes! Kedvezményes utazásra jogosító Utazási Igazolvány ára: 2.50 P.

Elszállásolások: Akik szállást igényelnek, azok részére iskolai elhelyezés tantermekben, szalmazsákkal, lepedővel, takaróval egy időszakra cca. 6—7 P. Zarándokláson (nagyobb helyiségekben, sátrakban, szalmazsákon, ágynemü nélkül) cca. 4—5 P.

Ellátás. Reggeli: 25 fillér. Ebéd 1 P. Vacsora 75 fillér. Az étkezőhelyek mindenhol a szállás közelében lesznek kijelölve. Aki magánházban lakik, szinte igényelhet étkezést. A nyilvános éttermek annyira foglaltak lesznek, hogy csak előre bejelentett vendégeiket képesek ellátni!

Autósok számára: Személyautó részére férőhely naponta 2—4 P. Jelentkezési díj fejenként 10 fillér.

Jelentkezési határidő 1937. szeptember 30. Ezután semmiféle jelentkezést nem áll módunkban tudomásul venni. Az addig jelentkezettek számának megfelelően állapítják meg az ünnepségek kereteit.

Jelentkezés helye a Rk. Plébánia Hivatal (Szent Anna u. 21.). Legalkalmasabb idő d. e. 10—12-ig és d. u. 4—6-ig.

Dr Lindenberger János.

RUHASZÖVETÉT

közvetlen helyi cégtől vegye!

Milyen előnyei származnak abból, ha szövet szükségletét a helyi kereskedőtől szerzi be?

1. Nem vesz zsákbamacskát,
mert végbe, kiterítve látjaaz árút. Ne felejtse el, hogy másképmutat a szövet, ha csak kis mintán látja és más, ha nagy darabban nézheti meg.

2. A szövetet kívánságra
végbe küldik lakására, hogy kiválaszthassa a legmegfelelőbbet.

3. 12 üzletben válogathat
vételkényszer nélkül, mindegyik szívesen bemutatja raktárát, ahol sokszáz féle szövet közül választhat.

4. Garanciát vállal
minden egyes kereskedő az általa eladott árúk színállóságáért, tartósságáért.

5. Olcsóbban vásárol
mert nem terheli az árút sem portó, sem szállitási költség, nem kell fáradnia levelezéssel. Telefonon vagy személyesen intézhet mindent.

6. Részletre is vásárolhat
készpénz áron, nem kell csekély pénzét egyszerre kiadnia.

7. Egy helyen veheti meg
a szövettel együtt a szükséges bélést, gombot és egyéb hozzávalókat, sőt ahol szabászat van, ruháját elsőrendű kivitelben el is készitik, tehát csak egyszer fárad.

Debreceni ember debreceni kereskedőtől vásárol; a debreceni kereskedők is debreceni embereknek adnak kenyeret

A debreceni embervadász husz évet töltött háboruban 38 esztendejéből

1917-ben frontra ment egy 18 éves gyerek s francia fogságon, idegenlégión keresztül, mint őszhajú férfi került vissza 1937-ben

Nem mindennapi vendége volt a napokban Kovács László Tusnád uccai lakosnak. Erősen őszülő hajú, negyvenév körüli férfi lépett be lakásába. Arcára mély ráncokat karcoltak az elszaladó évek s vonásain átderengett a sok átélt szenvedés. Beszédébe, mely valamikor finom, tiszta magyarsággal csengett, mint nemes fémbe a rozsda, ette be magát az idegen kiejtés. Ezzel az idegen akcentussal köszöntött be Kovács László házába s mosolyogva kérdezte:

— Nem tetszik megismerni, Laci bácsi?

Kovács László hosszan, sokáig nézte vissza a multból a kemény vonásokat, a finom ráncokkal átfutott arcot, míg felbukkant emlékezetében egy lágyarcú, 18 éves gyerek, akit magával ragadott a világháború véres sodra s olyan messze vitte magával, hogy két évtized alatt hirét is alig hallották.

— Te vagy az, Béla?

Czeglédy Béla, Kovács László unokaöccse húsz esztendei távollét után visszaérkezett Debrecenbe. Két súlyos, történelemmé ágaskodott évtizedet és néhányezer kilométert hagyott maga mögött, míg élete visszafordult a régi útra... Rezignált hangon erről beszélt a »Debrecen« munkatársának is.

— Most, hogy visszajöttem ide a régi életbe, úgy érzem mintha húsz éven keresztül nem is éltem volna. Ez az idő teljesen kiesett az életemből... Most, negyvenéves fővel újra születek s megpróbálom, ha lehet, elölről kezdeni mindent.

— Milyen itt a helyzet? — érdeklődik.

Szavak bugyognak felé... Rosz helyzet... munkanélküliség... drágaság, elhelyezkedési nehézségek... nyomor... Tíz-tizenöt szóban benne van maradéktalanul két évtizednyi idő teljes története.

— Beszéljen valamit arról, amit 1917 óta átélt — kérjük.

Furcsa, szomorú mosoly villan meg ajkán.

— *Embervadász voltam ez alatt az idő alatt. Mikor 1917-ben kikerültem a frontra, alig tizennyolcéves fővel megkezdtem az emberölést... Aztán francia fogságba estem... Internáltak... Súlyos, szörnyű esztendők jöttek. Volt úgy, hogy három napig nem ettem... Megkaptam a pestist... Már el is akartak temetni, mikor észrevették, hogy még élek...*

Tulságosan erős volt a szál, ami ehhez az élethez kötözött... Visszacibáltak újra a létezésbe...

— Aztán egy napon kihirdették a fogolytáborban, hogy azokat, akik hajlandók az idegenlégióban szolgálatra jelentkezni, szabadon bocsátják... Akadtunk néhányan, akik mindenre hajlandók lettünk volna azért, hogy kitépjük magunkat embertelen helyzetünkből. Mi jelentkeztünk...

— Pár hét mulva hajóra szálltunk Marseilleben s egy hónappal később már a velőig hatoló forró afrikai nap szitta bőrünket... Azért én nem panaszkodhatom... Hazugság az idegenlégió pokláról beszélni... A pokol mibennünk, magunkban van... Micsoda az idegenlégió minden gyötrelme ahhoz a sóvárgáshoz, ami egy idő után elfogja az embert... Haza jönni!

— *Az afrikai napok izzó katlanában ez a vágy forrt. Ez adott kitartást mindenhez, talán a riff-kabilok golyóit is ez térítette el az ember szivétől. Ahogy forró fejjel, süppedő lábbal menetelünk a sivatag homokjában... ahogy lerogytunk a fáratságtól fekhelyünkre és úgy zuhantunk az álomba, mint egy mély szakadékba...*

Ott égett ez a rettenetes, emésztő vágy bennünk s húsz esztendő alatt felőrölte az embert.

— Aztán egy nap eljött az is, hogy hazafele indult velem a hajó... És akkor valami döbbent ijedtséget éreztem... Félni kezdtem attól, amit húsz éven keresztül tehetetlen kinlódásban kivántam... Uram, én húsz esztendeig nem voltam... mi vár rám most ebben az új életemben?... És lehet már új életet kezdeni így... ősz fejjel, kiégett erővel, elfásultan?

Az erőm javát, a fiatalságomat, az élet legszebb két évtizedét otthagytam a latrinákban... a harctereken... Embervadász voltam... ez volt a mesterségem húsz éven keresztül a fogság, az internáló tábor néhány keserves esztendejét leszámítva... Most, hogy kitöltöttem az időmet az idegenlégióban, van egy kis pénzem... Valamihez fogni kellene...

— De mire vagyok én még jó? Mihez értek és hogy ismerem ki magamat az életben? Itt Debrecenben egyedül az unokabátyám él már... Holnap utazom Miskolcra, ahol két testvérem lakik... Aztán majd csak jön valami... Megpróbálom ott, ahol abbahagytam.

Czeglédy Béla, aki húsz esztendővel ezelőtt lobogó fiatalsággal, vad lelkesedéssel elindult a harctérekre, el akarja felejteni az elmult húsz esztendőt, mint egy szörnyű, lidérenyomásos álmot és megpróbálja ott folytatni ahol abbahagyta. *(kiss)*

Elegáns hölgyek részére

Angol kabát, raglán és bevarrott ujjal, hálás dubl anyagból . . . . . P 24·-, 32·-, 35·- 39·-, 45·-, 52·-

Fekete téli kabát, jó anyagból, róka (bár) szőrmével . . . . . P 29·-, 35·-, 42·-

Fekete kabát, divatanyagból (sirax) perzsa gallérral . . . . . P 52·-, 65·-, 78·-

Legujabb modellek barna, zöld és divat kék kabátok nagy választékban.

Intézeti Svetits ruha és kabát, valamint Dóczy egyenruha és kabát szolid szabott árral.

Emil Benyáts Benyáts ÁRUHÁZ

HIREK

Mindenben első a „Debreczen"

— *Gyógyszertárak éjjeli szolgálata ezen a héten:* »Kígyó«, Piac u. 55, a városházával szemben, — »Magyar Korona«, Péterfia 10, a ref. gimnáziummal szemben, — »Csillaö«, Árpád tér 1, a templommal szemben, — »Sas«, Hatvan u. 70, a kisállomás mellett, — »Szent Háromság«, Homokkert, Szabó Kálmán ucca 14.

Román uezérkari politizálás

semmi szín alatt se vezethet jóra. A politizáló hadsereg már régen nem hadsereg, annál kevésbbé lehet seregnek mondani olyan országban, ahol a sorkatonaság közel húsz nemzetből tevődik össze. Napoleon annak idején azt mondta: bánom is én, hogy milyen nyelven beszél a katonám, csak jól verekedjen értem. Ezzel szemben a román vezérkar kidolgozott egy tervet, melynek az a lényege, hogy még a közhivatalban lévő nemzetiségeket, kisebbséget haladéktalanul az uccára kell dobni. Ha ezt a balkezes, demagóg politikus mondja, napirendre térhet fölötte a világ. De olyan országban, ahol a sorkatonaság ötven százaléka úgynevezett kisebbségi nemzetiségekből kerül ki, nagy bajra vezet...

Mert mi lesz, ha egyszer a francia nagyvezérkar pl. megkérdezi a politizáló román vezérkartól, hogy miért halljon meg a román hazáért az a nemzetiségi katona, akinek apját, anyját, testvéreit, őt magát a mindennapi kenyérkeresetétől is elütik?...

Mit fog válaszolni arra a politizáló vezérkar, nem tudjuk, de a nagyhatalmi álmokat hajhászó román nemzet csak addig nagyhatalmú és erős hadseregű állam, míg a nemzetiséget is sorkatonának vallhatja. Mert ma nem közömbös, hogy egy milliós hadsereg, vagy csak ötszázezer főt számláló serege van-e egy államnak. Hát hogy legyen jó katona az, akinek azért a földért kellene meghallnia, mely megtagadja, kitagadja és éhhalálra kárhoztatja?....

— **Vasárnapi istentiszteleti rend a ref. templomokban.** Nagytemplomban délelőtt 10 órakor dr Soós Béla, délután 5 órakor Kulcsár Ferenc. Kistemplomban délelőtt 9 órakor Molnár Ferenc, 11 órakor Uray Sándor, délután 5 órakor dr Lencz G. Sándor. Kossuth u. templomban délelőtt 10 órakor dr Lencz G. Sándor, délután 5 órakor Tamás Ferenc. Árpádtéri templomban délelőtt 10 órakor Kolozsváry Kiss László, délután 3 órakor Nagy Sándor. Ispotályi templomban délelőtt 10 órakor Szenes László, délután 5 órakor Kulcsár Dezső. Homokkerti templomban délelőtt 10 órakor Kovács József, délután 5 órakor Kovács József. Kerekestelepi templomban délelőtt 10 órakor Hegyi Tibor, délután 5 órakor Erdei Mihály. Wolaffkatelepen délután 3 órakor Szilágyi László. Nyilastelepi templomban délelőtt Mezey Béla, délután 3 órakor Görömbey Zoltán. Csapókertben délelőtt 10 órakor dr Dancsházy Sándor, délután 3 órakor Losonczy Géza. Nyulason délelőtt 10 órakor Siposs Imre. Egyeken délután 3 órakor Nagy Dezső. Belső-Ohaton délelőtt 8 órakor Nagy Dezső. Ebesen délelőtt 10 órakor pr. és urv. oszt Papp Géza. Hármashegyen délelőtt 10 órakor Biró Béla. Lukaházá ndélután 2 órakor Biró Béla. Ondód-Kádárdülőn délelőtt 10 órakor Rápolty Árpád. Téglaskertben délelőtt 10 órakor Birinyi János. Nagyhortobágyon délelőtt 9 órakor Halász András. Pallagon délelőtt 10 órakor Kulcsár Ferenc.

x **Vattay Margit tánciskolájában,** szeptember hó 14-én diák tánctanfolyam kezdődik. Step és balett táncok tanítása. Kossuth ucca 11. szám.

— **Vasárnapi szentmiserend a Szent Anna uccai plébánia templomban és kápolnákban.** Rendes csendes szentmise, reggel 6, 7, 8, 9 órakor. Fél tiz órakor ünnepélyes szentmise, melyet pontifikál dr Beöthy György apát, szentbeszédet mond Kiss László. A további szentmisék kezdete 11, háromnegyed 12 és fél 1 órakor. Kertségekben: Szent Lászlo kollégiumban dr Hutay Ferenc, klinikán Béres Endre, Homokkertben Kummergruber Emil, Józsán dr Szabó János, Hajdusámsonban Novák Gyula.

— **Istentiszteletek a gör. kat. templomban.** Reggel 7 órakor reggeli istentisztelet, délelőtt 8 órakor diákmise, 9 órakor katonamise, 10 szédet Fekete Lajos segédlelkész mondja. Háromnegyed 12 órakor órakor nagy szentmise, a szentbecsendes szentmise. Délután fél 4 órakor rózsafüzérájtatosság, 4 órakor vecsernye, utána szentségimádás. — F. hó 8-án, szerdán Szüz Mária születése ünnepén vasárnapi rend. **A filléres gyors** f. hó 5-én reggel fél 7 órakor indul Máriapócsra, számozott helyek nincsenek; a csapókerti állomásnál nem áll meg. A templomból reggel 5 órai csendes mise után indul a menet nagyállomásra.

— **Az evangélikus templomban** vasárnap délelőtt 10 órakor gyülekezeti istentisztelet. Prédikál Pass László. Este 5 órakor istentisztelet. Prédikál Böjtös Sándor.

— **Evangélikus esti istentisztelet.** Az ősz beálltával ujra elkezdőnek az evangélikus templomban a szokásos vasárnap esti istentisztelet igehirdetéssel és imával. Az első ilyen esti istentisztelet most vasárnap este 5 órakor lesz a Miklós uccai templomban.

— **Istentisztelet az unitárius templomban.** Debrecen, Hatvan u. 24. szám alatt levő unitárius templomban szeptember 5-én, vasárnap délelőtt 10 órai kezdettel rendes vasárnapi istentiszteletet tartanak. Ez alkalommal imádkozik és prédikál Józan Miklós püspöki vikárius.

— **Istentiszteletek a baptista imaházban.** A Szappanos uccai imaházban vasárnap délelőtt fél 10-től fél 11-ig prédikáció, délután 6—7-ig prédikáció, 7—8-ig urvacsora. Szerdán este 7—8-ig bibliaóra. Péntek este 7—8-ig imaóra.

x **Buzás (Hiller) Géza** könyv- és papirkereskedése **megnyilt** Szent Anna ucca 6. sz. alatt.

(:) **Kulcsár Dezső adománya a KIE uccagyermekmisszlója számára.** Kulcsár Dezső nagykereskedő régi párttogónk, látva és átérezve gyermekeink szükségleteit, az utcagyermek-misszió számára egy szép gyermek-autót adományozott. Az érdekes adománynak s az adományozó jószívűségének úgy gyermekeink, mint vezetőségünk nagyon megörült s örömének és köszönetének ezúton is kifejezést ad.

x **Gyors- és gépirók kiképzése.** Naményi Gyorsíróiskolában, szeptemberben új tanfolyamok kezdődnek. Tantárgyak, gyorsírás, gépírás, helyesírás szépírás. Tanfolyam után államvizsga, államérvényes bizonyítvány. Végzett hallgatók állásközvetítése, Batthyány ucca 11. szám.

Füredi Szabó Lajos ecetgyára
Debrecen, Széchenyi-u. 43.
MEGNYILT.
Ajánlja legjobb minőségü **ecetgyártmányait.**

— **Izraelita istentiszteletek a Deák Ferenc uccai és a Kápolnási uccai templomban.** Vasárnap este ünnepköszöntő ima hat óra tíz perckor. Hétfőn és kedden roshásonókor reggel hat órakor. Mincho ima délután négy órakor. Ünnep második estjén hat órakor. Ünnep kimeneteli ima kedden este hat óra ötven perckor. — Szerdán és csütörtökön szlichesz reggel fél hatkor. Szerdán este bőjti ima hat órakor. Csütörtök este hat óra tíz perckor. — Hitszónoklatok: hétfőn délelőtt dr Eisenberg Béla rabbi úr a Deák Ferenc uccai templomban prédikál, — kedden délelőtt a Kápolnási uccai templomban. Mindkét napon délelőtt kilenc órakor. Sófárfúvás mindkét ünnepnapon közvetlen a tóraolvasás után, illetve a hitszónoklat után. — Az Elnökség.

Eladó
egy jól jövedelmező ház. Zsák-utca 5. szám alatt.
Erdekezni Homok ucca 26.

(:) **A Zita Katholikus Árvaház** júniusban elmaradt jótékonycélú kerti ünnepélyét szeptember hó 8-án fél 5 órakor tartja meg a *Vitézi Székházban* (Bethlen u. 4.) Ezúton is nagy szeretettel hívjuk meg árvaházunk minden jótevőjét. — Szünet közben és műsor után büffé, az ifjúság szórakoztatására este tánc. Felnőtteknek 50 fillér, gyermegjegy 20 fillér.

(:) **Lövészegyesületi hír.** Felhivom a DTE volt lövészeit és azokat, akik a DTE-ben működni kívánnak, hogy szeptember 12-én délelőtt 10—12 óráig megbeszélés végett a tornacsarnokban jelenjenek meg. Megjelenhetnek azonban a 9-én, csütörtökön délután 4 órakor tartandó házi lövészversenyen is. *Szakosztályvezető.*

IRÓGÉPEK javitása **HURAY,** Ipartelepen T.: 17-93

x **Bálint (Weissmann) Duci** okl. nyelvmester külföldi tanulmányútjáról hazatérve tanítását megkezdi. Megbeszélések: Svetits-bérház, III. l. III e. 7 ajtó.

-- **Horváth Árpád elküldötte a Hajdúhét kurucruháit.** Jelentettük, hogy a Hajdúhétre elkérték a város ruhatárából a kuruckorbeli ruhákat. A város átadta és írtak a szinigazgatónak Horváth Árpádnak, hogy adja ki a ruhákat. Horváth elvitte magával Pesterzsébetre a ruhákat és most küldte le teherárukent a 12 egyenruhát és csizmát. A város átvette a csomagot és most már kivették a ruhatárból a hozzávaló kuruckucsmákat is. A teljes felszerelést már elküldték szekéren Hajdúböszörménybe.

Magyar szénre és fára kitünő a salgótarjáni
„LUNA" tűzhely és „KALOR" kályha.
Főlerakat:
SESZTINA LAJOS vasnagykereskedés.

Családi értesítések:

Erdei Mancika
és
Baksa Imre
8-án, 4 órakor tartják esküvőjüket a Szent Anna-utcai templomban.

ANYAKÖNYVI HÍREK

SZÜLETÉSEK: Harmati György fm. fia, György, Bellegelő 42. Bessenyei Pál fm. fia, Lajos, Haláp 140.

HÁZASSÁGOK: Czibere Lajos kereskedő—Kalászi Erzsébet. Kardos Gyula npsz.—Szilágyi Mária. Szabó Balázs hentes—Kiss Ilona. Szabó János kereskedő—Tóth Júlia, Fekete Sándor bádogos—Jakak Rózsa, Jánosi Sándor fm.—Basa Margit. Labancz József kőmíves m.—Erdei Margit. Szabó András npsz.—Fróner Viktória, Székelyhidi János festő s.—Blága Rózsika. Erdős József fm.—Jenei Zsófia. Szoboszlai Sándor városi hajdú—Sütő Júlia. Szabó Imre fm.—Biró Margit. Erdős Gyula fm.—Toronyi Eszter. Halász Béla ragasztó s.—Csapó Katalin. Gulácsy László malomellenőr—Halmy Erzsébet. Nagy Imre cipész s.—Uri Margit. Müller Gothárd kárpitos s.—Král Berta. Szabó Zoltán őrmester—Szikora Katalin. Varga Ferenc kereskedő—Jármai Róza. Kozma Lajos kőmíves s.—Nagy Erzsébet. Árelt János lakatos s.—Sipos Erzsébet.

HALÁLOZÁSOK: Kovács Erzsébet ref. 10. Apafi u. 45. Németi János r. k. 31 éves, Kismacs. Schwarcz Mártonné, izr. 57 éves, Agárdi u. 6. Szilágyi Júlia, ref. 48 éves, Kádár dülő 59. Reviczky Ádám r. k. 70 éves Simonyi út 26. Nagy Gábor ref. 64 éves, Hajdúböszörmény. Rácz József ref. 74 éves, Jánosi u. 82.

Műasztalosnál elsőrendű kaukázusi
dióhálók
olcsó árban kaphatók, asztalos munkák olcsón, izlésesen készülnek
Kiss Testvérek
műasztalos műhelyében
APAFFY UCCA 131. SZAM.

x **Dr Fazakas Sándor** egyetemi m. tanár, szemorvos rendelését újból megkezdte, Ferenc József út 34. szám.

— **Elfogott tolvaj.** A rendőrség bűnügyi osztálya hosszas nyomozás után kézrekerítette Vida Mihály lakás és foglalkozásnélküli napszámost. Székely Mihály detektív kihallgatta a notórius tolvajt, aki több lopást beismert. Igy Vida követte el a Steinberger fakereskedő Kassa úti raktárából elvitt deszkák lopását s ugyancsak ő vitte el Lelik Gyuláné pincéjéből három demijon musot. A rendőrség a kihallgatások befejezése után átadja Vidát az ügyészségnek.

— **A windsori herceg hegyet mászik, feleségo könyvet ir.** A Magyarországra készülő herceg nagyon csendes életet él az utóbbi időben a wasserleonburgi kastélyban. A herceg levelezése elintézése s az ujságok elolvasása után tenisszezik, golfozik, de legtöbbször hegyet mászik. Felesége csak ritkán hagyja el gyalog a kastélyt. Szabadidejét irással tölti, könyvet ir. Remek párisi toalettjeit sohasem veszi fel, mindig nagyon egyszerűen jár. A herceg már kilenc hónapja van távol hazájától, de azért még minden este felhivja telefonon Angliát.

x **Svetits és Dóczy intézeti egyenruhákat legolcsóbban vállal, Bíró Árpád, Kossuth ucca 6.**

— **Megtámadta egy nő az ügyvédet a törvényszéken.** A budapesti törvényszék egyik tárgyalótermének előszobájában Kaáli Nagy József ügyvédet megtámadta egy nő s leszurással fenyegette. A nőt nagynehezen elvezették s az ügyvéd elhagyhatta a törvényszéket. A támadó nő Nagy József nevü szénkereskedő hozzátartozója volt s azért támadt az ügyvédre, mert az hitelsértésért feljelentette rokonát, akit az incidens előtt ítéltek el a feljelentés következtében egyheti fogházra.

x **Füzetek, irószerek** olcsó árban, nagy választékban kaphatók — **Böhm István,** Kossuth u. 2. (városháza épület).

x **Beiratkozások a városi zeneiskolában.** Debrecen sz. kir. város zeneiskolájában beiratkozások naponta délelőtt 9—1 óráig és délután 3—6-ig. Beiratkozni lehet zongora, hegedü, gordonka, ének, zeneszerzés, gordon, fúvós hangszerekre, továbbá zeneelmélet, zenetörténet, esztétika, kamarazene, zenekar, zenei előkészitő (ovoda) tanfolyamokra és zenei szemináriumra. Beiratási dij 6 pengő. — Tandij alsó osztályokban 8 P, közép osztályokban 10 P, felsőbb osztályokban 12 P. Zenei főiskolára készülők 15 pengőt, zenei ovodában havi 3 pengő tandíjat fizetnek havonta. Felvételi vizsgák szeptember 11 és 13-án, délután 3—6 óráig. Tanitás: szeptember hó 14-én kezdődik Bővebb felvilágositás a hirdetményeken és a zeneiskola titkári hivatalában, (Vár ucca 1) telefon: 33-96 nverhető.

x **Állandó ballet-tanfolyam** Jobbágy Ilonka, a m. kir. Operaház v. tagjának balletiskolájában, Péterfia u. 30.

— **A debreceni szinház október elsején nyitja kapuit.** A színigazgató egy levelében, melyet a városhoz intézett, bejelenti, hogy a szezont október elsején akarja megkezdeni Debrecenben. A szerződés szerint október 15-ig kell megnyitni a színházat.

x **Ne vegyen cserépkályhát** addig, mig meg nem tekintette **Krisch** kályhásmester cserépkályha raktárát, ahol kitünő, tüzálló, szép és olcsó cserépkályhák, kandallók vannak nagy választékban. Vállal minden e szakmába vágó munkát. Ispotály tér 1. sz. (Nagyállomásnál). telefon 12—18.

— **Eltünt karkötő.** Bagi Ferencné Zápolya ucca 7. szám alatti lakos bejelentette a rendőrségen, hogy a Szent Anna és a Batthyányi uccákon elveszett aranyláncokból összefont, briliánsköves karkötője.

x **Ács Eta varrodáját** Csapó u. 1. alá helyezte. Izléses munka. Szolid ár!

— **Kassay Károly** a budapesti Népszinház, Kolozsvári Nemzeti Szinház, a debreceni Csokonai szinház stb. volt kiváló főrendezője és művésze, elismert színész-pedagógus, általános óhajra színészképző tanfolyamot nyit szeptember hó 15-től, ahol a mindkét nembeli ifjuság, akik a szini pályára óhajtanak lépni, szakszerű kiképzésben részesülnek. Jelentkezni lehet mindennap Rothermere u. 23. alatt. Itt emlitjük meg, hogy Dózsa Anci úrleány, Kassay Károly tanitványa, a debreceni úri társadalom közkedvelt tagja, sikerrel vizsgázott az orsz. színész-egyesület felvételi bizottsága előtt és van már két szerződési ajánlata, az egyik Kecskemétre, a másik Székesfehérvárra.

x **Iskolakönyvek,** irószerek beszerezhetők (használtak félárban) **Antalfy** könyvkereskedésében, Szentanna—Varga utca sarok.

x **Harisnya szemfelszedést** speciális villamos géppel vállal Nagy Gyula, Püspöki palota.

x **Óvodás és iskolás** gyermekek beiratása német foglalkoztató délelőttökre, vagy délutáni tanórákra Batthyányi ucca 16. sz. **NÉMET GYERMEKOTTHON.**

x **Dr Kürthyné Máriássy Magda** táncintézetében beiratkozások tánc tanfolyamokra megkezdődtek. Vasárnap össztánc. Péterfia 30.

— **Than Gyula főszerkesztő halálának évfordulója.** Hétfőn lesz néhai Than Gyula főszerkesztő halálának évfordulója. Than Gyula emléke nem mosódott el az idők sodrában, hiszen a debreceni ujságirásnak és lapkiadásnak kimagasló uttörője volt. Halálának évfordulója alkalmából hétfőn reggel nyolc órakor rekviem lesz a róm. kat. templomban.

x **Horváth Magda** áll. kép. okl. zenetanárnő elfogad zongoratanitványokat, kezdőket és haladókat a legmagasabb kiképzésig. Lakás: Péterfia u. 11. szám.

— **A Böszörményi úti Olvasókör,** szeptember ötödikén, vasárnap este családias estet rendez, szőlő szürettel egybekötve. Zenekart: Leitner Miklós vezeti. (o)

x **Szabóságomat** Piac ucca 56. alól Miklós ucca 2. alá helyeztem. Morgenstern.

x TANKÖNYVEKET használtat, összes iskolákba elad-vesz, cserél Kultúra Antikvárium, Szent Anna ucca 3.

— **A „Magyar Tűzér Emlékmű" ünnepélyes leleplezése Budapesten, folyó évi október hó 3-án van tervbevéve.** Az emlékmű a világháborúban hősi halált halt magyar tüzérek emlékét fogja megörökíteni. Az emlékműbizottság kéri sonka-Magyarországon és a megszállott területen lakó bajtársakat és hozzátartozóikat, hogy részvételi szándékukat pontos cím és állás illetve foglalkozásuk megjelölésével, f. évi szeptember hó 15-ig jelentsék be a „Magyar Tüzér Emlékmű Bizottság"nak Budapest, honvédelmi minisztérium, hogy a bizottság részükre a meghivókat idejében elküldhesse.

x **mándi Mándy Margit** okleveles énektanár tanitását a legmodernebb hangképzéssel, jutányos árakon, Széchenyi ucca 13. szám alatt megkezdte.

x **Mühelyemet áthelyeztem** Kossuth u. 9. Kardos-ház. Várady Sándor modern szobafestő, mázoló és butorfestő váll.

x **A Középeurópai és Minerva Általános Biztositó R. T. DEBRECENI FŐKÉPVISELETÉT GELLÉRT PÁL** urnál helyezte el. — A főképviselet átvesz: ÉLET-, TÜZ-, BETÖRÉSES-LOPÁS-, SZÁLLITMÁNY-, ÜVEG-, JÉG-, BALESET-, SAVATOSSÁGI és ORVOSI VIZSGÁLAT NÉLKÜLI NÉPBIZTOSITÁSOKAT. A főképviselet irodája: DEBRECEN, SIMONFFY U. 54.

— **Dr. Magyar Éva okl.** tanárnő francia és német órák adását szept. 1-én megkezdi. Jelentkezés 25—94.

— **Egy év alatt öt leányt adtak férjhez hozomány nélkül egy miskolci családban.** Özv Pelle Mihályné miskolci asszony családjában nagy az öröm. Egy esztendő alatt férjhez adta a boldog anya ötleányát s mind az öten jó házasságot kötöttek. Özv. Pelle Mihályné 14 évvel ezelőtt hét gyermekkel maradt özvegyen s keservesen, nehéz munkával nevelte fel őket. Az első két lány még az év elején férjhez ment s augusztus 28-án pedig egyszerre hármas esküvőt tartottak. Két leányt ikerférjek vettek el s a lakodalomra levágtak 100 csirkét, 25 kacsát s elfogyott 100 liter bor.

x **Schaff tánciskolájában** a Koronában hétfőn uj tanfolyam kezdődik. Külön órák bármely időben.

x **Mielőtt kabátszükségleteit** beszerzi, tekintse meg legujabb őszi modeljeim. Kecskés Margit női divatterme, Simonffy u. 2/a.

JEGYEK a Hajduhétre:
Belépőjegy minden kiállitás megtekintésere —·60 P
Ugyanez gyermekeknek —·30 P
Siessen kiadóhivatalunkba jegyét biztositani.

KÖZERDEKŰ LEVELEK

Reggel nyissák a muzeumot

Mi idegenek, akik a vasútközlekedéshezvagyunk kötve, emellett időnk is szükösre szabott, mert hiszen több napon át tartózkodtunk ebben a szépségekben gazdag városban: csodálkozással látjuk, hogy a múzeum 11 órakor nyit és 1 órakor már zár.

Az idegenforgalom érdekét nem szolgálhatja ez a rend, mert aki még aznap a Hortobágyra, Nagyerdőre stb. is el óhajtana látogatni, épen a felhasználható, sőt a vasútközlekedés presszionálta legértékesebb idejét töri derékba ezzel a látogatási idővel, amely egyébként sem elég a Déri múzeum kincseinek alaposabb megtekintésére.

Mindenütt, ahol az Idegenforgalomnak fontosságot tulajdonitanak, a múzeumok, képtárak stb. úgyszólván egész nap nyitva vannak, mert hiszen az a cél, hogy azokat mindenki akkor tekintse meg, amikor neki legalkalmasabb.

Kivánatos volna tehát, hogy Debrecen városa is azokat a mutatnivalóit, amelyekkel az idegenek előtt el akar dicsekedni és amelyek így az idegenforgalom élénkségét emelik, az idegenben maradandó nyomot hagynak, már a reggeli órákban (a vonatok is reggel érkeznek) bocsássa a város iránt érdeklődő látogató rendelkezésére.

Nagyon kérem e soroknak — tisztán csak az idegenforgalom érdekében való — szíves közlését és vagyok mélyen tisztelt szerkesztőségnek őszinte hívc

hazafias tisztelettel:
Árky Zoltán,
ny. vk. őrnagy, a X. pestvidéki cserkészkerület társelnöke.

x **KÖTŐTANFOLYAMOT** nyitok, **mindenféle kötést tanitok, 4 heti tanfolyam 10 pengő, naponta délután 3—5 óráig. Tanfolyam kezdete szeptember 1-én. Jelentkezés özv. Posch Dezsőnénél, Rothermere u. 17.**

— **Nyugalmazott államvasuti főtisztviselők** szeptember havi összejövetelüket hatodikán tartják Angol iKrálynőben. (:)

x **Várom Önt,** hogy bemutassam Philips E. K. A., Standard rádióimat. Nánássy, Kálvin tér 3.

METEOR MOZI MŰSORA

Vasárnap: 3—5—7—9 órakor! **„STROGOFF MIHÁLY" (Cár futárja). Megelőzi: Hiradó.**

NYARALOK

Megcsaltatok völgyek, hegyek!
Tudjátok meg, hazamegyek!

Lelkemben kis fény-ablakok
gyúltak ki, úgy fogadtatok

s én, aki már jó pár éve
nem voltam itt, körülvéve

szépségekkel, a sok jótól
nem láttam, hogy minden bókol

s azért fog meg száz igézet,
nehogy mindjárt visszanézzek.

Most már tudom, csel volt minden,
mennék is már haza innen,

de lábaim leragadnak,
mert az eső itt tart rabnak.

Ennyi esőt! Esik folyton,
kis manók a felhőrojton

egymás mellett alig férnek
úgy öntik a sok vedérnek

jeges vizét a fejemre
s én csak nézem hogy verem le

őket onnan, de hát persze,
— ezért is van mindnek mersze, —

a haragom bárhogy nőhet,
el nem érem innen őket....

Várok még, de csak elmegyek,
megcsaltatok völgyek, hegyek!

FÉNYES JENŐ.

— **Évnyitó ünnep a zsidó gimnáziumban.** A zsidó gimnázium ma, vasárnap délelőtt 9 órakor tartja évnyitó ünnepét az iskola tornatermében. Az ünnepélyre ezúton hivja meg a szülőket és az iskola minden barátját az igazgatóság.

— **A Déri-múzeum** ma vasárnap 9—1 óráig nyitva. Belépődij nincsen. A Fűvészkert ucca 2. szám alatti iskola épületben levő Thaly-szoba kivánatra az igazgatóság engedélyével megtekinthető. Belépődij 20 fillér. A Közművelődési Könyvtár zárva.

— **Dr Schlessinger Sámuelné végleg elköltözött Debrecenből.** Dr Schlessinger Sámuelnek, az izraelita hitközség ez év elején elhunyt nagynevü főrabbijának özvegye már a nyár elején hosszabb üdülésre utazott el Debrecenből. Mint értesülünk az özvegy főrabbiné nem szándékozik többé visszatérni Debrecenbe. Ezt bizonyára nagy fájdalommal veszi tudomásul a város zsidó társadalma, amely mindig a legnagyobb szeretettel és tisztelettel vette körül a nemeslelküségéről és jóságos szivéről ismert főrabbinét, boldogemlékezetü férjének méltó hitvestársát. A debreceni Izraelita Nőegylet egyik legbuzgóbb vezetőjét, a debreceni zsidóság szegényei legáldozatkészebb pártfogójukat vesztik el dr Sschlessinger Sámuelnéban. Az özvegy főrabbiné különben a következő sorok közlését kérte: A nagy ünnepekre legjobb kivánságait küldi és egyúttal ezúton vesz búcsút minden jóbarátjától, ismerősétől dr Schlessinger Sámuelné.

x **Szeplő, májfolt ellen** Rózsa arckenőcs kapható Jósa és Jóna utóda Somogyi drogéria Kossuth ucca 6.

— **Saljapin Magyarországon.** Székesfehérvárról jelentik: A székesfehérvári korzón feltünést keltett egy magas markánsarcú idegen úr, aki angol társasággal sétált a koronázó város utcáin. Többen felismerték benne Saljapint, a világhirű orosz énekest. Egy ujságíró beszélgetést folytatott Saljapinnal, aki elmondotta, hogy a nyarat utazgatással töltötte angol barátaival. Igy jutott el Budapestre, most pedig a Balatonra mennek s útközben megtekintik Székesfehérvárt is. Saljapin több embernek adott autogramot

— **Egri diplomások „gentleman-farmokat" bérelnek.** Az egri diplomások farmokat bérelnek ki, amelyeken minden munkát a diplomások végeznek. E feles bérleteken szakképzett diplomások mezőgazdasági és ipari munkát, valamint állattenyésztést folytatnak.

x **Zeneszó mellett evezhet a nagyerdei csónakázó tavon! — Olcsó sport és szórakozás.**

— **Kerékpárlopás.** Zöld József világítási vállalati szerelő tegnap este panaszt tett a rendőrségen, hogy a Vigkedvü Mihály uccáról, mig az egyik üzletbe bement, ellopták a kerékpárját Kéri az illetőt, hogy a kerékpárt vigye vissza, vagy a lakására, Andrássy út 19. szám alá, vagy a Világítási Vállalat kapusához. Zöld József sokgyermekes családapa és a kerékpár nem az övé, hanem a vállalaté.

— **Férfiszabóiparosok figyelmébe.** A férfiszabóiparosok részére e hó 15-én férfiszabóipari továbbképző tanfolyam kezdődik a fémipari szakiskolában. A tanfolyamon a modern szabászatot fogják tanitani. Jelentkezni lehet: Gacsárdi Mihály szakosztályi elnöknél. Hatvan ucca 11. sz. alatt.

Borforgalmiok,
korcsmárosok és vendéglősök részére szükséges
borkonzerváló és musterjesztő
szabadalom eladására nagy kereseti lehetőséggel
üzletszerzőket felveszünk.
„Pinczmester" Budapest. VIII. Hunyadi ucca 4.

— **Hol nem lesz villamosáram.** Tisztelettel értesítjük villamosáramfogyasztó közönségünket, hogy hálózatunkon eszközlendő javítások miatt, folyó hó ötödikén, vasárnap a következő helyeken és időben az áramszolgáltatás szünetelni fog: Reggel 6—7 óráig és déli 12—13 óráig: Epreskert, Boldogkert, Mikepércsi út, Kerekes telep, Wolaffka-telep, Monostorpályi út, Wolff szőlőtelep és uradalom, Szabó Kálmán ucca, Homokkert, Galamb ucca és MÁV műhelytelepen, Biharitelep, Bozzai telep. — Reggel 6 órától déli 13 óráig: Híd ucca, Bánffy ucca Vágóhid ucca, Diószegi út.

Világítási Vállalat.

— **Zsebkéssel mellébe szúrt, majd a villamos elé vetette magát, mert bűneiért vezekelni akart.** Szegedről jelentik: Hevesi József 29 éves napszámos szombaton délután a Kossuth Lajos sugár úton zsebkésével a mellébe szúrt majd a következő pillanatban az állomás felől jövő villamoskocsi elé vetette magát, amelynek kerekei leszelték a fejét a törzséről. Búcsúlevelében azt irja, hogy bűneiért vezekelni akar. A villamosvezetőt gondatlanság nem terheli.

— **Akinek a vérnyomása magas és szivműködése rendetlen,** úgy érhet el erőlködés nélkül megfelelő könnyü székelést, ha reggel éhgyomorra egy kis pohár természetes **Ferenc József** keserüvizet iszik. Az orvosok ajánlják

— **Károly román király tótföldön, vadászaton vesz részt.** Egyik tegnapi lap megizható forrásra hivatkozva azt irja, hogy Károly román király szeptember végén és október elején egy hetet fog a tót földön tölteni. Valószinü, hogy vadászatra hivták meg a Kárpátokba. Utja szigorúan magánjellegü.

— **Megnyilik a magyar tanitóképző Belgrádban.** A jugoszláv miniszteri tanács hozzájárult ahhoz, hogy Belgrádban megnyissák a magyar tanitóképzőt, melyet négy évvel ezelőtt bezárta. A tanitóképzőben minden tantárgyat magyarul tanitanak, kivéve a történelmet, földrajzot, szerb és horvát irodalmat.

GYÁSZ ROVAT

MEGHALT REVISYEI REVICZKY ÁDÁM nyug. ezredes, a kertész-árvaotthon alapitója.

Pénteken reggel hosszas szenvedés után meghalt Debrecenben revisnyei Reviczky Ádám nyug. m. kir. ezredes, a III. oszt. vaskoronarend lovagja és több háborus kitüntetés tulajdonosa.

Az elhunyt már hosszu idő óta sulyos betegségben szenvedett, mig most 71 éves korában a halál megváltotta szenvedéseitől. Az előkelő családból származó Reviczky Ádám kiváló katona volt, amit fényes kitüntetései is bizonyitanak. Felesége ez év januárjában halt meg.

Az elhunyt házaspár ugyszólván minden vagyonát jótékony célra fordította. Alapitottak egy árvaotthont Debrecen közelében levő birtokon. Az otthon neve: „revisnyei Reviczky Ádám és neje Boross Jolán, Pohl Ferenc kertészárvaotthon". Ennek kezelője az Országos Magyar Kertészegyesület, mely most a kegyes alapitó elhunyta alkalmából külön gyászjelentést is bocsátott ki.

Revisnyei Reviczky Ádám temetése **ma, vasárnap** délelőtt fél 11 órakor lesz a Köztemető diszravatalozó terméből a róm. kat. egyház szertartása szerint. A temetést a Gebauer cég intézi.

—

Rácz József gazdálkodó élt 74 évet. Temetése vasárnap délután 3 órakor lesz a Köztemető ravatalozójából. Lakás: Jánosi ucca 82. Temetését Fehértói cég végzi.

Köszönetnyilvánitás. Istenben boldogult jó Anyánk: özv. Szathmáry Józsefné elhunytával megnyilvánult jóleső részvétért, ravatalára küldött koszorukért és virágokért mindenkinek hálás köszönetet mondunk. **A gyászoló család.**

Köszönetnyilvánitás. Mindazon rokonainknak, barátainknak, ismerőseinknek, kik szeretett férjem, édesapánk elhunytával nagy bánatunkban részvéttel voltak, ravatalára koszorut, virágot helyeztek, valamint a Horthy és Petőfi dalárdának a temetésen való közremüködésükért, a vasutasok asztaltársaságának a temetésen való megjelenésükért ezuton mondunk köszönetet. **Özv. Gáspár Istvánné gyermekeivel.**

ALKALMI INGATLANVÉTEL

Folyó hó 10-én délelőtt 9 órakor a debreceni járásbiróságon árverésre kerül a Debrecenben Király Ferenc u. 7. szám alatt fekvő jövedelmező házasingatlan. Kedvező esetben az ingatlant esetleg már 3400 pengőért is meg lehet venni.

Legolcsóbb
füszer és gyarmatáru
beszerzési forrás
Grünberger és Glück
füszer és gyarmatáru nagykereskedés
Debrecen, Csapó u. 18. szám.
Telefon 24-75.

Kifosztottak egy szekeret

Ecsedi István fuvaros, Nagyvárad u. 17. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik Nádudvarra menet az éjszakai órákban megtámadták s szekeréről elloptak 80 kg levestésztát és 80 kg tarhonyát. A tisztaneműeket egyik nádudvari üzletnek szállította Ecsedi István.

A rendőrség megindította a nyomozást a tettesek kézrekerítésére.

KÖZGAZDASÁG

TERMÉNYTŐZSDE.
A búza 15—20 fillérrel javult.

A készárúpiacon a búza árát 15—20 fillérrel, a rozs alsó határát névlegesen 5 fillérrel felemelték. A takarmányárpa ára változatlan. A zab és a tengeri 10—10 fillérrel drágult.

Búza tiszavidéki 77 kg 19.85—20.30 78 kg 20.15—20.60, 79 kg 20.40—20.80 80 kilós 20.55—20.90. — Felsőtiszai 77 kg 19.85—20.30, 78 kg 20.15—20.60 79 kg 20.40—20.80, 80 kg 20.55—20.90 rozs 19.00—19.10, takarmányárpa első rendü 16.50—17.00, középminőségu 15.75—16.25, sörárpa kiváló 21.00—22.00, prima 19.50—20.50, sörárpa 18.50—19.25, zab elsőrendü 17.00—17.20, középminőségü 16.90—17.00, tengeri 12.10—12.20, korpa 11.40—11.50, nyolcas liszt 13.85—14.30 P.

DEBRECENI TERMÉNY- ÉS TAKARMÁNYPIACI ÁRAK

Buza 18.60—19.000—19.20, rozs 17.50—17.80, árpa 15.20—15.50, zab 14.50—15.00, tengeri 10.40—10.80, csöves tengeri 4.20—4.80—5.00, lucerna 5.00—6.00—6.50, széna 3.60—4.50—4.80, here 4.60—5.00—5.50, szalma 1.40—1.60.

IDŐJÁRÁS

Jóslás: **Kissé élénkebb nyugati, északnyugati légáramlás, több helyen, elsősorban a délutáni és esti órákban zápores-zivatar. A hőmérséklet az ország nyugati részében kissé csökken, keleten még alig változik.**

Gerendai Debrecen
Sirkőgyár
Raktár: Hunyadi-utca 14.
Telefon: 30-24 és 19-47.
Gyár: Salétrom-utca 3.
Közvetlen behozatal Svéd- és Olaszországból. Készit sirköveket mindenféle gránitból és márványból, sirboltokat s temetői munkákat legolcsóbb árban. Kérjen díjmentes költségvetést és rajzot.

Gyöngyvér

REGÉNY

Irta: Székelyné Bészler Anna

(52. folytatás.)

— Engedd a dolgot édes fiam a maga útjára Gyöngyvérnek is meg kell már pihennie a sok bolyongása, szenvedése után. Az Isten nem azért küldte vissza Dobokot, hogy most meghaljon mind a kettő.

Dobok ezalatt csendesen haladt előre. A feje szédült, alig birta magát fenntartani a lovon. A vára udvarán leugrott, belépett abba a sátorba, ahonnan beszéd halatszott Néhány legény tanyázott odabent. Nem törődtek a belépővel. A magyarok dolgát tanácskozták meg Bogár és társai. Arról tanakodtak, hogy milyen nehéz a sorsuk már is de még nehezebb lesz, ha Gyöngyvér és Baján valahol ott hagyják a fogukat.

— Vinné el a manó Gyöngyvér dolgát! — kiáltott Bogár. — Nem lesz belőle semmi kárunk, ha férjhez megy az idegen kereszténvhez. Bár csak menne már. Ugy beszélik nagyon elesavarta annak az embernek a fejét.

Dobok megmozdult. Bogár hátra nézett, aztán rámeredt a belépőre s az arcából kiszaladt minden csepp vér. Dobok megszólalt.

— Ugyancsak az inatokba szaladt a bátorság. Talán nem ismertek meg? Vagy az a baj, hogy meg ismertek? Sokáig oda voltam úgy-e De most itt vagyok megint. Ember vagyok, nem kisértet. De szeretném tudni, hogy hogy ment a dolog, amióta szabadjára hagytalak benneteket. Hogy gazdálkodtatok az örökömben?

Az emberek nem tudnak szólni. Bogár tér legelőször magához. Sohasem felejtette el, hogy egyszer ököllel sujtotta le Dobok Gyöngyvér miatt. Hej, ha most visszaadhatná urának azt az ütést. Felállt és alatomos arccal kezdte a beszámolót.

— Bizony, Dobok úr, ha ember vagy, kár volt ilyen sokáig széjjel hagyni a sereget. Nem ment azóta jól semmi. Baján Gyöngyvér úrral a félesztendő alatt csak egyszer volt idehaza, akkor is csak vendégnek. Járják a Hargita alját. Azt üzenték haza, hogy igazságot tesznek a te nevedben, hogy megbüntetik azokat, akik a magyarok gazdaságában dözsölnek. Felégetik a rablógazda házát, aki miatt földönfutó lett a magyar.

— Jól cselekszenek! — hagyta helyben Dobok.

— De ez mind csak szóbeszéd, uram. Gyula úr leánya menyasszonya lett egy idegennek, egy keresztény grófnak.

Dobok megragadta a legény vállát. Megrázta.

— Hazudsz kutya! Gyülölöd a vezéredet, Gyöngyvért és aljas rágalmaddal mocskolod be a nevét.

— Nem hazudok uram. A föld ne vegye be a testemet, a viz ne fogadjon el, ha hazudtam. Capek gróf a szeretője.

Dobok hátralépett. A melle hörgött, a szája szélén vére buggyant.

— Ha igazat szóltál, akkor nem fizethetek meg neked, mert akkor nem jövök ide többet. De ha hazudtál, akkor még egyszer a kezembe kerülsz és úgy megvek vissza az Öregistenhez, hogy nem engedlek el addig, míg egyet lehellsz!

Rémülten húzódott hátra Bogár. Megbánta már a kimondott szavát. Olyan kegyetlen fájdalom égett Dobok tekintetében, hogy összeborzadt tőle. Tudta a legény, hogy ura ezért a vádért valakit elveszít. Vagy a vádaskodót, vagy önmagát. Alig várta, hogy Dobok kimenjen a sátorból, ő is elosont. Másnap találták meg az erdőben járók élettelen testét. Féltében felakasztotta magát.

Dobok pedig csak addig pihent, amig otthon maradt emberei elkészültek. Nem telt sok időbe az egész. Addig elfogadta az öreg szolgája készítette ennivalókat, utána felhajtott egy serleg erjesztett lótejet. Ettől áttüzesedett a vére, most már egymaga szembeszállt volna az ördögök minden seregével Szüksége volt az erőre, hiszen azt akarja megölni, akit a világon mindenkinél jobban szeret, Gyöngyvért. De megöli, ha hűtlenségben találja a leányt. Megöli. Mielőtt rácsillanna Gyöngyvér ragyogó két szeme, mielőtt egyetlen dacoskodó, vagy szerető szó elhagyná a leány ajkát, mert akkor talán nem tudná többé végrehajtani tervét.

A vitézei nyobába nyargaltak. Borzadtak tőle és féltek, nem tudták, hogy miképpen jött haza onnan, ahonnan még nem tért vissza soha senki.

Alig mentek el, megérkezett Sólyom. Az öreg szolga beszélte el a történteket. Sólyom egy pillanatig sem tétovázott. Néhány hűséges emberével utána indult Doboknak s a két tábor őrizetét Horkára bizta.

Ugy nyargalt, mint a villám, nem törődött az áradó folyók hullámaival, vizmosta, életveszélyes partokkal, nem állt meg, ha valahol egy embere kidölt a nagy hajszában, hiszen be kell, hogy érje Dobokot, mielőtt az a húgával találkozna. De Dobokot éppen úgy ragadta a féktelen indulata, mint ahogy neki viharszárnyat adott az aggódó szeretete. S a távolság nem nőtt, de nem is apadt közöttük.

*

(Folyt. köv.)

— **Elfogytak a Déri-muzeum katalógusai.** Jelentették a város vezetőségének, hogy a Déri-múzeum katalógusai elfogytak. Az idegenforgalmi hivatal részéről azt kérték, hogy idegen nyelven is adják ki a katalógust. A város vezetői szombaton úgy döntöttek, hogy mivel az idegennyelvű katalógus kiadása tekintélyes összegbe kerülnek, lemondanak erről, mert nincs fedezet. A meglévő rövid, többnyelvű ismertetést adják az idegeneknek. Az új magyarnyelvű katalógus kiadásáról intézkednek.

— **Erdősítés a Dószegi út mentén.** A városi kertészet a Diószegi út mentén 800 négyszögöl területet erdősített. A költségeket kiutalta a polgármester. A kertészet részére faiskola, fásítás, munkabér költségeire 3000 pengőt, mint póthitelt megadtak.

Mátkapároknak és ujházasoknak
Sok szerencsét kivánnak legolcsóbb beszerzési helyeink:

NŐIRUHÁK, KABÁTOK a legolcsóbban kaphatók GRÓSZ JENŐ DIVATÁRUHÁZÁBAN. PIAC-UTCA 51.

Fényt és hangulatot ha GULYÁS viz otthonába, PIAC-U.59. CSILLÁR-RÁDIÓ SZAKÜZLETÉBŐL VÁSÁROL TELEFON: 52-19

Férfiszövet különlegességek rendkivül olcsó árban kaphatók MIKÓ POSZTÓ-KERESKEDÉSÉBEN PIAC-U. 4.

LEGNAGYOBB Uridivat és kalapraktár WERNER PIAC-U.70.

SZÖNYEG, ÁGYTERITŐ, Függöny A LEGOLCSÓBB HORN REZSŐNÉL KOSSUTH-U.19.

KONYHAEDÉNYEK ET TÓTH GYULÁTÓL Városházépület.

ILLATSZERT kölnit, pudert, PAPP LAJOS illatszertárából Kossuth-u.1.

Pénz nélkül boldogság nincs, keresse fel a KÖLCSÖNÖS SEGÉLYZŐ-EGYLETET KOSSUTH-U.8.

Fiszer-, gyarmatáru és háztartási cikkek KONTSEK GÉZÁNÁL

KÖZSZÜKSÉGLETI CIKKEK JÁTÉKOK Kántor Ernő ÉS Tsa NÁL VÁROSHÁZÉPÜLET

SZLIUKA ISTVÁN szikvizgyár „CSOKONAI" ÁSVÁNYVIZ BIZOMÁNYOS TELEKI-U.100. TELEFON: 21-11 SZ.

KEZTYŰT FŰZŐT SCHÖN SÁNDORTÓL PIAC-U.14 CSAPÓ-U. SAROK

Legizlésesebb menyasszonyi és alkalmi csokrok ROZSA VIRÁGCSARNOKBAN Kossuth-u 3.

Jóképességek ASZMANN úridivatcikkei.

Gyomron át szivhez az ANGOL KIRÁLYNŐ veret.

Szántó Zsigmond kárpitosmester bútorcsarnoka Piac-u. 81.

JEGYGYŰRŰK, JEGYÉKSZEREK legnagyobb választékban HALÁSZ ékszerésznél

Legszebb eskövői és alkalmi frizurák RAMMINGERNÉL SZENT ANNA-U. 10.

BÉRAUTÓT elegáns kocsit eljegyzésre, esküvőre keresztelőre SZIKSZAYTÓL rendelem. FERENC JÓZSEF UT 42. TELEFON: 12-45

TORTÁKAT SANTHA KÁROLYTÓL HATVAN-U.1.

Piac-u. 37. Finomkülönlegességek magolcsai Nagy Sándornál

Művészi fényképek Leszállított árban. Takarékosság kényelmes is TÖKES ILONA MŰTERMÉBEN CSAPÓ-U.1.

NE FŐZZÖN OTTHON olcsóbb, izletesebb a SZABÓ FÉLE MAGYAR KONYHA · SAS-UTCA 3.

KONTSEK KORNÉL divatházában KOSSUTH-U.1.

Kézimunka fonal, cipőáru a legolcsóbb PIKÓnál KOSSUTH-U. 4.

IZLÉSBEN ÉS OLCSÓSÁGBAN IBOLYA VIRÁGCSARNOK VEZET KOSSUTH-U.2. TELEFON: 17-61

SZENTANNA PUSZTAI TEAVAJ
naponta frissen ismét csak
Monokynál (Esterházy lerakat)
Piac ucca 30. Telefon 21—49. kapható.
Sajtok, szardiniák, compótok, főzelék- és huskonservek a legnagyobb választékban!

Mint egy nagyáruházban, nálunk mindent megtalál.

KÉPES VASÁRNAPJA

Jegyzőkönyv

arról, hogy

KÉTSZÁZ PENGŐVEL

jutalmazta a város a multkorában azt a huszonnégy legtöbb gyermekes családanyát, akiknek példaképül kell állniok az ország szine előtt. Megtették a kötelességüket, többet adtak, mint egy, egy baranya község összevissza a mindennél drágábból, a gyermekáldásból...

Huszonnégy anya áldozatos életét jutalmazta meg a város kétszáz, azaz kettőszáz pengővel...

Ha ezek az anyák rászorultak a jutalmazásra, akkor ez az összeg szégyenletesen kevés. Már pedig jelentéktelenek, hogy a legszegényebb osztály anyái járultak a jutalmak elfogadására...

A kettőszáz pengő összeg elé...

Vaj, mi jutott ebből egy, egy többgyermekes, sőt sokgyermekes anyára!

Nem akarunk ragondolni, de azt mondjuk, hogy jobb lett volna, ha semmit se ad ez a gazdag város, mint ennyivel rontotta meg joba vetett hitünket...

Mert tudunk esetet, mikor kevesebb jelentőségü, alig szóba jöhető ügyért százakat áldoznak, mondjuk egy, egy vacsora, vagy kirándulás költségeire idegenek számára, s most, mikor véreinket, sok gyermekes anyákat kellett volna megjutalmazni, alamizsnát juttattak...

Érmet, diszoklevelet és kettőszáz pengőt...

Orvosok, védőnők és hivatásszerüen ezzel a szép gondolattal foglalkozók jószándéka és munkája ezerszer többet ért többet jelentett, mint ez a szegény kétszáz pengő huszonnégy anyának. Vagy szegény a város, akkor semmit se adjon, vagy telik erre is, mint más egyébre, akkor nyissa ki a zsebét...

De ilyen »jutalmazás« rosszabb a semminél...

Lehet, hogy tévedünk, de mégis azt állitjuk minden ellenkező állitással szemben, hogy ez a lehető legrosszabb propaganda az egyke ellen.

arról, hogy

A MAGYAR FILM

lassan végelgyengülő korát éri el. Mert olyan, de olyan kétségbeejtően sodródik a lejtőre, hogy már megmentésére is alig gondolhatunk...

Fantáziátlanság, tudatlanság és közönségeskedés kezdi jellemezni.

Uraim, arról már mondjanak le, hogy elég, ha az a film magyarul szól hozzánk. Mindegy, hogy mit, csak magyarul. Önök, akik filmeket csinálnak, igy gondolkoznak. De mi már régen túl vagyunk azon, hgy ilyen apróságoknak is örüljünk...

Mi művészetet, oktatást, élvezetet akarunk a magyar filmből is kicsikolni, nemcsak rideg üzletet, melyet szentimentális giccsekkel akarnak önök, filmrendező és finanszirozó uraim megteremteni. Értsék meg végre, hogy unjuk, halálosan unjuk a világ legrettenetesebb tákolmányát, a giccset. A pongyát. Mert kezdetben csak könyvpongyák voltak, Sobri Jóskák és Rózsa Sándorok életéről, de önök megteremtették a filmpongyát is...

Akkor, amikor előttünk van három évtizedes multja és tapasztalata a mozinak. Amikor annak idején jót is tudtunk adni, sőt volt idő, mikor a világ visszhangzott a magyar filmművészek nevétől és a magyar rendező bravurjától...

Ma azt hiszik, hogy egy kis cigányzene, egy kis szerelem, egy kis tájfelvétel és jó sok álromantika és érzelgős sziruposság révén újat, szépet és nagyot adnak, mert a közönség beveszi rendes adagolás mellett...

Értsék meg: elég volt.

Ez, amit most kapunk a kontársággnak a csimborasszója. A hozzá nem értésnek és balkezes üzletiességnek a netovábbja.

Egész egyszerüen nem kell. Kinőttünk ezekből a kalandos jelentőségü és minden izlést nélkülöző giccsekből...

A legtöbb bemutatott háborús filmnél minden hajunk szála az égnek állott. Hát ide jutottunk, ide süllyedtünk. És Komoly, nagy művészeket, Berki Liliket, Kiss Ferenceket is be lehet ilyen szerepekbe állitani...

Istenem, de nagy kár igy pazarolni a magyar tudást és tehetséget...

arról, hogy

INKÁBB ÜLÖK A KIS KAPUBAN,

semhogy három pengőért elmenjek dolgozni, — mondják a környék falvaiban a munkások. Nem akarjak elhinni, de igy van. Szavahihető emberektől hallottuk...

Nem becsületes dolog.

Sőt nagyon tisztességtelen dolog, ha arra gondolunk, hogy ezek a munkások a tél folyamán esetleg az inségmunkára fognak jelentkezni, mert már akkor egy kicsit hideg lenne az kis kapuba ülni. Sőt, az inségmunka fejében azt is elvárják majd, hogy gyermekeiknek, családjuknak az inségkonyhán adjanak enni, nehogy éhen pusztuljanak...

Olyan mérgezés, olyan fertő ez, ami mellett szó nélkül elmenni nem lehet. Mi már hallottuk ez a hangot közel húsz esztendővel ezelőtt.

Nekünk elég volt ebből a hangból.

És az, aki inkább a lábát lóbálja, semhogy dolgozzék, az nem való a mi közösségünkbe.

Annak le is út, fel is út, ha mindjárt a fél világot is odaigértek neki politikai fullajtárok nyilakkal, vagy nyilak nélkül, keresztekkel, vagy kampókkal, vagy kalapácsokkal egyetemben...

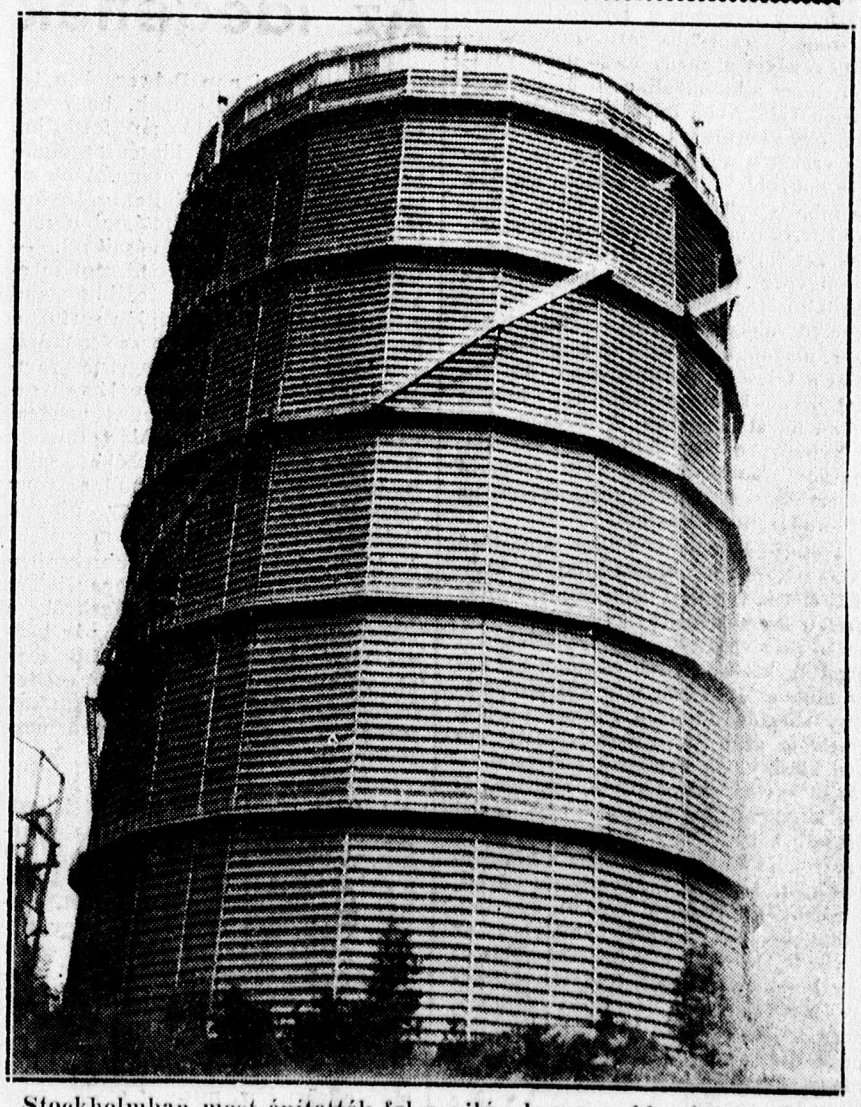
Aki igy mer ma beszélni, arról tessék irást felvenni.

Tessék számontartani az ilyen nagyszáju hősöket a téli inséges időkre is. Ma, mikor tanult, müvelt fiatalemberek végeznek fillérekért nehéz fizikai munkát, mikor mérnökök villanyost vezetnek és tanárok fát vágnak, mikor havi hetven pengős állásokba családok nyomorognak, akkor három pengőért el nem menni napszámos munkára, több mint bün, galádabb dolog az, amit tesznek a véteknél. Hasonlóképpen vélekedünk a sztrájkmozgalmakról is. A téli inségmunka nem szégyen, az inségkonyha szükséges kellléke lett a társadalomnak, de akkor, amikor napi négy-öt pengőt lehet keresni, sztrájkosdit játszunk, az több annál, amit ez az ország és népe elviselhet.

Hányan és hányan boldogok lennének, ha napi négy, öt, hat pengőt keresnének néhány héten, vagy hónapon keresztül. Tudjuk, hogy a tőkének nincsen tulságosan nagy szive, a spekuláció sem válogatós az eszközökben, de áldott munka napokon öt, hat, pen-

Az Angliában megtartott gyermek-szépségverseny győztesei.

Stockholmban most épitették fel a világ legnagyobb gáztornyát, mely 100 méter magas.

gős kereset helyett lézengeni, lábat lóbálni se tartozik az erények közé.

Nem, uraim, a szervezettség lehet erő, de az ilyen szervezettség már veszedelme a mai társadalmi életnek.

Az ellentéteket nem fokozni, de enyhíteni kell.

És akinek tisztes keresetű munkája akad, az ne menjen lázító kolomposok után még akkor se, ha látszatra azoknak van igaza . . .

jegyzi: sz. r. i.

Szegény ember régente

Irta: DR BALOGH ISTVÁN.

(Folytatás.)

Körülbelől ettől az időtől kezdve kezdenek a debreceni civisek nagy állattenyésztést és földmívelést üzni. Egy-egy jómódú polgár házában kiskocsis, nagykocsis, szolgáló, főzőasszony, majoros, vincellér, sőrés, juhász talál foglalkozast. Fodor János civis, akinek háza a Csapó utcán volt, 1750-ben irja a gazdasági naplójában: fogadtam meg kiskocsisnak és mindenre, ami előadja magát Sigmond Mihályt ezen pünkösdtől való esztendeig im ennyiben: egy süveg, egy nyakravaló, két pár fejér ruha, egy kék nadrág, két pár csizma, 9 vonás forint, egy szür«. Látjuk tehát, hogy az éves cselédnek a bére meglehetős nagy volt, bár természetbe kapta leginkább. Természetes, hogy ez a cseléd benkosztos volt. Ugyancsak Fodor János két évvel később a nagykocsisának sztendőre a következőket fizeti: »egy süveg, két pár nyakravaló, két pár fejér ruha, egy pokorci nadrág, három pár csizma, 16 váltóforint, egy szür«. Igy a kocsis egészen tisztességesen kiruházkodott egy év alatt. Azonban korunk betegsége, az előleg már akkor is ismeretes volt, mert a napló ugyanazon napján be van jegyezve, »Sándornak adtam három márjást, egy inget adtam, Lőrinc szabadságkor adtam két márjást borra, egy lábravalót, egy nyakravalót«. A vincellérnek inkább pénz fizetése volt, az érmelléki szőlőjében a biarkovácsi lakos Daróczi István a következő sallériumot húzta: 28 frt., két kapa és fél véka kása. Fodor János uramnak, mint nagy kapadozó, kereskedő, kupeckedő embernek, volt sőrése is, akit a tőkemarhája mellé fogadott. Tőkemarhának nevezték a városokban összeszedett, csordába járó szarvasmarhát, amelyet a gazda olcsó áron vásárolt, hogy alkalomadtán jó üzletet csináljon vele. Néha fel is hízlalták ezeket, úgy kerültek fel a vásárra. A sőrés ezeket a marhákat gondozta. Fizetése nagyobb volt mint a többi cselédé, de több is volt reá bízva. »Ezen Mándoki István uramat fogadtam fel sőrésnek két fiával ezen feltétellel, hogy Szentgyörgy nap előtt egy holnappal az ökrökhöz fog állani jövő Gál napig, bére 40 vonás forint, gyermekeinek két szür, magának egy szür és hogyha meg találá felesége szorulni, azon 40 forint bérből kifogván, két vagy három köböl búzát adjanak«. A sőrés messze a Nyirségben legeltette az ökröket, máskor állandóan úton volt vásárról vásárra járva, ezért gondoskodik az itthonmaradt asszonyról.

A cselédek mellett külön sütő-főző asszonyt, olyan küldki-hídd be szolgálófélét is tartott Fodor János. Ennek fizetett két keszkenőt egy fűkötőt, egy egész rása szoknyát, két ingvállat, két ingaljat, két kötőt, két csizmát. Sőt két év múlva 1761-ben már két szolgálólány sürgött-forgott a Fodor portán, amely ez után ítélve nem lehetett éppen kicsiny. Az egyiknek esztendei fizetése egy márjásos párta, egy márjásos keszkenő, két ingváll, egy nyári pruszli, két alsó ing, két bagazia kötő, egy fejelés és egy új csizma s két forint volt. A másik aranycsipkés pártát, 5 rózsahátas pádovai mentét, egy ingvállat, két pár csizmát, amelyből az egyik fejelés volt, egy bagazia kötőt és egy keszkenőt kapott. Nagyon változatos ez a felsorolás, azonban érdekes, hogy az összes hasonló feljegyzésekben pénz alig szerepel De ha megbecsülte magát a szolgáló, esztendő végére nehány takaros ruhadarab csak került a ládájába.

Egy egész kis korképet ad a korabeli cseléd sorsáról az az instancia, amelyet Pipó Katalin 1774-ben adott be a tanácshoz. Ez a Pipó Katalin egy elöregedett civisnek, Bene Istvánnak volt a gondviselője öreg korában. — Bene István Csapó utcán lakott és 1773-ban történt halála után, mivel örököse nem maradt, a tanács ellicitáltatta a hagyatékát. Az egész hagyaték a Csapó utcán levő házzal, a macsi pusztán levő ólas földdel, guti kaszálóval, mezőgazdasági berendezéssel 911 forinton ment el. De maradt az öregnek 218 forint készpénze is.

A szolgálója Pipó Katalin a gazdája halála után a következő instanciával fordult a tanácshoz: »Itteni lakos Bene István nevű ember, minthogy semmi gyermekei nem voltak, engem örökbe felfogadott, mint attyafiát, aminthogy tizenhárom esztendeig nemcsak magának a nyomoruságaiban tisztességesen és hűségesen gondját viseltem, hanem még annak felette is a gazdaság folytatásában is, mint akármely béres, szolga, gyüjtője, kocsisa, nyomtatója, egyszóval mind idehaza a háza körül, mind pedig a mezőn gazdasága körül mindenese voltam. De mindazonáltal a megnevezett 13 esztendők elforgása alatt én nekem soha is egy pénzt nem fizetett, azt igérvén becsületes emberek előtt nem egy és két izben, kik most is tanubizonyságot tenni arról készek, hogy mivel semmi maradéka nincsen, az házat az annyi ideig tett hűséges szolgálataimért és nyomoruságában véle tett dajkálgatásomért én nékem fogja hagyni és testálni. Aminthogy már a halálához közeledett volna, hogy engem jókarban hagyjon el is küldött a testamentumosokért s míg azok elérkeztek volna a házhoz, meghalt. Végső szándékait írásba nem adhatta, hanem csak szóval mondotta ki az akkor is körülötte levő becsületes emberek előtt. Meghalálozván pedig a fent nevezett Bene István nevű sógorom, az n. város azonnal minden jószágot occupálta, sőt egy tehenem volt fiastól és egy harmadfű tinóm, amelyet a nevezett sógorom eladott volt, ennek az árát is mind a város foglalta le, nem adván nekem semmit azon 13 éves hűséges szolgálatomért, sem a sógorom által eladott tulajdon marhám árából egyebet a nevezett tehenem borjánál.« A hosszú panaszlevélnek volt is valami foganatja, mert az éppen itt időző br. Forgách kir. biztos utasította a tanácsot, hogy tegyen az ügy felől neki jelentést. Dömsödy Gergely tanácsnok a következőket hagyta jelentésében emlékezetül: Néhai Bene István szolgálója marháiról tudakozódván, némely becsületes embereket magam elé hivatván úgy referáltak, hogy Pipó Katalinnak maradott 3 darab marhája u. m. egy tehén, egy harmadfű üsző tinó és harmadfű ökör tinó. Az üszőt a deputatus urék Pipó Katalinnak a kezéhez adták, Bene a tehenet 18, a harmadfű ökör tinót 31 vonás forinton eladta. Hogy ezeknek az árokat hova tette, senki nem tudott róla semmit mondani. Mondották ugyan a deputatus uraméknak, hogy Pipó Kata házasságára költötte volna, de az erősen tagadja, hogy őreá egy pénzt sem költött. A gazdaembereknek vásárokon létük miatt ezen dolgot elébb nem referálhattam, hanem most ilyetén alázatos relatiot teszek.

Hogy azután mi lett az ökör és tehén sorsa, arról többet nem mond az irás. Azonban úgylátszik, hogy Bene István az egykori szegény rokonát és szolgálóját 13 év után nem valami gazdagon jutalmazta meg.

(Folyt. köv.)

Az idegenek Debrecenben

Nem mulik el nap Debrecenben, tegyük hozzá hála Istennek, hogy egy vagy több idegen autó ne forduljon meg. Budapest nagy idegenforgalmából ide is jut egy pár csepp. Azok az idegenek, akik megfordultak gyönyörű fővárosunkban, elragadtatással nyilatkoznak az itteni benyomásaikról. — Ugyanazt a luxust és komfortot megkapják itt is, sőt a nagy „csábító", ami miatt legtöbb külföldi idejön a Hortobágy, egyenesen frappírozza őket. Alig van idegen, aki idejön, hogy programjából kihagyná ezt a nagy látványosságot. És ami a legjobban meglepi őket, a nagy olcsóság. Mert bizony Debrecen lényegesen olcsóbb, mint Budapest. Aki egyszer itt volt, az vagy visszajön mégegyszer, vagy ajánlja Debrecent honfitársainak.

Az idegenek között, akik Debrecenben megfordultak a legjobb propagálók a Nyári Egyetem hallgatói. Ezekről a vendégekről irunk alább egy pár kedves történetet. Azért nem irtuk meg akkor, amikor itt voltak, mert esetleg félremagyarázták volna szándékunkat, pedig igazán sem bántani, sem megsérteni nem akarnánk őket.

*

A Nyári Egyetem ismerkedési estjén történt az Arany Bika dísztermében. A hosszú asztalok egyikénél két nyári egyetem jelvényével díszített fiatalember ül. Nézegetik egymást, szeretnék kitalálni egymásról, hogy milyen nációhoz tartoznak. Az egyik megszólal németül, mire a másik rázza a fejét, hogy nem érti. Utána franciául szólal meg, majd olaszul és a végén angolul. Kiderül, hogy nem értik meg egymást. Egyszer csak jön a pincér, sört hoz, mire az egyik megszólal magyarul, hogy hozzon még egyet s közben gyorsan lehörpinti a habzó italt. **„Az Isten áldjon meg miért nem mondtad, hogy magyar vagy, hisz én is az vagyok Kolozsvárról."**

Kiderült, hogy mindketten magyarok voltak.

*

Egy másik kedves történet: ez is az Arany Bikában történt. A késő esti órákban bejött két idegen nyári egyetemista, egy fiú és egy leány. Étlapot kértek. Hosszú keresgélés után a két angol, mert angolok voltak, rámutatnak az étlapon egyik ételre. Közben talán fogalmuk sincs, hogy mit rendeltek. Az egyik kis pincér borlapot hoz, amit hosszasan tanulmányoznak, míg végre egy üveg tokajit rendeltek. A piccoló szódavizet is hoz hozzá, amit azonban visszaküldenek azzal, hogy a tokaji csak tisztán jó. Igazuk van. Nemsokára megjött a rendelt husétel. Egy hatalmas adag erdélyi fatányéros. Olyan adag, hogy két nagygyomrú embernek is elég volna. Hat szelet frissen sült körülrakva különböző salátákkal és az egész vastagon beborítva piritott hagymával. Amikor a pincér leteszi a pompás ételt, a hölgy összecsapja kezét a következő szavak kiséretében. **„Jesszus Mária."** Megijedt tudniillik a hatalmas adagtól. Azután hozzákezdenek enni. Hát bizony nem sokat ettek belőle. A szép pirosra sült husokat otthagyták, csak a ropogósra sült hagymát ették meg és a salátát. A hust ahogy kihozták, úgy vitték vissza. A bort ellenben mind elfogyasztották.

*

Ellehet mondani, hogy általában véve nagyon izlett minden nyári egyetemistának a magyar koszt. A legtöbben mindig paprikás ételeket kértek. Az igaz, vendéglőink vigyáztak arra, hogy ne legyenek nagyon csípős paprikával elkészitve az ételek. Nagy szerencse volt az idén, hogy hamar érett a dinnye. Máskor csak akkor volt, amikor elmentek Debrecenből, most pedig, amikor már ideérkeztek, beérett. Volt is nagy keletje, mindegyik kért ebéd után belőle. Különösen az északi népek gyermekei nagyon kedvelték ezt a számukra teljesen ismeretlen egzotikus gyümölcsöt.

Egy kis statisztika, hogy melyik náció mit szeretett enni a legjobban.

Az angolok a frissen sültet és a barackpálinkát. A németek a tésztát és a gyümölcsöt. Borból legtöbbet ittak a lengyelek és a bolgárok. Az esztek és finnek nagyon sokat panaszkodtak a melegre, ehhez ők nincsenek hozzászokva. A legelegánsabbak voltak az olaszok, legspórolósabbak a németek, és az osztrákok. Egyben azonban egy véleményen voltak: jövőre mindnyájan visszaakarnak jönni Debrecenbe...

*

Most pedig írjunk egy pár sort a többi gazdag idegenekről, akik nem tanulni, hanem világot látni jönnek Debrecenbe. Ezek ma már nem vonaton, hanem ragyogó luxus autóikon jönnek ide. Ezek azok a gondtalan gazdag idegenek, akiknél nem számit sem a pénz, sem az idő. Szinte teljesen cél nélkül kóborolnak a világban, hol itt, hol ott kötnek ki, ahol éppen megtetszik nekik a hely. Egy azonban nem tetszik nekik, amit különben már több izben szóvá akartunk tenni. Tessék megfigyelni, ha egy autó, amely idegen rendszámmal van ellátva, megáll vagy egy szálloda kapujánál, vagy egyik másik benzinkutnál, azonnal körülveszik rongyos uccagyerekek és nem éppen épületes szavak kíséretében megjegyzést tesznek az autóban ülő, sokszor magyar szemnek nem megfelelő ruházatú hölgyekre. Előfordul, hogy különösen az angol hölgyek elég bizarrul vannak felöltözve. Vagy nadrágban utaznak, vagy rövid shortban ugranak ki az autóból. Nem egy esetben megtörtént: ezért ott kinevetik, vagy mint mondottuk kigúnyolják. Ennek pedig nem volna szabad előfordulni, mert ez a divat külföldön már bevett. Ezáltal elmaradottságunkat áruljuk el.

Ápoljuk a rólunk külföldön annyira elismert jó hírnevünket, mert minél több idegen fordul meg nálunk, annál több jóakarónk lesz. Erre pedig nagyon rá vagyunk szorulva. Hiszen olyan egyedül vagyunk a nagy világon . . .

Sz. T.

A nyár siratása

Miért hervadás sorsa a virágnak
Miért mulandó minden itt e földön?...
Miért fáj elmulása most a nyárnak
Miért szeretlek mégis, méla öszöm?...

Így őszidőn, ha szive fáj a tájnak
Az én szivem is együtt fáj vele.
Becézem fejét minden kis virágnak
A két szemem könnyekkel van tele . . .

Máskor nem fájt így virágok halála:
Villant a kedvem, mint a fecske
Föl a magasba lebbent, mint pacsirta.
szárnya

De, hogy így fájjon: véremben van
megírva,

Mint életemnek s halálomnak titka
Ifjuság!... Szép nyár.... gyászollak én
sírva . . .

TARR MARGIT.

GYEREKSZÁJ

Néni: Hány éves vagy, kisfiú?

Kisfiú: Kilenc. És maga?

Néni: Én nem tudom az évet, amikor születtem.

Kisfiú: De az évszázadot csak tudja?

Finn rokonainknál

A régi világban szinte expedíciószámba ment a gyönyörű finn vidék, az ezer-tó-országának meglátogatása. A mai kor közelebb hozta az országokat egymáshoz, de még így is csaknem 3 nap és 3 éjszakai gyorsvonati utazás, valamint 6 vámvizsgálat viszontagsága után juthat el az ember Suomi drága földjére.

Nem kis dolog tehát, mikor feleségemmel erre a hosszú, fáradságos útra vállalkoztunk, de hajtott bennünket izzó fajszeretetünk s az a határtalan lelkesedés, amellyel a kultúra, társadalmi élet, sport stb. terén egyaránt kiváló rokon nép iránt viseltettünk. Régi vágyunk volt már ez.

Június havában aztán a Debrecenben időző finn és észt evangélikus lelkészek tisztes seregének látása, beszédjüknek s a mieinkkel rokon hangsúlyozásuknak megfigyelése lángra lobbantotta a hamu alatt izzó parazsat és tette változtatta régi szándékunkat.

Utunk tanulmányi jellegét dr Jeney Endre professzor úr, a Turáni Társaság orvos-szakosztályának elnöke és szeretett Mesterem, dr Loessl János tanár úr igazolták s csak ennek alapján kaphattuk meg a kinntartózkodáshoz szükséges valutákat — átutalva a helsinki-i Kansallis Osake Pankki-hoz.

Vizumok beszerzésére egy délelőttöt szántunk. Már jóelőre figyelmeztettek bennünket a cseh vizum megszerzésének nehézségeire. Ez valónak is bizonyult, mivel reggel fél 8-tól délután fél 1-ig kellett kibőjtölni a budapesti cseh konzulátus útlevél osztályán az »üdvözítő« cseh vizumot!... Még ma sem tudom, hogy voltunk képesek felleségemmel megosztva a még rendelkezésünkre álló másfél óra alatt a hiányzó lengyel, lett és észt vizumokat megszerezni! Csak a konzul urak jóindulata tette ezt lehetővé, akik mi értünk hivatalos óráikat meghosszabbítva vártak reánk. Nekünk ugyancsak kétségbeesetten kellett szaladgálnunk taxival ide-oda, egyik követségtől a másikig, ha nem akartunk kifogyni az időből.

De végre hivatalos pecsétekkel tarkított, szép magyar útlevelünkkel a zsebünkben, boldogan vágtunk neki a hosszú útnak.

Pozsonyban éppen nemzetközi tüzoltó kongresszus volt, alig tudtunk kivergődni a sok tarka-barka egyenruha tömegéből. A hajdan gyönyörű magyar koronázó városban mindenki csehül beszél... Hosszas keresgetés után találunk csak egy hordárt, aki a »magyarszkit« megértette!

Egy másik alkalmazottal való hosszadalmas eszmecserénk végezetül mégis a magyar nyelv diadalával ért véget, ő ugyanis titokban, halkan hajlandó volt az útbaigazításokat magyarul megadni.

Szomorú szívvel néztük a robogó vonat ablakából az elszakított pompázó magyar vidéket. Pöstyén, Trencsénteplitz, Trencsén mint megannyi mementó tünt fel előttünk. A vonatban már minden utas három nyelvet beszélt: magyart, németet és csehet; jelképezve a cseh állam »egységét«.

A bérces Kárpátokon áthatolva a régi Szilézia lapályos vidékén, Teschenen át érkeztünk Oderbergbe (Bohumin), az egykori híres Kassa—Oderbergi Vasút végpontjához. A vámvizsgálat megtörténte után alig vártuk, hogy lengyel földre érkezhessünk s élvezhessük a velünk rokonszenvező, jelenleg hatalmas nép vendégszeretetét.

A nagyszerűen gondozott vasuti állomásokon mindenütt egyenruhás perronportás járkál. Sapkáján »pocta perronova« felirással árulja a képeslapokat, bélyegeket a vonat utasainak és a megírt levelezőlapokat máris továbbítja.

Kimondhatatlan nevű helységek sorozata Zebrzydowice-vel kezdődik meg, ez a cseh—lengyel határállomás. Ettől kezdve nagyban figyeltük a feleségemmel együtt a lengyel arc-tipusokat, hogy melyik is hasonlít a mi Magyarországon élő kedves lengyel asszonyismerősünkhöz, Zoskához? Hát bizony sokat találtunk olyat és meg is állapodtunk benne, hogy ez, vagyis a Zoskához hasonló arc képviseli legjobban a lengyel nemzeti jelleget.

Sajnos, Krakkó nem esett utunkba, hanem Katowicén, Czestochowán és Koluszkin keresztül éjfélre érkeztünk meg Varsóba, a híres lengyel fővárosba. Még most is fülembe cseng a velünk szemben ülő kedves lengyel diák szava, aki elhelyezkedésünket illetőleg francia nyelven adott tanácsot a modern Hotel Poloniát ajánlva »vis-á-vis a la gare« kifejezéssel jelölte meg annak helyét. Itt valóban jól kipihenhettük az utazás fáradalmait, s megreggelizve fogadtunk egy konflist, mellyel bejártuk a poraiból megéledt főváros sok szép utcáját. A régi orosz jelleg erősen érzik az épületeken. Szép karcsú, csaknem kupolában végződő templomtornyok a cári időket juttatják eszünkbe. Itt tartják a pravoszlávok istentiszteletüket.

Különös figyelemmel kísértük a magyar vonatkozású emléket, így hosszasan időztünk Zsigmond király szobra mellett.

Németül tudó bérkocsisunk büszkén mutogatta az új Lengyelország nemrég épült középületeit, melyek közül különösen a munkaügyi miniszterium tetszett. Egy hatalmas négyszögletű téren egy, a XVI. századból visszamaradt borozóhelyiséget néztünk meg korhű berendezésével.

Engem mint sebészorvost nagyon érdekelt a varsói sebészeti klinika, melyet dr Kahan tanársegéd készséggel mutatott. A tudományos felkészültség és rátermettség éppen úgy meg van náluk is, mint a mi intézményeinkben, azonban a kótermeik végtelenül zsúfoltak, ami a kiváló orvosoknak sok gondot okoz.

Módomban állott egy-két értékes tapasztalattal gyarapítani ismereteimet. Minden hájjal megkent bérkocsisunk 5 zlotyt kért óránkint a sétakocsikázásért. Hogy »ki legyen« a két óra, átvitt bennünket a Wisla másik partjára, ahol a Praga városrészt mely általában zsidó negyed, jártuk végig. Végezetül mint a kocsikázás főattrakcióját megláthattuk Chopin bronzba öntött monumentális szobrát.

Délután 5 órakor indult gyorsvonatunk Varsóból. Wilnót útbaejtve végnélküli fenyőerdőkön keresztül száguldottunk a lengyel határállomásig, Turmontig. Már itt feltünt, hogy késő este ellenére is világosabb van, mint minálunk. A lengyel vámvizsgálat után átgördül vonatunk az 5 percnyire fekvő lett határállomásra. Zemgalába.

Feltünő volt, hogy Turmontot éjjel fél kettőkor hagytuk ott, s 5 perc múlva Zemgalében fél háromn után öt percet mutatott a óra. Középeurópai időt mutató hűséges zsebórámat erre én is átigazitottam a keleteurópai időre, azaz egy órával előbbre.

A lengyel kocsikból itt át kellett szállni a szélesebb — régi orosz mintájú — vágányokon futó, skatulyaszerű balti vagonokba. A széles vágány a cári Oroszország önvédelmét szolgálta, amennyiben a keskeny nyomtávú külföldi kocsik nem futhattak be az orosz sinekre, viszont az orosz vagonok keréktávolságát összebb lehetett venni a nemzetközi nyomtávoknak megfelelően. A mi kocsink történetesen észt kocsi volt, melyet Zemgaleból Rigán át egyenesen Tallinnba irányítottak.

Mint a hálókocsikban, az alsó ülőhelyek fölé egy ugyanolyan terjedelmű felső fekvőhelyet is lehet szerkeszteni egy fa-lap felemelésével. A folyosókon fafoglalatban mindenütt ivóvízzel telt üveg állott két pohárral.

Érdekes még, hogy a vasúti jegyet nem a megállóhelyen kell leadni, mint nálunk, hanem a leszállás előtt a kalauz szedegeti össze az utasoktól.

A lett vidék mindenütt igen fejlett mezőgazdasági kultúrát mutat. A birtok megoszlás nagyon egészséges. Nagy birtok úgyszólván nincs is. Reggel háromnegyed hétkor érkeztünk meg Rigába, s az állomás közelében levő »Commerce« hotelbe béreltünk szobát, hol ugyanakkor a Rigában vendégszereplő kispesti futballisták is megszálltak.

Riga hajdanában hatalmas kikötőváros volt. Az Oroszországból Németországba irányuló kereskedelem gócpontja. Ma azonban a szovjet miatt elvesztette hinterlandját, úgyhogy forgalma lényeges csökkent.

A szovjet közelségére vall, hogy a vasúti állomáson megdöbbentően nyomorúságos embereket találtunk, kiket közelebbi érdeklődésünkre orosz emigránsoknak mondottak.

Dr Balogh Ádám.

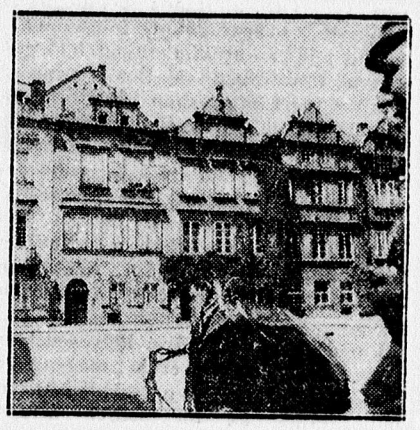
(Folyt. köv.)

Varsó. Modern kórház.

Varsó. Zsigmond király oszlopa.

A régi Varsó.

Riga. Vasuti allomás.

Varsó. Itatás az uccán.

A HASONLATOSSÁG

Hölgy: Ugy találom, hogy ez a fénykép meglepően hasonlít Önhöz.

Ur: Én pedig direkt hülyének látszom a képen.

Hölgy: Éppen azért találom meglepőnek a hasonlatosságot.

Ifjú menyasszony: Mama, a vőlegényem azt mondja, hogy napról napra jobban hasonlítok rád.

A menyasszony anyja: Szent Isten! Csak nem akar visszalépni?

Gandhi legújabb képe.
Mint látható, az indiai nemzeti vezér még most sem hízott meg.

Az ideges gyermekek nevelése

Irta: GÁSPÁR JÁNOS gyógypedagógiai tanár.

Az idegességet régen ördögi megszállottságnak, boszorkányságnak tartották és máglyák tüzével orvosolták. — Volt mikor az idegességet „úri betegség«-nek, »képzelődésnek bélyegezték, nem vették komolyan és nem törődtek vele. Ma már tudjuk, hogy az idegesség betegség, melyet gyógyítani kell.

A világháború borzalmai, a forradalom, a megszállás rémségei, a mai mostoha gazdasági viszonyok nagyon megszaporították az ideges emberek számát. Sajnos nemcsak az ideges felnőttek, hanem az ideges gyermekek száma is napról-napra növekszik. Csonka-Magyarországon az ideges gyermekek száma kb. 10.000-re tehető.

A gyermek idegessége nemcsak testi tünetekben (gyors testi kimerülés, fáradékonyság, fejfájás, szédülés, emésztési zavarok, mozgásbeli fegyelmezetlenség, rángatózások stb.) nyilvánul meg, hanem a lelki élet különféle elváltozásaiban is megmutatkozik. Az ideges gyermeknek az értelmi-, érzelmi és akarati életében is tapasztalhatók Az ideges gyermekek figyelme szétszóródó (csak arra figyelnek, ami őket kisebb és nagyobb fokú eltolódások, pillanatnyilag érdekli); felfogó képességük a a tehetségeseknek jó, a gyengéknek lassú; emlékezetük hiányos, nem megbízható. Érzelmi életük a szélsőségek felé hajlik. Érzékenyek, sértődősek, türelmetlenek, betegesen ingerlékenyek. Kedélyállapotuk ingadozó, könnyen haragra gyulnak. Egyik pillanatban nevetnek, másik pillanatban világfájdalommá kövülnek. Képzeletük csapongó. Nagy jellembeli eltéréseket mutatnak, sok esetben erkölcsi vétségeket is elkövetnek. Könnyen befolyásolható, ingadozó, gyenge akaratuak. Kóros félelmi érzésük, kényszerképzeteik még öngyilkosságba is kergethetik őket.

Az ideges gyermekeknek a nevelése nagy felelősséggel jár, biztos szaktudást igényel és fokozott munkát ró szülőkre, pedagógusra egyaránt. Ezekkel a felzaklatott, nyugtalan lelkű, figyelmetlen, kapkodó gyermekekkel foglalkozó szülőnek, nevelőnek meg kell értenie, hogy az ideges gyermek nem rossz, nem figyelmetlen, nem lusta, nem hanyag, hanem beteg. Beteg, akit gyógyítani kell. Nagy kár, hogy az idegességet (mivel nem olyan, mint valami kirívó fertőző betegség) a szülők, nevelők elhanyagolják. Pedig a sokszor figyelemre sem méltatott »kis idegesség«-nek bizonyos esetekben súlyosabb következményei vannak (fegyelmi vétségek, erkölcsi kilengések, öngyilkosságok) mint valamely fertőző betegségnek.

Az ideges gyermek nevelése csak a számukra létesített külön intézetekben volna lehetséges. Ma az ideges gyermekek számára egyetlen egy intézet sincsen, pedig égető szükség volna rájuk. Az ideges gyermekek gyógyítva nevelését szolgáló alsó- és középfokú egyetlen állami intézet (amely a külföldet megelőzve 1909—10. tanévben létesült) 1920-ban megszünt. Ma — megfelelő intézet hiányában — az ideges gyermekek járnak a normális idegrendszerű gyermekek számára létesített iskolákba. Ezzel aztán nemcsak a saját bajukat súlyosbítják, hanem megnehezítik a tanár, tanító munkáját és veszélyeztetik az ép idegzetű társaik lelki egészségét is.

Túlérzékenységüket, idegességüket, testi és lelki fegyelmezetlenségüket magukkal viszik az iskolába is. Az iskolában figyelmetlenek, szórakozottak, sehol sem találják a helyüket. Mozgásbeli fegyelmezetlenségük okozza, hogy folyton izegnek, mozognak, sokszor még a tanítás rendjét is zavarják. Sajátos lelki alkatukból kifolyólag, a felelés pillanatában — még akkor is, ha megtanulták a leckéjüket — képtelenek arra, hgy azt elfogadható módon előadják. Ezért lustáknak, butáknak tűnnek fel. A tanár természetesen megjegyzi vagy feljegyzi a »rossz« feleletüket, mert a magas osztálylétszám, a tanterv által előirt követelmények stb. miatt nem foglalkozhatik velük különlegesen. A »rossz« osztályzat (a gyermek meg van arról győződve, hogy tanult) az ideges gyermek érzékeny lelkében méiy nyomokat hagy. Többször hallhatjuk, hogy valamelyik diák az »intő«, a »rossz bizonyítvány« miatt öngyilkosságot követett el. Ilyen esetben a közvélemény hibáztatja a »szigorú« tanárt. Pedig nem a tanár, nem a rossz bizonyítvány tettüknek a tulajdonképpeni oka (hiszen azt ki lehetne javítani), hanem érzékeny idegrendszerük, lelki elfajulásuk, lelki egyensúlyozatlanságuk. Nem kell külön hangsúlyozni, hogy a lelki kisiklásokat meg kellene (mert meg lehetne!) előzni, vagy a már kifejlődött rendellenességeket gyógyítani.

Súlyosbítja az ideges gyermekeknek a baját az ideges szülő és az ideges nevelő. Aki látott már ideges szülőt, aki haját tépve tehetetlenül ordítozott »rossz« gyermekére, vagy tajtékzó dühvel verte, aki volt már szemtanuja ideges házastársak civakodásának, veszekedésének, aki látott már ideges nevelőt, akinek nincs egy nyugodt szava, nincs egy nyugodt mozdulata, aki csupa szeszély, aki büntet, aki gúnyolódásaival a végsőkig felzaklatja az ideges, vagy az idegességre hajlamos gyermek idegeit, az vallja azt, hogy sem az ideges szülő, sem az ideges pedagógus nem tud nevelni. Az ideges szülő és az ideges pedagógus a gyermeket is idegessé teszi. Nagy hiba volna kizárólagosan a szülőt, vagy a pedagógust okolni a gyermek idegességéért. Erről szó sincsen. Tudjuk, hogy az idegesség öröklött, vagy világrahozott hajlam (terhelt szülők, alkohol, lues stb., stb.) vagy szerzett tulajdonság, vagy a fejlődő gyermeki szervezet működési betegsége.

A szülőnek, a pedagógusnak mindent meg kell tennie a gyermek idegéletének az eddiginél fokozottabb védelme érdekében. A szülőnek a fogékony gyermeki lelket a gond, a bánat, a mindennapi élet otromba zürzavara ellen — minden áldozat árán — védenie kell. Hány meg hány olyan dolgot hall, olyan eseményt lát a serdülő gyermek a szülei házában, amit sokkal jobb lett volna nem látnia és nem hallania. — A kellemetlen élmény megtapad a gyermeknél. A kellemetlen dolgokra, eseményekre való visszaemlékezés még évekkel a történés után is izgalomba tudja hozni a gyermeket. A rossz gazdasági viszonyok, az egészségügyi gondozatlanság, a gyermek táplálékának elégtelen volta, ruházatának, nyugalmának, alvásának, üdülésének stb. a hiány nemcsak testi, de lelki kimerülést is idézhet elő. A szülői hiúság is igen sok esetben annyira túlterheli a gyermeket, hogy a kimerülésnek feltétlen be kell következnie. Van olyan szülő, aki nem képes belátni azt, hogy ideges gyermeke nem birja azt iskolai élettel járó izgalmakat. Üzi, hajszolja, kényszeríti gyermekét a szellemi munkára, a tanulásra. Mi az eredmény? A gyermek otthon nemcsak, hogy nem pihenteti idegrendszerét, hanem túlerőltetés folytán még idegesebb lesz, figyelmét kevésbé tudja összpontosítani s így tanulmányi előmenetele nemhgy emelkedne, hanem inkább hanyatlik és ha keserves kinlódások között el is végzi úgy-ahogy iskoláit, amire célhoz ér, amikor fel kellene venni a küzdelmet az élet kenyér-harcában, akkorra már idegenergiáit teljesen felélte, értéktelen idegroncs lett, nyüge önmagának, veszedelme, terhe családjának, a társadalomnak az államnak.

Minden betegséget könnyebb megelőzni, mint gyógyítani. A gyermek idegsségét is meg kell előzni. A gyermek lelki egészsége életbevágóan fontos kérdés. A lekiegészségügy területén felbecsülhetetlen értékű megelőzési munkát fejthetne ki Debrecenben az »iskolák városában« egy nevelésügyi tanácsadó, amely a gyermekkorban fel lépő lelki rendellenességeket, — melyeket az elfogult szülő csak évek mulva venne észre —, még csirájában felismerné és idejében rámutatna azokra a kezdődő lelki elváltozásokra, vagy hajlamokra, melyeket, ha a gyermekkorban még a kezdeti stádiumban nem sikerül felismerni és kiküszöbölni, akkor a későbbi korban rendszerint már súlyosabb formában jelentkező lelki rendellenesség alakjában lépnek fel.

Az ideges gyermekek nagy száma sürgeti külön intézetek felállítását, ahol orvosi kezelésben (szervezetüket erősítő, vérjavító, általános idegmegnyugtató stb. orvosságokat kapnának és egyéni lelki alkatuknak megfelelő gyógyítva nevelésben, szellemi képességeikhez mért oktatásban részesülhetnének. Ha részükre külön intézet állíttatnék fel, akkor nemcsak az ideges gyermekekben rejlő értékek volnának megmenthetők, hanem tehermentesítve volna tőlük az iskola is.

Addig is, amíg a szülő a »Nevelési Tanácsadó«-tól útmutatást nem kérhet — gyermeke helyes nevelését illetőleg —, amíg intézet nem létesül ideges gyermekek számára, helyesen teszi (amennyiben anyagi ereje megengedi) ha ideges gyermekét a családi környezetből (ahol az idegességet kiváltó okok jelen vannak) kihelyezi és szakszerű nevelésben részesítteti. Az ideges gyermeket szidással, kiabálással, verésel, erőszakolt fegyelemmel nem lehet nevelni. Az ütés, a kiabálás megfélemlíti a gyermeket, az erőszakolt fegyelem ellenszegülést vált ki belőle, idegrendszrét felzaklatja. Az ideges gyermekeket végtelen szeretettel, óriási türelemmel és csak sajátos lelkiállapotukhoz mért gyógyítva neveléssel lehet eredményesen nevelni.

Mária napjára

Köszöntelek névnapodon „Názáreti— Rózsa"
Hő szerelmi láng ég forró keblemben
Kisért a Te fényed
Szivem dalra késztet hőszerelmi dalra
Minőt a Szeráfok ma zengenek a karba
Üdvözölnek Téged!

Az érdemek tündöklő koronája
Névnapodon reád szálla,
Zeng az angyal ének,
Máriát üdvözlik a mennyei seregek
Vig dalt énekelnek a megdicsőült szentek
A „Szeplőtelennek".

Felajánlom Neked szeretetem aranyát
Bemutatom sok szenvedéseim mirrháját
Fény-lakodba megpihenni vágyok
Nálad bizton oltalmat találok,
Esdjél le nekem is egy kis üdvvirágot
...Hogy ha majd meghalok!!

Anonymus.

Örök mese

Egyszer volt, hol nem volt,
szédületes régen volt:
síma volt az Idő álla,
nem nőtt még ki a szakálla.
Lágy volt a kő, mint a kenyér,
macskán lovagolt az egér,
a barackfa énekelt,
a várkastély útra kelt.
Ha elindult a királylány
anyja után búban, árván:
szembe jött a kisbojtár,
s lett belőlük boldog pár.

Egyszer volt, most is van,
mig világ lesz, mindig van
királylány is, kisbojtár is.
Nem változtat azon Párizs,
még Genf sem, a népszövetség,
hogy egymásnak meg ne tessék,
aki egymáshoz való.
Azt hiszitek, hogy csaló
a mese, ha nem firtatja,
kinek ki az öregapja?
Királylány és kisbojtár
ma is lehet boldog pár.

Mindig lesz pusztaság,
világhíres Hortobágy.
Lovon repül a bojtára,
Isten tűzi homlokára
a koronát arany napból,
gyémánt csillagsugarakból.
Minden alattvalója
hallgat a kolompszóra.
Nem lázong a birka, barom, —
ez ám a szilárd uralom!
A királylány csak jól jár,
ha elveszi egy bojtár.

Millió esztendő:
szédületes jövendő.
Előbb kihuny a nap fénye
mint a mesék ős érvénye.
Most is dalol a barack, ha
kezed sűrűn poharazza.
Lágy a kenyér, mint a kő;
égig nő a törtető.
Csak azt látná valahára
Magyarország téres tája,
hogy a koldus meg az úr
itt is egymásra borul.

Juhász Géza.

Csodató, melynek öt vizrétege van

Kanin félszigetén, az Északi Jeges tenger északoroszországi partján egy csodató van, amelyet most vizsgált át pontosan egy orosz expedició.

Ez a tó egyike a legérdekesebb természeti alakulatoknak, mert vizének egymástól teljesen elkülönült öt rétege van. A vizrétegek egymással sohasem keverednek és annak ellenére, hogy a tó magasan északon fekszik, gazdag állat- és növényvilága van.

A tó fenekét nehéz iszap boritja, amelyből kénes gázok szállnak föl. A tó feneke fölött elterülő vizréteg telitve van ezzel a mérgező anyaggal, ebben a rétegben tehát nincs semmiféle élet. Efölött 12—13 méter magasságu rózsaszinü vizréteg fekszik. Ez a réteg tele van vörös baktériumokkal. Ennek a rétegnek köszönheti a tó többi vizrétegében minden élőlény az életét. A vörös baktériumok ugyanis felhasználják az alsó rétegből felszálló kéngázokat és ezzel mintegy elzárják az alsó mérgezett vízrétegeket a felső rétegektől. A vörös zóna fölött sós tengervizréteg fekszik és efölött, mintegy három-négy méter magasságban kevésbé sós vizréteg. A felső vizréteg egy méter mély — és tiszta édesviz.

A tudósok ismernek más ilyen többvizrétegü tavat, ezek azonban rendszerint idővel kiszáradnak, vagy átalakulnak édesvizü tavakká, amelyekből azután a tengeri állatok kivesznek. A kaninszigeti csodató azonban nem ilyen. Amint emlitettük, ennek a vize nem keveredik és különböző rétegeiben édesvizi és tengerivizi állatok és növények élnek. A tó mintegy száz méternyi távolságra fekszik a tengertől és csodálatos rétegeződésének keletkezése még mindig titok a tudósok előtt.

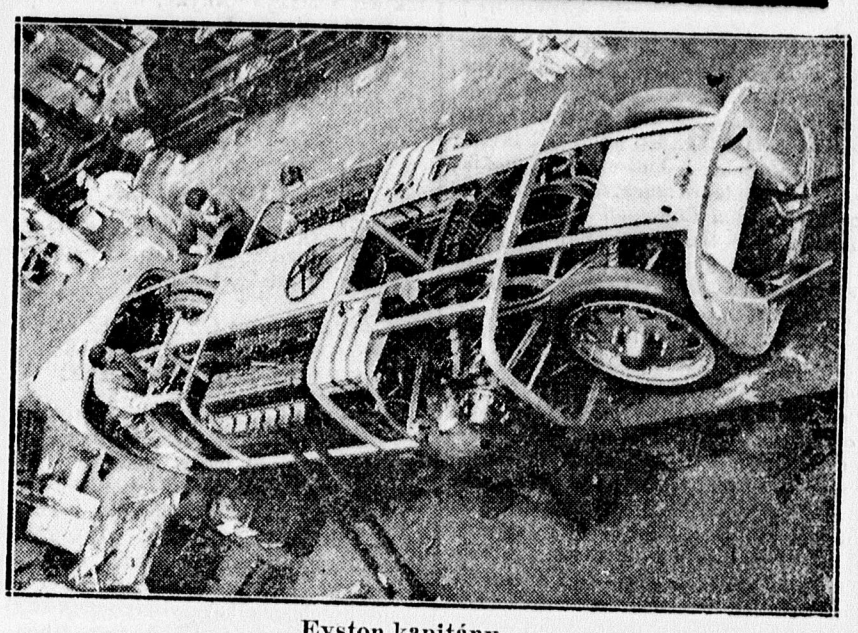
A SZERENCSÉS FÉRJ

— A feleségét négyhavi fogházra ítélte a törvényszék.
— Ezer köszönet, bíró uram!

ASSZONYOK DEBRECZENJE

A spanyol nemzeti csapatok bevonulása Santanderbe.
A csapatok élén egy, a harcokban megtépett zászlót visznek.

Eyston kapitány,
a világhires autóversenyző számára készitik a képen látható gépet.

Nem divat

jó háziasszonynak lenni, írja, Asszonyom, de persze ezt a megállapitást maga se hiszi el, már azért se, mert továbbiakban azt is elmondja, hogy nem tudja elképzelni az olyan háztartást, ahol a háziasszony nem ért az ügyek intézéséhez. Megvalljuk, mi se értjük az olyan életet és családot. Mert ugyan bizony, hogy képzelik el ezek a hölgyek az életet. Mit hisznek ezek, miért van a család és miért élnek ők a család keretében...

Persze, senki se mondja azt, hogy ott kezdődik a jó háziasszonyiság, hogy az asszony süssön, főzzön, takarítson, mosson, suroljon s ha kell, még fát is vágjon. Nem, ennyit nem vár egyetlen rendes ház se az asszonyától, de azt igenis elvárja minden rendes, jó háztartás, hogy a gyermekeknek anyja, konyhájának legfőbb szakértője, házának rendben tartója legyen. Tudja és ismerje a mosásnak, surolásnak ugyan úgy a titkát és fortélyát, mint a főzésnek még akkor is, ha szerencsés sorsa ilyen munkák végzésére nem kényszeríti.

Ismerje a gyermekgondozásnak minden tudnivalóját és ő foglalkozzék elsősorban a saját gyermekével és ne hivatott, vagy hivatatlan nevelők.

Ezt igen, ezt mindenki elvárja attól, aki számot tart a jó háziasszonyi címre.

Mert ezzel kezdődik a háziasszonyiság.

Ami ezen kívül esik, az már nem lényeg.

De ami ebben benne nem található, az már megbontja a jó háziasszonyi harmóniát.

Többet adhat egy háziasszony az életéből, de kevesebbet nem.

Lehet az divatbáb, lehet társasági úrnő, kártyacsaták bajnoka és estélyek ünnepelt divája, de nem háziasszony.

Nem is tartanak azonban az ilyen hölgyek erre az ósdi jelzőre igényt. Őket nem elégíti ugyan ki a saját bokros elfoglaltságuk, terhes társadalmi kötelezettségük és klubéletük, de hát Istenem, ők azok a szerencsétlenek, akik a nap huszonnégy órájából huszat szórakozással töltenek, mégis majd megöli őket az unalom. Sőt, a jelek szerint ebben az unalomban fognak elsorvadni...

Az igazi jó háziasszony pedig nem unatkozik soha és itt, ott semmivel se pótolható örömöket talál kártyacsaták és klubélet nélkül is...

Mit főzzünk a szabadban?

Hétvégi üdülés, kirándulás alkalmával a szabad tüzön végzett főzés nem teher, hanem páratlanul kedves szórakozás, amelyben nemcsak a háziasszony, hanem a család apraja, nagyja részt vesz.

Mi mindent készíthetünk szabad tüzön? Legegyszerübb fogásokon kezdve piríthatunk nyársra tüzött füstölt szalonnát, kettévágott, megtisztított apró halat, süthetünk burgonyát, kukoricát.

Nyárson sült nagyobb terjedelmű húsféléknél a parazsat a következő módon készítjük el: rőzséből nagyobb máglyát rakunk s a máglyához közel olyan hosszú vályúszerü mélyedést ásunk a földbe, amekkora a nyárs hossza. Amikor a rőzse már parázzsá égett, ezt a parazsat belesöpörjük a mélyedésbe, két végébe egy-egy Y-alakú tartót verünk a földbe s ezen forgatjuk a húsfélével felszerelt nyársat. Felettébb ízletes ilymódon sütve, füstölt szalonna szeletekbe burkolt fiatal szárnyasféle. Zsiványpecsenyét a következőképen készítjük: felszeletelt sertéshúst, porhanyós marhahúst és borjúhúst bőven váltogatva karikára vágott hagymával és füstölt szalonnával sorjában nyársra tüzünk, körülsózzuk s addig forgatjuk parázson, míg megsül. Nyárson sültek lecsepegő zsírját alátartott kenyérszeleteken fogjuk fel s azon frissében fogyasztjuk.

Szabad tüzön, háromágú tartóra akasztott bográcsban főzhetünk paprikást, tokányt, lecsót. Alábbiakban közöljük a hamisítatlan hortobágyi gulyás és szegedi halászlé készítési módját, amelyek annak rendje-módja szerint ugyancsak szabadban, bográcsban főnek.

Gulyás: Jóminőségű félkövér marhahúshoz kevés májat, szívet, vesét és tőgyét is veszünk. (A hús kövérje pótolja a zsírt s adja az étel ízét.) Ezeket egyenlő nagyságúra darabolva megmossuk, majd egyötöd rész hagymát aprítunk hozzá s az egészet bográcsba vetjük. Élénk tüzön kavargatva, addig pároljuk, míg a hús kövérje zsírját eresztve sercegni kezd. Ekkor megsózzuk, meghintjük nemes paprikával, majd párszori kavarás után felengedjük nem sok vízzel. Ugyanekkor adhatunk hozzá kevés zuzott foghagymát és köménymagot. Ha leve újból elfőtt, akkor annyi vízzel eresztjük fel, hogy újjnyira ellepje a húst. Most beleadunk 1—2 fej kimagozott paradicsomot, ugyanannyi negyedekbe vágott zöldpaprikát s ha a hús félig megpuhult, feldarabolt kifliburgonyát. A gulyást hosszú lére hagyjuk s külön edényben kifőtt csipetkével bőségesen behintve tálaljuk.

Szegedi halászlé: Legalább négyféle halat veszünk hozzá és pedig: pontyot, kecsegét, süllőt és harcsát. A megtisztított halakat felbontás után már nem szabad mosni s zamatot adó vérüket is bele kell tenni a bográcsba. Az edény aljára a fejeket rakjuk, arra jönnek a feldarabolt gerincrészek, majd jócskán só, karikára vágott hagyma s annyi hidegvíz, hogy ujjnyira ellepje a halat. Főzőkanállal nem érintjük az ételt, csupán néha rázzuk fel a bográcsot. Amikor a lé felforrt, akkor hintjük meg édes paprikával. Húsz percnyi forralás után tálalásra kész a halászlé.

Heti étlap

Augusztus 5., vasárnap. Délben: májgaluska-leves, borjúvesés párolt sárgarépával és kovászos uborkával, sachertorta(1), Meinl-fekete, Meinl-féle egri vörösbor. Este: Meinl-tea, süit és tészta délről, gyümölcs.

Augusztus 6., hétfő. Délben: finom metéltleves, francia leveshús(2) rizzsel és kapormártással, alma, Meinl-fekete. Este: lecsó virslivel, sajt.

Augusztus 7., kedd. Délben: becsinált leves, rakott burgonya, alma pongyolában, Meinl-fekete. Este: haboskávé, vajaskenyér, gyümölcs.

Augusztus 8., szerda. Délben: karaláhéleves, töltött felsál, szilvakompottal, túrós metélt, Meinl-fekete. Este: szalonnás rántotta, emmentáli, szőlő.

Augusztus 9., csütörtök. Délben: uborkaleves, debreceni kolbász kelfőzelékkel, biscuittekercs mogyorókrémmel töltve(3), Meinl-fekete, Meinl-féle ürmös. Este: Meinl-tea, sonka és tészta délről.

Augusztus 10., péntek. Délben: szilvaleves(4), rántott ponty burgonyasalátával, alma, Meinl-fekete. Este: hideg keménytojás, mustármártással, körözött hortobágyi túró.

Augusztus 11., szombat. Délben: gombaleves, köményes sertéscomb finom főzelékkel, gyümölcs rizs, Meinl-fekete. Este: főzelék délről tükör tojással és szőlő.

(1) **Sacher-torta.** 16 dkg. Epocát, 16 dkg. cukorral, 6 tojássárgával jól elkeverünk, 16 dkg olvasztott csokoládét adunk hozzá és a 6 tojás kemény habját. Kikent formában egyenletes tüznél kisütjük: ha kihült, egész vékonyan megkenjük Meinl-féle barackízzel és Meinl-féle mártógyurmával készült öntettel bevonjuk.

(2) **Francia leveshús.** A levesben puhára főtt marhahúst, ha kihült, egyenletes szeletekre vágjuk. Tálalás előtt kissé megforgatjuk a szeleteket lisztben és forró zsírban hirtelen megpirítjuk mindkét oldalon.

(3) **Biscuittekercs, mogyorókrémmel töltve.** Szokott módon biscuittekercset készítünk és ha kihült, következő krémmel töltjük meg. 5 dkg. mogyorót megpirítunk, ledörzsöljük a héját és megdaráljuk; utána mozsárban megtörjük. Egy tábla puhított csokoládét havosra keverünk 10 dkg. porcukorral és a mogyoróval együtt hozzáadjuk 15 dkg. habosra kevert Epocához.

(4) **Szilvaleves.** Világos barna rántást készítünk és feleresztjük azzal a lével, amelyben a szilva puhára főtt. (Fél kiló szilva 2 liter víz.) Ezután hozzáadunk 2 deci tejfelt és a közben megdarált szilvát. Kevés fahéjjal, borssal fűszerezzük és 1—2 kockacukrot is adunk hozzá.

MUSTÁR KÉSZITÉSE HÁZILAG

Összevegyítünk 200 gr. fehér- és 200 gr. fekete mustárlisztet, valamint 1 gr. porrá zúzott fahéjat s ugyananynyi szegfűszeget, 6 deci könnyű fehér borban feloldunk 100 gr. cukrot s fél citrom héját darab cukrot ledörzsölve. Ehhez hozzáadjuk a mustárlisztkeveréket, valamint 4 deci borecetet és az egészet alaposan elkeverve, üvegekbe töltjük, melyeknek parafadugaszolását guttapercha vagy pergamentpapirral légmentesítjük. Tárkonymustár kellékei következők: 200 gr. fehér- és 200 gr. fekete mustárliszt, 8 deci sürített édes must, ugyanannyi könnyű és fehér bor és 2 deci tárkonvecet. Mindezt összevegyítve símára keverjük.

Visszaemlékezések a nagy világháboru 23. évfordulóján

Hogyan kezdődött az 1914—1918. évek nagy világégése. — »Oda-adjuk... mind-mind a virágot!...«

Irta: LENKEY LÁSZLÓ.

(II. közlemény.)

Debrecenben is hatalmas tüntetés volt a háború mellett 1914 augusztus elsején. A város élete teljesen az utcákon volt, amelyekre a nemzeti színű zászlók lehajoltak. És minden lelkesedés a katonáké, a hadseregé... nekik szól. Az általános mozgósítás hírére egész Debrecen fellángolt a lelkesedés tüzében. — Irták a helyi lapok: ...csodálatos hevület fog el bennünket, mikor ezeket a mi derék, bátor katonáinkat látjuk... és odaadjuk... mind-mind a virágot!!... Igen!! Jöttükre elébük sietünk, a közönség elönti az utcákat, megnyilnak az ablakok, kendőket lobogtatnak, virágokat szórnak elébük... Ezek csakugyan történelmi idők!... Egy új korszaknak hajnalhasadása!... Ez a hangulat már régig csapó... Ebben már benne izzik minden erőnk!... Az ifjúság ragadta a kezébe a lobogót, hatalmas tüntetéseket rendezett, — a háborut, a hadseregeket éltetve, — a főútvonalakat bejárta a legzajosabb ovációkkal, — a énekarok gyujtó hangjai mellett!! *Éljenek a mi katonáink!!* Ez a kiáltás hangzik újra meg újra... A mi katonáink!!.... Tele van a szívünk hazaszeretettel s ha Őket látjuk: odaadjuk... mind-mind... a virágot... mentek tovább utcáról-utcára. — Mindenki a menethez csatlakozik. Valóságos népáradat járta be az utcákat. Csodálatos hevület fog el bennünket, mikor ezeket a mi derék bátor katonáinkat látjuk, — és odaadjuk... mind-mind... a virágot!...

Már augusztus elsején egy hasábon nem fért el a lapokban az önkéntes hadiápolónőkké jelentkezettek névsora.

»MAGYARORSZÁG ANYÁI«

A magyar anyákról sem feledkezett meg, ezeken a Nekik oly nehéz órákban a »ma történelme«. Hiszen akkor a magyar anyákra fenséges feladat várt, olyan feladat, amely szinte megvalósíthatatlannak látszott s amely mégis a legfényesebb, amire ember képes: a lemondás amily derüs kedvvel és mosolygó szemmel rejtette el azokat az érzéseket, melyekkel ezeknek a napoknak az eseményeit nézték a magyar anyák. Hiszen azoknak az érzelmeknek nem volt szabad kifejeződniök tekintetekben, — nehogy aggódva tekintsenek azokra, akik már legközelebb eltünnek szemeik elől, hogy forró lelkesedéssel kövessék a Haza hívását.

Jól tudták azt a magyar Anyák, hogy a lélek szárnyalásának azokban az óráiban, melyeknek a történelemben alig van párja, Ők voltak azok, akikre a nagy világegyetem legszebb és legvallásosabb érzelmének: az anyaszeretetnek beigazolása várt.

Az anyai szeretet, amióta Mária élt, szenvedett, mindig az önmegtagadásban és abban a törekvésben nyilvánult meg, hogy az Anya támasza és védője legyen férjének és gyermekeinek.

És a magyar Anyák magasztos nyugalommal tették meg a legsúlyosabbat, amit Tőlük kérni lehetett:... büszkén és boldogan ajánlták fel fiaikat a Hazának... a testükből való test és a vérükből való vér volt az, akiket a magyar Anyák a Hazának szenteltek, akiket száz fájdalommal szültek és az önfeláldozás számlálhatatlan óráiban örökre magukhoz láncoltak — mosolygó ajakkal és áldó szavakkal adták oda a magyar Hazának!

Magyarország Anyáinak szemeiben nem lehetett látni a léleknek a megrendülését, mert tudatában voltak annak, hogy a katona a férfibecsület legfönségesebb parancsának, a kötelességnek engedelmeskedik... és jól tudták azt a magyar Anyák, hogy a fiaikra most a Hazának van szüksége.

»Tisztelet és csodálat bátorságtokért — Nagymagyarország Anyái! A Nemzet hódolattal borul le Nagyságtok előtt!«

A BEVONULTAK CSALÁDTAGJAINAK

felsegítésére az első adományt — 20 koronát — *Jósa* Vince városi törvényhatósági bizottsági tag adta.

A FŐISPÁN HAZAFIAS, LELKES FELHIVÁSA DEBRECEN VÁROS HAZAFIS KÖZÖNSÉGÉHEZ!

Augusztus 1-én Debrecen sz. kir. város főispánja a következő felhívást adta ki: »Debrecen város hazafias közönségéhez! Honfitársak, honleányok! Testvéreink százezrei vonulnak családtagjaiktól elszakítva, hogy nemzetünk megátalkodott ellenségeivel szembenézzenek. Csak hazaszeretetüket s szent kötelességüket viszik magukkal és könnyező szép emlékeiket az otthonhagyottakról.

Amíg Ők harcolva a haza határait védik, a házi tűzhely védelme, szeretteik oltalma, dolgaik gondozása a mi szent kötelességünk és a legnagyobb jót tesszük velük, harcképességük emelésére a legnagyobb terhet vesszük le lelkükről, ha azt a félelmüket eloszlatjuk, mely családjuk sorsáról töltheti el Őket.

Ez a testvéri kötelességérzet él mindenki szívében s csak az alkalmat keresi, hogy tettekben kifejeződésre jusson.

Az alkalmat kijelölöm én, amikor a személyi meghívások szertartásain túlhelyezkedve ezennel nyilvános felhívást intézek a város mélyen tisztelt közönségéhez s felkérem, hogy:

A hadbavonulók hátrahagyottjainak védelme és gondozása terén érzett testvéri kötelességünk gyakorlása ügyében szíveskedjék a vármegyeház termében folyó évi augusztus 2-án délelőtt 11 órakor tartandó értekezleten megjelenni, ahol teendőinket fogjuk megbeszélni.

Számítok a város *minden rendű és rangú* közönségének: férfiaknak és hölgyeknk tömeges, lelkes részvételére. Debrecen, 1914 augusztus 1. Domahidy Elemér s. k. főispán.«

A főispán hazafias felhívására aug. 2-án vasárnap délelőtt 11 órára a megyeház díszterme zsúfolásig megtelt. A közönség erősen nagyobbik fele a szebbik nemből volt képviselve. A társadalom mozgalma volt ez az értekezlet, — a hátramaradottak segítésére. Az elnöklő Domahidy Elemér főispán javaslatára — nagy lelkesedéssel 30 tagu vegyesen: női és férfi intézőbizottságot választottak meg. Az értekezlet végén felállt dr. Fejér Ferenc és azt indítványozta, hogy az egész közönség menjen ki az állomáshoz és a főispán adja ás a város lakosságának lelkesítő üdvözletét bucsuzó fiainak. Erre, mint egy szóra az egész társaság főispánostól, polgármesterestől talpra állott s a főispán vezetésével mindenki kisietett a pályaudvarra. Domahidy Elemér főispán egy kirakodó állvány tetejéről intézett lelkesítő bucsubeszédet a harcbainduló csapathoz, amely a közönséggel együtt elénekelte a Himnuszt. — ...És odaadták mind-mind... a virágot!... És a katonák sapkájuk mellett virággal és mosolyogva nótázó ajkakkal indultak a harcba, a magyar haza és az itthonmaradottak védelmére... a becsület mezejére... a rettenetes vérzivatarba... a poklok poklaiba... a soha el nem gondolhatott állandó megpróbáltatások földjére!...

A DEBRECENI HADBAVONULTAK HOZZÁTARTOZÓNAK TÁMOGATÁSÁRA ÉS A MAGYAR VÖRÖSKERESZT EGYLET

részére megnyiltak a szívek és ezekeken keresztül az erszények. A vármegyeház dísztermében elhangzott szavak nemcsak szavak maradtak, következett azoknak beteljesülése is... a tettek!... A 30-as intézőbizottság *Kovács* József polgármesterrel az élen, — derekasan látta el vállalt tisztét... a sajtó külön rovatot nyitott az adományozók részére szolgáló nyugtázás és további serkentés céljából. Igy például a debreceni református egyház 1000 koronát adományozott a segítő akcióra. Nagy Mártonné szerepi papné 100 darab párnát gyüjtött össze és küldött be a Vörös Kereszt egyletbe. Török Gábor pezsgőgyáros egyezer üveg pezsgőt adott, fele-felerészben a Vörös Kereszt, illetve a hadbavonultak családtagjai segélyezésére. Kontsek Géza pedig díjtalanul vállalkozott a pezsgő eladására. Az áldozatkészségek megnyilvánulásainak gyönyörű példáival találkoztunk azokban az időkben!...

A MAGYAR-OSZTRÁK MONARCHIA RÉSZERŐL AZ OROSZ HADÜZENET

1914 augusztus 6-án történt meg. Ezt megelőzte azonban Oroszország részéről még július hónapban véghezvitt mozgósitas a Monarchia ellen. Igy most már két szomszédos hatalommal is hadiállapotban állottunk. Debrecen város területéről öt ezred kapott kitünő katonaanyagot. Ezek közul négy ezred itt állomásozott Debrecenben, neveztesen: a hármas honvéd gyalogezred, a harminckilences közös gyalogezred, a hármas honvéd népfölkelő gyalogezred és a kettős honvéd huszárezred. Míg az ugyancsak hajduság népéből sorozott tizenhatos huszárezred, mely az 1873. évben Debrecenben, az akkori 10-ik ulánus ezredből alakult, Debrecentől távol, a Monarchia legtávolibb helyein állomásozott. Ezeknek az ezredeknek vitéz fiai, mennyi sok dicsőséget, hírnevet szereztek a szülő városuknak: Debrecennek és a Hajduságnak!...

1914 ISTVÁN KIRÁLY NAPJÁN

a lapok rendkívüli kiadásban hozták *X. Pius* pápa halálának hírét. A pápa halála előtt pár nappal kijelentette, hogy a *Monarchia háboruja jogosult.*

A POLGÁRŐRSÉG MEGSZERVEZÉSE

is még az 1914 augusztus havában szükségessé vált. Csoportvezetőkké fiskálisok, tanárok, hivatalnokok, vállalkozók, iparosok, kereskedők stb. lettek... A végleges megalakulásra Debrecenben 1914 szeptember második felében került a sor. 34 csoportot alakítottak, egy-egy csoportvezetővel az élén. A csoportok feletti felügyeletet a polgárőrparancsnokok gyakorolták, ezek a következők voltak: dr. Freund Jenő, dr. Galánfy János, dr. Kovács József és dr. Szikszai Szabó Lász)ó.

NEM MINDENNAPI ESEMÉNY

színhelye volt szeptember 1-én a népfelkelő ezred I. zászlóalj 3. századiroda ajtó előtti része, ahol egy falusi asszony kérdezősködött a férje után s a kapott felvilágosításkor a századiroda bejárata előtt az asszonykát a Gondviselés egy egészséges kis frontharcossal áldotta meg...

IFJ. GYARMATHY ISTVÁN HŐSI HALÁLHIRE

Szeptember 2-án érkezett Debrecenbe ifj. Gyarmathy István a debreceni kettős honvédhuszárezred tartalékos zászlósának az ellenséggel vívott kemény küzdelemben történt hősi halálának híre. A hősiesen küzdött magyar vitéz huszár hamvait szerető hozzátartozói 1915 november 5-én a harctérről hazahozatták s azóta idehaza pihen, a Haza szent földjében!

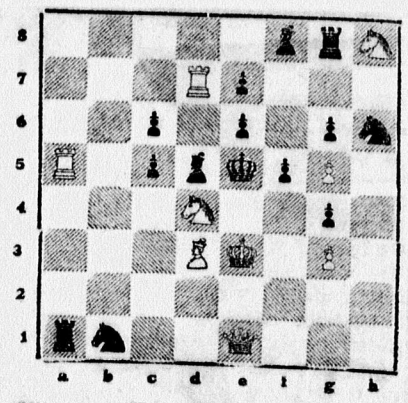
(Folytatjuk.)

SAKK

4. SZÁMU SAKKFELADVÁNY

Tamkó Árpád, Debrecen.
(Eredeti.)

Sötét: Ke5, Ba1 és g8, Fd5 és f8, Hb1 és h6, gy: c5, c6, e6, e7, f5, g4, g6. (14.)

Világos: Ke3, Ve1, Ba5 és d7, Fd3, Hd4 és h8, gy: g3, g5. (9.)

Világos indul és 2 lépésben matott ad.

—=—

4. számú játszma.
SPANYOL JÁTÉK

Játszották levelezés útján 1936—37. évben.

Világos: Brilla Sándor, Debrecen. Sötét: dr. Berkavicius, Kaunas (Litvánia).

1. e4, c5. 2. Hf3, Hc6. 3. Fb5, a6. 4. Fa4, Hf6. 5. Ve2 (Kikapcsolja az 5. 0—0 Hxe4 után előálló változattömeget. Az elmélet szerint mégis jobb 5. 0—0 és csak 5.... Fe7 után 6. Ve2!) 5.... b5! 6. Fb3, Fe7! (Erélyesebb és gyors kiegyenlítésre vezet e helyen 6.... Fc5! 7. a4. (7. c3? 0—0. 8. 0—0, d6. 9. Bd1, Be8. 10. d4? exd. 11. cxd, Bxe4. 12. Fxf7† Kf8!! és sötét nyerésre áll) Bb8! (7.... b4? 8. Fxf7† Kxf7. 9. Vc4† kapcsolatban Vxc5). 8. axb, axb. 9. d3, d6. 10. Hc3, 0—0. 11. Hcd5! Hxd5! 12. Fxd5, He7. 13. Fb3, Fg4 egyenlő játékkal.) 7. 0—0, d6. 8. c3, Ha5. 9. Fc2, c5. 10. d4, Vc7. 11. d5, Hb7. 12. a4, b4. 13. Hbd2, Fd7. 14. Hc4, a5. 15. He1, Fg4? (gyenge mert alkalmat ad világosnak, hogy formás sánctámadását tempónyeréssel vigye keresztül). 16. f3, Fh5. 17. g4, Fg6. 18. f4, exf. 19. Fxf4, 0—0. 20. h4, h6. 21. h5, Fh7. 22. c5! (sötét nem jut lélegzethez. A d5 gyalog nem üthető 23. Fxh7† Kxh7. 24. Ve4† miatt. — 22. Fxc2-re exf6 tisztet nyer. — 22. He8-ra 23. Fxh7† Kxh7. 24. Vc4† Kg8. 25. Hf3 kapcsolatban 26. g5, vagy Bec1. — 22. Hd7-re pedig 23. e6!! következne.) 22.... dxe. 23. Fxe5, Vd7. 24. Fxf6, Fxf6. 25. Hb6, Vc7. 26. Fxh7† Kxh7. 27. Vd3† (elhárítja a Vg3†-ot és előkészíti Be1-et). 27.... Kg8. 28. Hxa8, Bxa8. 29. Hg2, c4. 30. Vf3, Hd6. 31. Bfe1, Bb8. 32. Be2, bxc3. 33. bxc3, Bb3. 34. Be3, Vc5. 35. Kh2, Ba3. 36. Bae1, Bxa4. 37. Be8†!! és sötét feladta. (A fenyegető matt csak anyagi veszteségek árán odázható el.)

Világos páratlan lendülettel és hibátlanul vezette keresztül a támadást.

Ambrus Sándor.

MEGSUGOM MAGÁNAK, HOGY...

...lapunk 1937 augusztus 22-iki számának Sakkrovatában megjelent 2. számú sakkfeladvány kulcslépése c7—c8 és huszárt kellett feltenni.

...a következők részesültek jutalomban: Terényi Antal, Baross u. 11. Szabó János, Teleki u. 92. Varga Ferenc, Szeremlei út 7. A könyvjutalmat hétfőtől csütörtökig d. e. 8—2 és d. u. 4—6 óra között átvehetik a kiadóhivatal pénztáránál.

—=—

4. SZÁMU SAKKSZELVÉNY.

Név:

Pontos cím:

Kulcslépés:

GYERMEKEK DEBRECZENJE

Elhangzott

az isteni segítséget kérő imádság az elkövetkező tanév kezdetén és bevonult a gyermeksereg a fehérre meszelt, ujonnan még szebbé tett iskolafalak közé.

Egyszerű szavakkal ezt így mondhatnánk el: megkezdődött a tanítás.

De miért mondjuk ezt egyszerű szavakkal, mikor tulajdonképpen ünnepről beszélhetünk.

Édes mindannyiunk ünnepéről.

Mert az csak nem vitás, hogy a tanulási lehetőség ünnepet jelent.

Miért hánytorgassuk, hogy mi mindent szerzünk mi meg tanulással.

Férfiak ezzel leszünk.

Anyák tudás nélkül meg nem állják a helyüket.

És nincsen a földön olyan mesterség, foglalkozás, ahol helytállóan tudnánk dolgozni és kenyeret keresni tanulás nélkül.

Mióta ismeri az ember a betűt, sokkal boldogabb.

És minél szélesebb rétegei ismerik meg a földnek a betű titkát, annál szebb sors embernek lenni.

Mert mégis csak szép sors ez a mi emberi sorunk, sorsunk.

Mindenek felett uralkodunk és csupán a mindenható Isten áll fölöttünk ügyelő és védelmező kézzel, el nem muló örök szeretettel.

Más minden teremtménye ennek a földnek azért van, hogy bennünket embereket kiszolgáljon.

Király minden ember.

Saját élete királya és attól függ ennek az uralkodásnak szépsége és teljessége, hogy ki mennyire tudja a tudomány, a tudás által kihasználni.

Uralkodók vagyunk, de elsősorban saját életünkön kell, hogy uralkodjunk.

Ezt az uralkodást pedig csak a tudással tudjuk elsajátítani.

Hát ezért ünnep minden igaz embernek az, hogy tanulhat.

Ünnep a megnyiló iskolai év minden napja.

Valamikor kincseket fizettek azért, hogy tanulhassanak, ma mindenkinek alkalma van ezeket a kincseket érő tudnivalókat játszi könnyedséggel elsajátítani . . .

Ezért üdvözöljük ünnepi dísszel, kitárult lélekkel a munka kezdetét, az iskolai kapuk megnyitását . . .

Luther

Tul az erdőn, hol meghajlik az ég,
Vérvörös felhő száll, száll fölfelé.
Közben rózsaszín, majd lila és zöld
színben pompázik s új árnyakat ölt.

Szállni, futni, majd rohanni látszik
S ime már gyászruhát öltött az ég
Zuhog az eső . . . dörög, villámlik,
Tüzes korbácsok csapnak szerteszét.

Az erdő mélyén, magas fák alatt
Remegő szívvel egy ifjú halad.
„Szent Anna!... segíts, szerzetes leszek
Csak most — rebegi — mentsd meg lelkemet!"

S halk szavait az orkán zúgásán
Keresztül, az égben meghallgatták.
Oszlik a felleg, megszünt a vihar,
Azur-kék égről mosoly'g rá a nap.

K. Nagy Kálmán.

Ali Mahmud pasa

Irta: SZALACSY RÁCZ IMRE.

Alah jókedvében teremtette, de még akkor is ünnepnapon. Tudta ezt maga Ali Mahmud is, aki a fényességes császár képmása volt Budán, mikoron a hitetlen ebektől Alah segítségével végre sikerült elvenni nyugat Bástyáját. A szultán kedvezése azért nem tette elbizakodottá a budai pasát, mert jól tudta, hogy milyen álnokul forgandó a szerencse kereke még az igazhívővel szemben is. Ime, most is azzal zaklatják ajtónállói, hogy a híres, neves debreceni bíró és kísérete esedezik bébocsátásért a fényességes szultán megbizottjához, holott hát nyilvánvaló, hogy alig egynegyed századdal ezelőtt ezek a hitetlen kutyák inkább kivágatták volna a nyelvüket, semhogy alázkodó szóra nyitották volna fertelmes szájukat.

Jól tudta mindezeket Ali Mahmud, éppen azért további próbákra tette a debreceni bírót és annak társait, mikor kiüzente, hogy:

— Hitvány kutyák, hát azt hiszitek, hogy most is nyugatról kél fel a nap? Jó vigyázással legyetek a fejetekre, mert mire észreveszitek magatokat, csonkán kopaszodik hitvány nyakatok ! . . .

Igy üzent az alázatoskodó szóra a budai pasa, ékes keleti nyelven adván tudtul, hogy jelenlegesen nem kívánja látni a tisztes magyar deputációt. El is hordták magukat a hitetlen kutyák menten, amint azt a pasa főajtónállója nagy kacagással elmondotta urának, aki erre csendesen jeles szavakat mondott:

— Ezek az ebek felérnek fejenként egy-egy janicsárral, de ha kicsavarják a kardot kezükből, mindjárt hitvány asszonyiállatok lelke búvik beléjük!...

A főajtónállónak arcára fagyott a röhögés, mert most már nem tudta, hogy milyen hangulata is van hát a roppant nagy úrnak.

— Meg mondd nekik, hogy estére elém jöjjenek, de szószaporítás nélkül akarom hallani, hogy miért esedeznek ! . . .

A debrecenieket már nem örvendeztette meg a pasa üzenete, mert ketten annyira szívükre vették Ali első szavait, hogy a bíró minden könyörgése dacára kereket oldottak, mondván:

— Felette jól érezzük mi a fejünket a nyakunkon is, nem kívánjuk ölünkben hazavinni ! . . .

Dobozi uram füstölgő fejjel bár, de titkon igazat adott a két szenátornak, azonban felette jól esett neki az, hogy a másik három tanácsbéli megemberelte magát és azt mondták:

— Történjen, aminek történnie kell, de veled maradunk, bíró uram, hogy lássuk azt a gyalázatos pogányt.

Ez délelőtt történt, így délutánig bőségesen volt ideje a négy debreceni magyarnak, hogy megszellőztessék a fejüket az elpogányosodott budai utcákon.

Éppen a Boldogasszony templom tövében jártak, mikor felsóhajtott Dobozi uram, a debreceni bíró:

— Hej, Uram, Istenem, be nagyon meglátogattál minket ! . . .

— Ez már igaz, keservesen igaz, — sóhajtott a bíróval Komáromi szenátor uram is, aztán nyomban felnézett a templom tornyára, ahol lófarkas csillag fénylett ekkor már a kereszt helyett és a felső toronyablaknál akkor lépett ki Alah alázatos alázatos szolgája a kicsi körfolyosóra, hogy imára hivjon fel minden igaz hivőt.

Hosszan, elnyujtott óbégatással énekelt a török, hogy belesajdult az új hitű kálomisták lelkébe a mérhetetlen bánat.

— Hát ide jutottunk! — fordult el a templom melletti utcáról a várbavezető útra a főbíró és szinte futott, hogy minél távolabbról hallgassa az istentelen pogány hálálkodásra hívó jajgatását.

Amerre léptek, ahova elértek, ott mindenütt pusztulás és szivetdermesztő gyász fogadta őket. Mátyás híres palotájának omladozó falai alatt vették észre, hogy ismét ott vannak, ahonnan elindultak.

— Egyetlen reménységem van nekem immár, — fohászkodott nagyot Komáromi szenátor — és pedigtelen az, hogy nem sokáig maradnak ezek itt, mert ime, lássátok uraim, hogy egyetlen szeget ezek bé nem vernek a régi házakba . . .

— Ez a reménységed is megcsal uram, Komáromi, — nézett a Nagyboldogasszony temploma felé a bíró, — ha menni akarnának, akkor nem gombozták volna meg a pápisták öreg templomát lófarkas félholdjukkal.

— Ebben ismét neked van igazad alkalmasint, bíró uram.

Mivel még igen sok idő volt fenn a délutáni fogadás órájáig, leballagtak a várpalota magas fala alatt a Dunához a debreceni atyafiak, ahol kiértek a szállásukra. Nyomban nekiláttak a szekerekről előkerült tarisznyákból a déli ebédhez, mi közben hátat fordítottak a keleti, április-végi éles szélnek.

Marokból ettek és öblös cserépkorsókból ittak s egyetlen vigasztalásuk az volt, hogy se a disznóhúst, se a jóféle érmelléki itókát nem izlelhette meg a török.

Kora délután ismét előszedték a debreceniek a három bőrerszényt, megcsörgették a hitvány aranyakat, aztán Isten nevében elindultak a pogányhoz.

Első szóra átadták az egyik erszényt a főajtónállónak, aki egyszerre kedves atyámfiainak nevezte a hitetlen kutyákat és úgy csuszott a pasa elé, mint egy hétpróbás vén kígyó. Alig váltott szót a nagy úrral, már nyilt is az ajtó sarkig és a négy debreceni belépett Mátyás palotájának legépebb termébe, ahol keleti pompában, biboros díszben diványon ült Ali Mahmud és más a mosolygásán látszott, hogy most igen szerencsés pillanatot választottak ki a hitetlenek . . .

Földig hajlott a négy magyar és hajlás közben Dobozi bíró úgy intézte a sort, hogy a két erszény aranyat oda csendítette a pasa lábához, melynél szebb muzsikát aligha ismert Ali Mahmud, mert nyomban felemelkedett ő is és nem átallotta kezét is nyujtani a debreceni bírónak. Igaz, hogy a négy közül csak ennek az egy magyarnak.

— Alah áldása kísérjen jó szándékotokban, mi jót hoztatok szegény Alinak, a fényesseges császár legkisebb szolgájának? — kenetteljeskedett a vén róka, de a debreceni magyarok tudták, hogy mit dukál ilyenkor mondani, így nyomban elkezdte mondókáját Dobozi uram, szólván imigyen:

— Szolgai hódolatunkat hoztuk a leghatalmasabb császár vitéz és bátor képmásának, akinek életét Alah időtlen időkig tartsa meg minden igaz hivő örömére és boldogságára ! . . .

— Sokkal értelmesebb ember vagy, semhogy hinni mertem volna, atyámfia, — símogatta meg szakállát Ali, — mennyei boldogság hallani mézédes szavaidat, hogy Alah hallgasson meg téged, — mosolygott olyan megtévesztően a pasa, hogy a négy debreceni szinte olvadozott a gyönyörüségtől s a bíró további bátorságot nyert a beszédre:

— Legyőzhetetlen nagy úr, azért esedezünk fényességes orcád előtt mi debrecen iszenátorok és leghitványabb szolgád, magam a debreceni bíró, miszerint add meg nekünk azt a kivételes kegyet, hogy eddigi szokásaink szerint a hitvány és istentelen latorkodó zsiványok felett ítéletet mondhassunk és büntetéseket hajthassunk végre, mert mióta törvényeink szünetelnek, oly igen erősen elszaporodtak a gonosztévők, hogy semmi nyugvásunk nincs miattuk. Ez volna, fényességes nagy úr, őfelsége, a világhódító szultán legvitézebb harcosa. Ez és semmi más ! . . .

— A ti kívánságotok felette tetszik nekem, mert látom, hogy jámbor és kegyes becsületü férfiak vagytok. Ime halljátok, hogy mint bánik a hatalmas kapu és fényességes császár szolgája azokkal, akik igaz utakon járnak. Irjad, te kutyafajzat! — rivalt rá a pasa a sarokban tollait farigcsáló nyirt fejü szolgára: „Ali Mahmud pasa, Isten kegyelméből és a győzhetetlen török császár kedvezéséből Budának és az ország részeinek biboros kormányzója és ezen részekre fentcimzett Ő Felségének helytartó tanácsosa. Jövének hozzám a debreceni bíró és polgárok és könyörgének, hogy régi törvényeik szerint a gonosztevő embereket büntetni nekik szabadságot adnánk és megengednénk. Ezért mi is e levelünkkel szabadságot adunk, hogy az ő városukban valamennyi gonosztevő és halálra való embert fognának, régi törvényeik szerint azokat büntessék, hogy ők is a hatalmas és legyőzhetetlen császár szárnyai alatt csendességben élhessenek és a gonosztévő embert eltávolítsák és törvény szerint őket megbüntethessék. És ezért levelem ellen ok nélkül e levélhordozó debrecenieket senki ne bántsa! Ugy tudjátok meg ! . . ."

Ali alákanyarította a zörgő pergamentnek kacskaringós kézjegyét és kegyelemben elbocsátotta a hálálkodó debrecenieket. Kint a kapuk előtt oly kezes bárányokként viselkedtek a nagy úr szolgái is, hogy olvadoztak a gyönyörüségtől a jó debreceni atyafiak, csak akkor hagyott alább a kedvük, mikor utánok sietett a főajtónálló és erős szavakkal még annyit kötött a lelkükre:

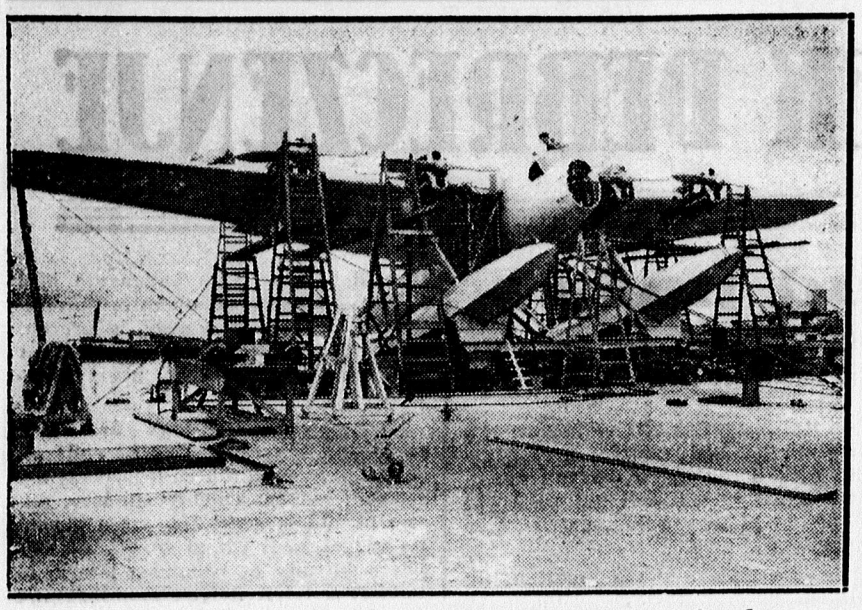
— Ha jót akartok magatoknak és maradékaitoknak, úgy ötszáz aranyat váltott lovakon küldjetek a levél irásának fejében a nagy úr saját kezeihez ! . . .

A négy magyar összenézett, szemükben rémület-tüzek csillantak meg, de a tűzre való pogány már vissza is surrant a palotába, mint az árnyék, nyom nélkül, nesz nélkül.

Meg se várta a négy magyar a reggelt, még aznap hajtattak a budai révhez, hogy átkeljenek a folyón.

Dobozi bíró egyedül ült a szekéren és ujra átélte a mai nap keserveit, megalázásait és a török hitvány aljasságát.

Hirtelenében nem tudta, hogy mit utáljon jobban. A saját maguk megalkuvó, emberhez nem méltó hajlongását, vagy a török istentelen aljasságát. Nem tudott önmagával megáliapodni. Végre is kiköpött a folyóba. A barna hullámok vitték dél felé az elkeseredett magyar gyalázkodó tettét és soha se mondták el ezek a hullámok, hogy kiknek szólhatott a köpés . . .

Amerikában most kisérleteznek kettős repülőgéppel. Képünkön próbarepülésre készítik elő az új alkotást.

Motorbiciklivel a Bodeni tavon keresztül.

Gyerekzsuron

Együtt vannak, nem pörölnek.
Kisleányok, kicsi hölgyek,

Kicsi fiúk, úrfiacskák,
Szelídek, mint kicsi macskák.

Tart a játék délutánba,
De már úgy uzsonnatájba,
Bizony: szinte unatkoznak.
Uzsonnázni mikor fognak ?

Mikor jön a habos kávé,
Vagy tán inkább csokoládé ?
Dobos torta, vagy jó krémes
A sok gyerek, jaj, de éhes !

Ajtó nyílik, hozzák, hozzák,
Az uzsonnát. Megrohanják,
A kis asztalt. Mint a darázs,
Zúgnak. Tart a lakmározás.

Én még kérek, ebből, abból !
Legfőbbképp a cukros habból !
Mire üres lesz a tányér,
Az is siet, aki ráér.

Ez is sápad, az is sápad.
Ennyi édes, biz, megárthat.
Legjobb lesz már hazamenni,
Hazamenni, lepihenni.

De még jó járt, aki másnap,
Nem esett vissza az ágynak.
Szép is, jó is zsúrba menni,
De nem szabad, nem is illik,
Mérték nélkül annyit enni !

A kukoricatörés

Nagy tábla kukoricás között,
Felhangzik a nóta.
Emberek, asszonyok
Majd mindenik sorba
És a kukoricát
Törik egy csomóba.
Kocsizörgés zajlik
Az országút poros
Görbe útjaiba.
A kocsiba két szép
Szürke van befogva.
Leugrik a kocsis,
Kifogja a lovat,
Persze mint szokás;
Közben nagyot kurjant.
Azután szép szóval,
A következőt mondja:
Emberek, emberek,
Elhoztam a delet.

Oláh Erzsike
téglaskerti IV. elemista.

A magyar zászló

Piros-fehér-zöld a magyarok zászlója,
Lengjen az velünk minden csatában.
Lengjen Budavárán, Erdélyben
a Kárpátokban s a déli vidéken,
Lengjen Fiumében, Tátrában,
S az egész nagy-Magyarországban !

Grünfeld Vera.

Itália

Félig lehunyt szemmel ha álmodozom
Legszebb vágyaimat idézem fel én:
Adria azurkék vizein hajózva
A zöldelő olasz part közelg felém.
Angol vagyok s remek szép autóstrádákon
Röpít a gépkocsim; magam vezetem.
S mint számoló német a Colloseumban
A tágas hely igéz, azt méregetem.
Bámulok elmaradt balkánlakó módján
A sok ezeréves tudás halmazán
S kacagok, táncolok, a párom keresve
Mint égő, lángoló torontói lány
Gondolában ülve most a Kanal Grandén
Észt menyecske vagyok s a dalt hallgatom.
Lelkes, tüzes hévvel mint francia festő
A nagy mestert tízszer is másolgatom
Mint Krisztus kínai új híve bejárom
Katakombák multról beszélő csendjét
S Ausztráliából jövök, hogy beszívjam
A modern kultúra mély igézetét
Északi hazáknak szőkefürtü fia
Csodálja általam szobrok vonalát
S mint balilla lesem, — hogy éppen úgy lépjek —
A vezér, a Duce gigászi nyomát.
Holland tengerészként pipám szürke füstjét
A Vezuv füstjével együtt szívom fel,
S a Volgapart kivert bús nagyhercegeként
Hontalanságom a Pónak sírom el.
Newyorkból jöttem, hogy kényre és kedvre
Élvezzem mindazt mit Itália ád
S zarándok vagyok a Japán szigetekről,
Hogy illessem a Szent Atya zsámolyát.
Küldi árujait kineses, dús India
Hajóimmal együtt; nyereségre vágyva
S vídám osztrák vagyok amidőn betérek
Gyalogtúrán egy kis ostériába.
A „Lacrima kristit" mint ír lelkes? iszom
S a véges világot idézgetem fel,
De a gondokat mint dudáló portugál
A népmulatságokon vígan vetem el.
Végigélni vágyom csodás álmaimat,
Hogy megismerjelek szép Itália.
De majd fölébredve gyönyörű álmomból.
Az legyek ki voltam, — semmiképpen sem más —
Ennek az üldözött, vert fajnak fia!

Aba IldikAba Ildikó
IV. gimn. t. Svetits.

Az örök szeretet

A hatalmas Spárta régi dicsősége
Sok ezerév után a homályba vész el.
A kicsiny görögök hatalmasok voltak,
De mit ér ha ők is leomoltak, mentek.

Ám a szeretetnek pislákoló mécse
El, míg a világ áll hatalmasan égve.

Barna József.

A kis kakas

Volt egyszer egy kicsi kakas
nagytaraju szép farku,
Ha kedve volt kiabálta
jóreggelt, kukoriku
Dísze volt a nagy udvarnak,
szerette is mindenki
A többi tyuk is ha látja
királyaként tiszteli.
Ki is élvezte hatalmát és
fent hordta szép fejét
A játszi szél hegyeken át
tova vitte nagy hirét.

Sokan jöttek csodájára
messze országokból,
Ha a kis kakast meglátták
elhültek a nagy csodától.
Nem is sokat gondolkoztak,
hanem cselekedtek,
Összeültek tanácskozni
az okos fejüek.
Nagyhamar elhatározták
s azonnal kihirdették
A gyönyörü kis kakast
királyuknak megtették.

Nosza lett erre mulatság
óriási dáridó,
Mindenki részt vett abban,
mondták is hogy jajde jó.
Három éjjel, három nappal
tartott a nagy tánc, zene
Ilyet régen látott már
a kakasok nemzete.
A kis kakas másnap reggel
már felült a szép trónra
És azóta százszor szebb lett,
erősebb lett a hangja.

Nagy Erzsébet.

Imre bácsi postája

E heti könyvjutalmat Cs. Nagy Gyula, Boldizsár Iván és Huszti Ágota kapták. Könyvjutalmukat szerdán délután fél öt órakor átvehetik a kiadóhivatalban.

E heti könyvjutalmat *Oláh Zsigmond Barna József* és *Grünfeld Vera* kapták, jutalomkönyvüket szerdán délután öt órakor átvehetik.

Vége a vakációnak

Nagy csend volt a ziskolépületben. Hogy is ne, mikor minden mélységesen aludni tért már vagy két hónapja. A gyerekek vakációt kaptak, szétszéledtek, az iskolaépület is vakációt kapott: aludhatott. Aludtak a padok és a székek, aludt a tanító bácsi katedrája, a nagy fekete tábla és a szép, érdekes képek is a falon. Aludt a tintatartó és a kréta, de még a szivacs is, — nem is szólva a seprűről, mely ott aludt a folyosó végében. És éppen ezzel a seprűvel volt a baj, — mert egy cica, mely nem tudott egész nyáron egyfolytában aludni és néha-néha mégis csak végigsurrant az alvó iskolaépület folyosóján, egyszer csak nekifutott éppen ennek az alvó seprünek és feldöntöte.

— Pszt, — mondta a seprű és nagy nehezen feltápászkodott, — pszt! Nem tudod, hogy nem szabad lármázni, hiszen valamennyien alusznak. Ha felkeltjük őket, megharagusznak ám, hiszen messze van még, míg a gyerekek megint eljönnek és addig nagyon elunjuk ám magunkat.

De késő volt a figyelmeztetés, már felébredt a zajra a sok pad és asztal, a kréta és a tábla, de még a szivacs is, mely rögtön vizet kért, mert annyira kiszáradt a nagy alvásban, mint egy szivacs, — de hát nem volt, aki vizet adott volna neki. És persze valamennyien nagyon haragudtak, hogy hiába felkeltették őket és nagy unalmukban megkísérelték, hogy még egy kicsit tovább aludjanak, de hát ez nem sikerült. Igy aztán olyan nagy volt a zugolódás, hogy a cica ijedtében kiosont egy törött ablakon és az iskola kezdetéig be sem mert többé bujni, — a seprű meg, aki az egész bajt okozta, igyekezett azt minél előbb jóvátenni.

A seprű leesése nagy zajt csapott az üres iskolában és a szolga bácsi, aki valahol arrafelé lakott, meg is hallotta és benézett, hogy mi okozta a nagy zajt. Meglátta a seprűt, felemelte, odaállította a sarokba, a helyére, de közben tekintete ráesett a naptárra is.

— Ejnye, — mondta csendesen és megcsóválta a fejét, — ejnye, de hamar vége a vakációnak. Holnap reggel szellőztetek, takarítok, előkészítek. Még jó, hogy ez a seprű leesett, különben el is fejeltkezem az idő múlásáról.

Ezzel a szolga bácsi kiment és alig hangzottak el a léptei az üres folyosón, a bútorok máris kezdték a táncot. De ezuttal örömükben táncoltak.

Másnap aztán megkapta kiki, ami után úgy vágyakozott: a padot letörölték, a katedrát lesöpörték, a redőnyöket felhúzták, a képeket leporolták, a krétát meghegyezték, a tintatartó tintát kapott és a szegény szivacs is kapott egy jó adag vizet, amit nagy mohón kiivott. És mire a gyerekek nagy boldogan megjöttek a vakációról, addigra az iskolaépület is ébren és nagy boldogan várta már valamennyiüket.

REJTVÉNYEK FEJTÖRŐK

MINDENKI NYER! Akik az e rovatban megjelenő rejtvények megfejtését hétről hétre beküldik és 200 pontot gyűjtenek, 2-2 kötet könyvet kapnak. A lekézölt rejtvények fölé odaírtuk, hogy azok megfejtése hány pontot eredményez. Ebbe a pályázatba bármikor beléphet! Ha már egyszer elérte a 200 pontot, előről kezdheti a pontgyűjtést. Ha az egyik héten nem adta be a megfejtését, pontlevonás nélkül, beküldheti a következő héten.

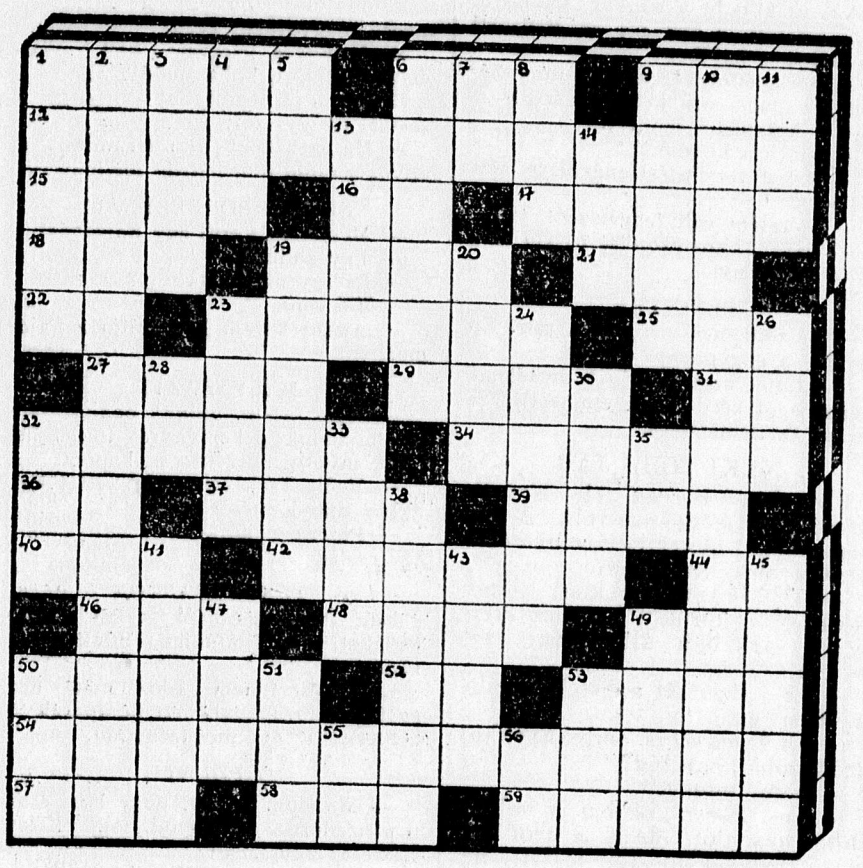
Rovatvezető: **Boross György**

TUDNIVLOK: Beadási határidő: péntek este 6 óra. A borítékra ráírandó! Rejtvény. A megfejtéseket lapunk levelesládájába kell bedobni. Vidékiek levelezőlapon is beküldhetik a megfejtésüket. Szelvény mellékelése kötelező! Szelvény nélküli pályázatok érvénytelenek. Hétfőn délután 3-5 óra között bárkinek felvilágosításokat ad a rovatvezető a szerkesztőségben. A megfejtéseket két hét multva hozzuk nyilvánosságra.

Nyelv-vizsga

Készítette: Csiky Gergely, Pacsirta u. 38.

Megfejtése: 10 pont.

A megfejtés igazolására elegendő a négy hosszú sor beküldése.

MEGHATÁROZÁSOK:

Vízszintes sorok:

1. Fegyvernem — névelővel.
6. -ból, -ből németül.
9. Indulatszó.
12. Magyar király.
15. Nyelv, melyen Krisztus is beszélt.
16. Rag: -re párja.
17. Latin kőszikla.
18. Hangszer.
19. Fekete — latinul, nőnemben.
21. Csepű.
22. Lélegzik.
23. Torzszülött — latinul.
25. Vissza: vallásrövidítés.
27. Angol hercegség és város.
29. Vissza: lóköröm.
31. Latin kötőszó.
32. Mária — héberül.
34. Délafrikai tartomány.
36. Mutatószócska.
37. Mezei munkát végez.
39. Főuri cím.
40. Óraketyegés.
42. „Bárka-kikötő" a Bibliában.
44. = 31. vízsz.
46. Tápanyag.
48. Ilyen vaj is van.
49. Szellemi munkás.
50. Ugrás — olaszul.
52. Juh mássalhangzói.
53. Ádám fia.
54. Spanyol egyházi lovagrend volt.
57. N. Y. S.
58. Halfajta.
59. Olasz énekesnő: Galli — ...!

Függőleges sorok:

1. Magyar író a pihenés korában.
2. Magyar miniszterelnök, gróf.
3. Vissza: török méltóság.
4. Omladék.
5. Azonos mássalhangzók.
6. Kívánta.
7. Friss, mai.
8. S. Ó. P.
9. Lovat hajtanak vele.
10. Magyar író.
11. O. F. A.
13. Veszedelmes.
14. Ze, ze, ze, ze, ze.
19. Törökország fővárosa.
20. Közlekedési eszköz.
23. Népcsalád.
24. Határozatlan színű (ék. hiba).
26. ... missa est!
28. Arany — franciául.
30. Vízhatár.
32. Kérdőnévmás tárgyesetben.
33. Női becenév.
35. Biztatás.
38. Ahonfoglaló magyarok egyik nemzetsége.
41. Zár része.
43. Németül: nád.
45. Irta: Arany János.
47. S. T. A.
49. Ókori néptörzs.
50. Galiciai folyó.
51. Bőven eres.zt.
53. Portéka.
55. Állóvíz.
56. Latin kötőszó.

Csak ugy mondom, hogy...

... lapunk 1937 augusztus 22-iki számának Rejtvényrovatában megjelent fejtörők helyes megfejtése a következő:

Ceruza, radir kéznél legyen:
A fejtés akkor könyen megyen!
Tengerihántás
Bársony István
Rekordjavítás
Párducos Árpád.

Betűrejtvények: 1. Orangután (Ora-ng-után), 2. Galágo (G-alá-go), 3. Tigris (T-ig-ris), 4. Halál, 5. Béres, 6. Megható, 7. Megkeresztel, 8. Rabiga (Omár = arab, arabig van „a" minusz „a" = rabiga), 9. Bögre (Böregér), 10. Kötelék (K-öt-elé-k), 11. Párduc, 12. Gépárd.

... a »Mindenki nyer!« című pályázatunkon résztvevők pontállása 1937 augusztus 29-én a következő volt: *200 pontos:* Biczó Gézáné, Ecsedy Béla, Csatári-Szücs Magda, Füzessy Ferenc, dr. Janka Dezső, Kozma Endréné, ifj. Moldvay Lajos, Oláh Tibor, Schmak István, Selényi Zoltán, Szentmiklóssy József, Szőke Emma. *199 pontos:* Kiss Ilona. *197 pontos:* Pál Antal, Mender József. *196 pontos:* Nagy Katalin. *194 pontos:* Markovits Ilona. *193 pontos:* Galvács Klára, Turi József. *190 pontos:* Galgóczy Kató. *189 pontos:* Balogh Irén, Papp Margit és Balázs Zsigmond. *187 pontos:* ifj. Malischek Rezső. *176 pontos:* Lengyel Olga. *175 pontos:* Nyiry János. *171 pontos:* Kovács Irma. *168 pontos:* Pelyvás F. István. *164 pontos:* Völgyi Sándor. *160 pontos:* Dáry Ily. *149 pontos:* Kovács I. Róza, Hajdúböszörmény. *148 pontos:* Solymossy Etel. *147 pontos:* Weszprémy Kata. *143 pontos:* özv. Virágos Imréné, Nádudvar. *137 pontos:* Greskó Jolán. *130 pontos:* dr. Széky Ferenc. *128 pontos:* Nagy Erzsébet. *123 pontos:* Rother Jenő. *122 pontos:* Gyöngyössy Pethes Andor. *121 pontos:* Gavallér Piroska. *113 pontos:* Patonay József. *112 pontos:* Taskó Lukács. *111 pontos:* Stern Imre, Ungváry Irén. *107 pontos:* Cs. Nagy Gyula. *101 pontos:* Pócsi Sándor. *98 pontos:* Vigh József. *97 pontos:* Végh László. *94 pontos:* özv. Pethes Endréné. *91 pontos:* Nemes Barna. *86 pontos:* Varga Lajosné. *76 pontos:* ifj. Kiss Lajos. *55 pontos:* Oláh Tibor. *50 ponos:* Biczó Gézáné. *49 pontos:* Lipsitz Imre, Piszárik Irén. *44 pontos:* Szabó Juliánna, Szoboszlay Aranka. *40 pontos:* Dávid Júlia, Lassányi Józsefné, Takács Margit. *30 pontos:* Darvas Gyula, Demjén Pál, Páldy Gyula, Szilágyi Antalné, Telkes Klára, Vajay István. *28 pontos:* Tóth Béla. *26 pontos:* Csatári-Szücs Magda, ifj. Moldvay Lajos. *24 pontos:* Bodnár József, Somossy Klára. *23 pontos:* Kozma Endréné. *22 pontos:* Szőke Emma. *20 pontos:* Tegdes Gyula. *19 pontos:* Füzessy Ferenc. *17 pontos:* dr. Janka Dezső. *13 pontos:* Szentmiklóssy József. *10 pontos:* Schmak István. *9 pontos:* Ecsedy Béla. *4 pontos:* Selényi Zoltán.

... a »Mindenki nyer!« című pályázatunkon 2—2 szépirodalmi könyvet nyertek a következő 200 pontot elért pályázók:

Biczó Gézáné, Kossuth u. 35.
Csatári-Szücs Magda, Bethlen u. 76.
Ecsedy Béla, Pereces u. 18.
Füzessy Ferenc, Városi Takarék.
Dr. Janka Dezső, Bethlen u. 50.
Kozma Endréné, Veres u. 22.
Ifj. Moldvay Lajos, Bethlen u. 53.
Oláh Tibor, Bethlen u. 55.
Schmak István, Dobó u. 20-b.
Selényi Zoltán, Baranyi u. Városi bérház.
Szentmiklóssy József, Vigkedvű Mihály u. 27.
Szőke Emma, Borz u. 3.

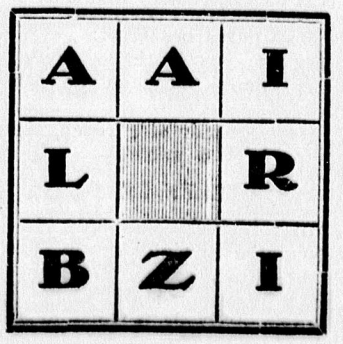
A jutalmakat hétfő d. u. 3—5 óra között átvehetik a szerkesztőségben a rovatvezetőtől, vagy a kiadóhivatal pénztárától csütörtök este 6 óráig.

... minden pályázó köteles 30 nap alatt, legalább egyszer, a megfejtéseket beküldeni. Amennyiben ezt elmulasztaná, úgy az eddig szerzett pontjait töröljük!

... kiki akkor léphet be a pályázók közé és akkor kezdheti meg a pontgyüjtést, amikor kedve tartja. Mindenki, aki 200 pontot elérte, 2—2 kötet szép könyvet kap jutalmul. Ha valaki például 207 pontot szerzett összesen, akkor hét pontot a javára írunk és ezzel ismét elölről kezdheti a pontgyüjtést. Ha az egyik héten nem adta be a megfejtéseket, beküldi a jövő héten, vagy amikor akarja, mivel pontjai számát állandóan nyilvántartjuk és minden második héten közöljük. *Kérjük a fejléc alatti utasítások szigorú betartását!*

Lóugrás szerint

Megfejtése: 2 pont.

HOL IS OLVASTAM CSAK?

Megfejtése: 2 pont.

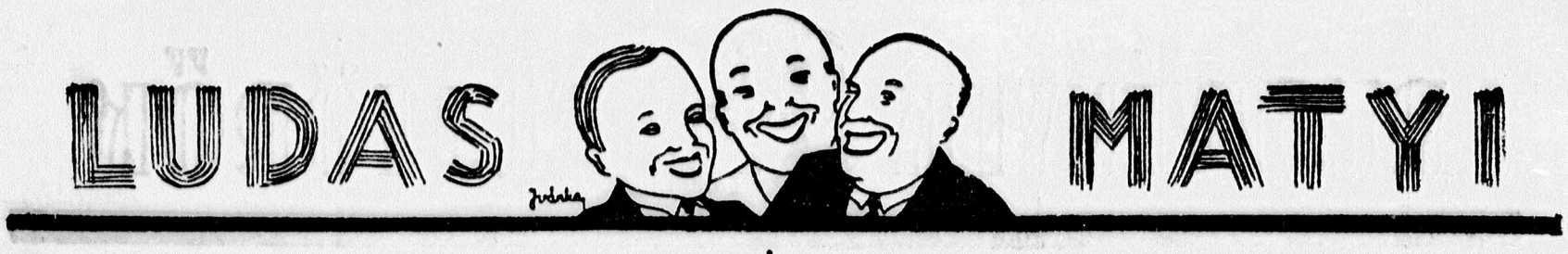
(Állapitsuk meg, hogy ki írta és mi a címe annak a költménynek, melyből az alábbi sorok valók.)

A sirásba elfáradt már
Valamennyi jó rokon,
Talán mi se volnánk ébren,
Hanem mert a torban éhen,
Rágódunk a csontokon.

MINDENKI NYER!

10. SZ. SZELVÉNY

Név: ...
Foglalkozás:
Pontos cím:

Hogyan lehetne megoldani a nőfölösleget?

Nőfölösleg!

A régi kor emberei nem ismerték ezt a fogalmat! Ilyesmi is csak a huszadik században van! Egyik másik török szultánnak 200—300 felesége is volt, akik fényűzően berendezett háremekben — eunuchok felügyelete alatt, — éltek, táncoltak, zenéltek, hímeztek és hámoztak. A török basák, pasák, bejek, bégek és nagyvezirek sem maradtak sokkal a szultánok mögött. A legcsóróbb töröknek is legalább 5—10 felesége volt. Akkor aranyat adtak a nőkért! Ma — fordult a kocka! Ma a nők adnának aranyat a férfiakért, de még így sem kellenek!

Nemrég a belügyminisztérium pontos kimutatást kért Debrecen lakosainak számáról! Ebből a következők tűntek ki:

Debrecen sz. kir. város összlakossága: 122.607 lélek. Ebből:

Férfi	58.391
nő	64.216

Ha tehát minden férfi megnősülne, akkor is 5825 nő maradna pártában. Az ember gondolkodóba esik! Különösen akkor, ha szem előtt tartja a következőket:

A férfiak száma, — mint már említettem 58.391. Ebből:

Munkaképes inséges	8.259
Foglalkozásnélküli	4.158
Nős — körülbelül	21.000
15 éven aluli	8.000
60 éven felüli kb.	3.000
Agglegény kb.	2.500
Nem nősülhet kb.	3.200
Nem akar nősülni	3.500
Összesen:	53.617

Ezek tehát nem jöhetnek »számításba«.

58.391
— 53.617
4.774

Tehát összesen 4.774 »partiképes« fiatalember van!

Ezzel szemben »nézzük« a nők frontját.

Nők száma 64.216. Ebből:

Férjnél van kb.	21.000
Foglalkozásnélküli	nincs
15 éven aluli	8.000
40 éven felüli	nincs
Nem akar férjhez menni	?
Férjhez akar menni	mind
Jó partit akar tehát csinálni:	45.216

4.774 férfire (partiképesre!) tehát 45.216 nő jut! Az az egy férfire kilenc és félnő jút!

A nők, — felismerve a helyzet »reménytelenségét«, megrohamozták a gyakolati pályákat, hogy »jövő« biztosításnak maguknak. Ezzel a férfiakat egyre jobban háttérbe szorították s éhbérért is dolgoznak, miáltal a férfiak fizetése is jóval lejjebb szállt. Annyira leszállt, hogy arra nem igen lehet megnősülni!

A helyzet reménytelenségén talán úgy lehetne segíteni, ha visszaállítanák *a többnejűség áldásos intézményét!* Teszem azt, ha kijelentenék, hogy *minden egyes feleség után 100 P fizetéstöbbletet adnának*, akkor garantálom, hogy egy hónap alatt nem lenne nőfölösleg, sőt — merem állítani, — hogy nőhiány törne ki!

Jómagam is, — a megcsontosodott agglegény, — meghajtanám a fejemet a nemzetmentő kényszer előtt s legalább 10 feleséget választanék magamnak. Ha már feleséggel bajlódik az ember, akkor legalább en gross-ban csinálja.

X X X

Csak egy mosolyt

VIZSGÁN

A gorombaságáról híres prágai egyetemi tanár elé egy alkalommal idős egyetemi hallgató került. A tanár föladja a vizsgakérdést és a helytelen válaszra felhördül:

— Ez marhaság!

Az öreg diák méltatlankodva mondja:

— De kérem, tanár úr, ne tessék velem ilyen hangon beszélni. Én már családapa vagyok.

— Úgy, miért nem mondta mindjárt! Akkor talán szabadna azt kérdeznem: hogy van a kedves felesége és hogy érzik magukat a gyermekei.

HIUSÁG

A kalapüzletben az elárusító így ajánlja egyik vevőjének a kalapot:

— Ezt a kalapot vegye meg okvetlenül, nagyságos asszony. A fehér toll rajta kitűnően áll Önnek. Ö; évvel megfiatalítja.

— Tényleg? Akkor tegyen rá még egyet.

GYEREKSZÁJ

A tanító megakarja dicsérni kis tanítványát:

— Szeretném tudni, hogy hol fér el benned az a sok tudás, mikor olyan kicsi vagy?

— De tanító úr, én csak kívülről vagyok kicsi, belülről nagy vagyok.

JÓ VICC

Az anya megpirongatja kisleányát:

— Hogy szabad a néninek azt mondani, hogy ő csunya?!

— De anyukám, én ezt csak viccből mondtam — védekezik a kisleány.

— Sokkal jobb vicc lett volna, ha azt mondod a néninek, hogy szép.

EREDMÉNY

Az orvos egyik betegének szigoruan megtiltotta a dohányzást.

— Legföljebb minden étkezés után egy szivart szívhat, — mondotta szigorúan.

Két hét mulva újra felkereste a beteget:

— Nagyszerű! Látja, hogy használt a tanácsom! Máris kitűnő színben van.

— Igen, naponta nyolcszor étkezem.

NAIVÁK EGYMÁS KÖZÖTT

Két pesti naiva beszélget:

— Tegnap — mondja az egyik — egy jósnő megjósolta nekem, hogy öreg leszek.

— Ó, én ezt már elég régen észrevettem — feleli a másik.

NÉVTELEN LEVÉL

— Mit röhögsz?

— Névtelen levelet kaptam. Közlik velem, hogy megcsal a feleségem.

— És te ezen nevetsz?

— Hogyne! Nincs is feleségem!

A JÓSLAT

— Mondja, valóban be szokott teljesedni, amit ez a jósnő jósol?

— Részben. — Két éve például a szomszédunk leányának azt jósolta, hogy meg fog ismerkedni egy barna fiatalemberrel, aki feleségül fogja venni és két gyermekük lesz.

— No és?

— Az első és az utolsó jóslat beteljesedett.

AZ ÓVATOS RABLÓ

Este kilenc óra után szigorú, aktatáskás úr állít be a bankár lakására.

— Kifizette a bírságot a multheti autókihágás ügyében?

— Bocsánatot kérek, az autóm három hét óta ki sem jött a garázsból.

— A kutyaadót rendezte?

— Nincs is kutyám!

— A fegyverviselési engedélye kénél van?

— Sohasem volt fegyverem!

— Úgy? Akkor azonnal nyissa ki a páncélszekrényt.

VÉLETLEN

— Beszélhetnék a díjnok úrral? Én ugyanis a nagypapája vagyok.

— Sajnos, nem. A díjnok úr tegnap szabadságot kért és ma elutazott. Éppen az Ön temetésére.

NEKI TÖBB JÁR

Korzakov herceg II. Katalin cárnő egyik kegyence volt. A herceg képeket akart vásárolni és fölkeresett egy híres festőt.

— Mit ábrázol ez a kép? — kérdezte és rámutatott a műterem egyik sarkában álló nagy vászonra.

— Ez a tizenkét apostol — válaszolta a festő.

— Ah, ilyen az is, ami Annenkov gróf szobájában lóg?

— Igen, herceg.

— Nos, fesesn nekem is valami ehhez hasonlót, de ha a gróf számára tizenkét apostolt festett, nekem fessen tizennégyet...

KÖLCSÖNÖSEN

Egy elegánsan felöltözött nő sétaközben észrevesz egy gyereket, aki éppen egy madárfészekből szedi ki a tojásokat. Rákiált:

— Kegyetlen rossz kölyök! Van szíved elvenni a tojásokat szegény madáranyától?! Gondolj csak rá, milyen szomorú lesz, ha vissza jön és fészkét üresen találja.

— Az nem jön vissza, az már halott — válaszol a gyerek.

— Honnan tudod?

— Látom, ott van kifeszítve a kegyed kalapján.

VÁLJUNK EL

Feleség: Elválok és visszamegyek a mamámhoz!

Férj: Hagyj már föl ezekkel az örökös igérgetésekkel!

VISSZATÉRŐ IDEGGÖRCS

— Nézze csak! Itt megy Pupák, akit tíz esztendő óta kezel egy orvos idegsokk miatt.

— És még mindig nem lehetett meggyógyítani?

— Nem, mert valahányszor megkapja az orvos számláját, újra idegörcsökbe esik és ismételni kell a kurát megint.

VALÓSZINŰ MAGYARÁZAT

Rendőr: Mit keres itt éjjel az ékszerészbolt körül, vasdoronggal a kezében?

Gyanus egyén: Megígértem a szomszédnak, hogy agyonverem azt a macskát, amelyik éjszakánként zavarja.

SZERELEM

Fiu: És hogy jöttél rá drágám, hogy szeretsz?

Leány: Egész különösen. Egyszer csak éreztem, hogy dühös leszek, ha mások lehülyéznek téged előttem.

HÁZASTÁRSI ENYELGÉS

— Ha tudni akarod, csakis a pénzed miatt vettelek el!

— Bár én is ilyen könnyen meg tudnám magyarázni, hogy miért lettem a feleséged!

BIZTOS MÓDSZER

Fuldoklót huznak ki a vízből. A mentő magyarázni kezd:

Mestereséges lélegzést kell alkalmaznunk. Ennek hat módja van.

Ekkor a vízbepottyant kinyitja a szemét és így szól:

— Ha ezek közt van a rumitai is, akkor a többi ötöt bátran mellőzhetik.

SKÓT A BORBÉLYNÁL

— Mennyibe kerül egy hajvágás?

— Egy shilling.

— És egy borotválkozás?

— Két cent.

— Akkor kérem borotválja a hajamat!

MAGYARÁZAT

— Nem értem, nálunk odahaza sohasem tudok jó keményre főtt tojást enni, mindig félig lágyan kapom.

— Pedig csak öt percig kell főzni, akkor már kemény lesz.

— Persze, nálunk nincs annyi ideig egy cseléd...

TENGERPARTON

Lili: Feri kér tőlem valami apró emléket, ami mindig emlékeztesse rám.

Lulu: Miért nem adod oda neki egyik fürdőruhádat? Azt pompásan elhelyezhetné egy medaillonban.

CÁFOLAT

— Mondom neked, hogy Feri csak a pénzedért akar elvenni, hogy kifizethesse az adósságait.

— Szó sincs róla! Nem is akarja kifizetni az adósságait.

A CSÖNDES EMBER

— Nem szokott maga beszélni álmában?

— Nem. A feleségem azt mondja, hogy teljesen nesztelenül alszom; csupán csak hortyogok.

MÓRICKA

— Tekintve, hogy egész nap rossz voltál, — mondja a tanitónő Mórickának — ma délben nem mehetsz haza, hanem itt maradsz velem egy óráig.

— Rendben van — mondja Moricka. — Nekem egészen mindegy, mit gondolnak majd rólunk az emberek....

ISKOLAI DOLGOZAT

— Mondd meg az igazat, Miska. Ki készítette ezt a dolgozatot?

— A papám.

— Ő egyedül?

— Nem. Én is segítettem neki.

SOK A JÓBÓL

Vendég: Kérek egy szobát.

Portás: Második emelet 37. A pincér majd megmutatja.

Vendég: Hogy állunk az étkezéssel?

Portás: Első reggeli héttől tízig. Második reggeli tíztől egyig. Ebéd kettőtől ötig. Vacsora héttől éjfélig.

Vendég: Te jó Isten! Akkor mikor nézheti meg az ember a várost?

NYÁRI ÖRÖMÖK

— Nyáron legjobban szeretek falun tartózkodni.

— De mit csinálsz a hosszú nyári estéken

— Beruccanok a városba.

A Debreczen rádióműsora

szeptember 5-től szeptember 11-ig

VASÁRNAP, SZEPTEMBER 5.

Budapest I.

9.30: Hírek.
10: Református istentisztelet a Kálvin téri templomból. Prédikál Ravasz László dr. püspök.
11: Egyházi ének és szentbeszéd a kir. udvari és várplébánia templomból. A szentbeszédet mise közben Knebel Miklós dr. mondja.
12.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
12.30: Közvetítés az országos postás lövészversenyről a Budai Polgári Lövészegyesület Marcibányi-téri lövőteréről. Beszélő Pluhár István.
13: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. Vezényel Fridl Frigyes.
14: „Egészségügyi Kalendárium." (Az Országos Közegészségügyi Intézet közleménye.) Felolvassa Faragó Ferenc dr.
14.15: Hanglemezek.
15: „A száznegyvenéves Georgicon." (A Földmivelésügyi Minisztérium rádióelőadássorozata.)
15.50: Az Országos Postászenekar. Vezényel Eördögh János.
16.30: „Az időjárás titkai." Bacsó Nándor előadása. (Közművelődési előadássorozat.)
17: A Hajduhéttel kapcsolatos „Hajdu dalosbemutató" zászlókoszoruzó ünnepélyének közvetítése a hajdúböszörményi gimnázium udvaráról.
18: „Napoleonnal Elba szigetén." Megyery Ella útleirása.
18.30: Közvetítés a városligeti Gerbeaud-pavillonból. Suki Tóni és cigányzenekara muzsikál.
19.15: Zágon István vidám negyedórája.
19.30: Kondor Leó és Polgár Tibor két zongorás jazzszámai. Zenei kaleidoszkóp George Gershwin műveiből.
20: Sporteredmények.
20.10: „A pásztorkirály." Énekes, zenés pásztorjáték 3 részben. Metastasio nyomán irta Csokonai Vitéz Mihály. Rádióelőadás céljára átdolgozta György László. Zenéjét szerezte Vincze Ottó. Vezényel ifj. Stephanides Károly. Rendező Gyarmathy Sándor.
Utána kb.
21.20: Hírek, sporteredmények.
21.30: A rádió szalonzenekarának műsora. Vezényel Bertha István.
22.30: Közvetítés a városligeti Gundel-étteremből. Rácz Zsiga és cigányzenekara muzsikál.
23.20: Közvetítés a Dunacorsó kávéházból. Angyal Árpád szalon- és jazzenekara játszik.

Budapest II.

15: Országos Postászenekar. Vezényel Eördögh János.
17.30: „A külpolitika gazdasági rugói." Kokas Lajos dr. előadása.
18: Közvetítés a városligeti Gerbeaud-pavillonból. Suki Tóni és cigányzenekara muzsikál.
18.30: „Kínai szokások." Keöpe Viktor előadása. (Felolvasás.)
19.10: Zenélő doboz.
19.30: „Debreceni rézmetszőből pesti kis mecénás." Erdős Jenő előadása Karacs Ferencről.
20.10: Hírek, lóversenyeredmények
20.30: Hanglemezek.

Rövidhullámu adó
a HAS 3 hívójeles adón, 19.52 méteres hullámhosszon, 15.370 kilocikluson.
15—16 óráig: Tárogatószó. Előadja Lugossy István. — Angolnyelvű hírszolgálat. — Részletek az „Ördöglovas" c. operettből. Előadja az Operaház tagjaiból alakult zenekar. — Mit üzen a rádió? — Szózat.
Vasárnapról hétfőre virradó éjjel a HAT 4 hívójeles adón 1—2 óráig a műsor azonos az előbbi műsorral.

HÉTFŐ, SZEPTEMBER 6.

Budapest I.

6.45: Torna.
Utána: Hanglemezek.
Kb. 7.20: Étrend, közlemények.
9.45: Hírek.
10: Csanád-Arad-Torontál vármegye Gazdasági Egyesülete jubiláris kiállításának ünnepélyes megnyitása. — Közvetítés Makóról. Beszélő Dallos Sándor.
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi templomból. — Időjárásjelentés.
12.05: Vidor Imre zongorázik.
12.45: Hírek.
13: Bura Sándor és cigányzenekara muzsikál.
Közben kb.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
14.40: Hírek.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.15: „Deák Ferenc ifjú kora." Németh Béla előadása.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: „Tokiói úszólecke." Bárány István dr. előadása.
17.30: Állástalan Zenészek Szimfónikus Zenekara. — Vezényel Melles Béla.
Közben kb.
18: A rádió a rádióról. (Felolvasás.)
18.40: Petres Kálmán emlékest. Bevezetőt mond és a verseket elmondja György Dénes, a dalokat énekli Karácsonyi Margit. Zongorán kisér Polgár Tibor.
19.15: „Régi párisi világkiállítások." Kertész Róbert dr. előadása.
19.50: Hanglemezek.
20.35: Hírek.
21: Bruckner II. szimfóniája. Előadja az Operaház tagjaiból alakult zenekar. Vezényel Ernst Prade. (A magyar-német művészcsere keretében.)
22: Időjárásjelentés.
22.05: Közvetítés a margitszigeti Kaszinóból. Berend Endre és Adler Oszkár jazzenekara játszik.
23: Hírek német nyelven.
23.05: Közvetítés a Spolarich-kávéházból. Szegedi Farkas Jóska és cigányzenekara muzsikál.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.

Budapest II.

19.15: Hanglemezek.
20: „Van Dyck, az előkelőség festője." Farkas Zoltán előadása.
20.30: Szalonötös.
21.40: Hírek.

KEDD, SZEPTEMBER 7.

Budapest I.

6.45: Torna.
Utána: Hanglemezek.
Kb. 7.20: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: „A borodinoi ütközet 125. évfordulója." Csillay Kálmán előadása. (Felolvasás.)
10.45: „Gyermekruhák." (Felolvasás.)
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi templomból. — Időjársájelentés.
12.05: Rendőrzenekar. Vezényel Szőllőssy Ferenc.
Közben kb.
12.30: Hírek.
Közben kb.
13.15: Pontos időjelzés, időjárás- és vízálásjelentés.
13.40: Triumph-együttes.
14.40: Hírek.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
Mária előadása.)
16.10: Aszonyok tanácsadója. (Arányi Mária előadása.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: Lakatos Flóris és cigányzenekara muzsikál.
Közben kb.
17.30: „A rádió a magyar kultúra szolgálatában." (Felolvasás.)
18.10: „Szmrecsányi Miklós, a magyar barokk szerelmese." Radisics Elemér dr. előadása. (Felolvasás.)
18.30: Mozart: D-dur fuvolaverseny. Előadja: Meiszner János zongorakisérettel.
19: „Mit kell tudni a korszerű hadseregről." Ghyczy Miklós ny. tábornok előadása. (Felolvasás.)
19.30: B. Weisz Margit zongorázik.
20: „A pécsi egyetemi hallgatók kabaréja." Tréfás helyszini közvetítésrevü. Összeállitota ifj. Holub József dr. Zongorán kisér Reinprecht Rudolf. Közremüködik Sáray Elemér es cigányzenekara. Rendező Barsi Ödön.
Utána kb.
20.50: Hírek.
21.25: A rádió szalonzenekarának műsora.
Közben kb.
22: Időjárásjelentés.
22.30: Hanglemezek.
23: „Celebri figure italiene nella storie dell' Ungheria." Márffy Oszkár dr. egyetemi tanár olasznyelvű előadása. (A magyar történelem híres olasz alakjairól.)
23.15: Tánclemezek.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.

Budapest II.

18.30: A földmüvelésügyi minisztérium mezőgazdasági félórája.
19: Oláh Ferenc énekel, zongorakisérettel.
19.30: „Játék a nyelvtanulásban". — Gonda Lilly előadása.
20: Hírek, ügetőversenyeredmények.
20.15: Hanglemezek.

SZERDA, SZEPTEMBER 8.

Budapest I.

9.30: Hírek.
10: Egyházi ének és szentbeszéd a belvárosi főplébánia templomból. A szentbeszédet mise közben Sik Sándor dr. egyetemi tanár mondja.
11.15: Egyházi ének és szentbeszéd a Rózsák-terén levő magyar gör. kat. plébánia-templomból. Szentbeszédet mond Krajnyák Gábor tb. kanonok plébános.
12.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
12.30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. Vezényel Rajter Lajos.
Szünetben kb.
13.10: „Meghivó a Balatoni Sporthétre. Tormay Géza dr. a Balatoni Intéző Bizottság elnökének előadása. (Felolvasása.)
14: Hanglemezek.
15: „A táltos csikó." Vitéz Kassay Béla meséje. (Felolvasás.)
15.30: A rádió szalonzenekarának műsora.
16.40: „Halászat a Balatonon." Lukács Károly dr. előadása.
17.15: A MEFHOSz jazzenekara játszik.
18.15: „A hulló-csillagok." Kulin Gy. dr. előadása.
18.45: Utry Anna magyar nótákat énekel, kiséri Pertis Pali és cigányzenekara.
19.45: „A szentivánéji álom." rIta Shakespeare. Fordítota Arany János. Zenéjét szerezte Mendelssohn. A zenekart vezényli Polgár Tibor. Rendező Németh Antal dr.
Utána kb.
21.40: Hírek, sporterdmények.
22.05 A Mária Terézia 1. honvédgyalogezred zenekara. Vezényel Figedy Sándor.
Közben kb.
23: Hírek francia és olasz nyelven.
23.30: Közvetítés az Öreg-diófa vendéglőből. Hegedüs Gyula és cigányzenekara muzsikál.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.

Budapest II.

15: Hanglemezek. — Filmdalok és táncszámok.
18.15: Erdélyi János hegedül zongorakisérettel.
18.45: „A tizéves Carta del Lavoro." Reitzer Béla dr. társadalomtudományi előadása.
19.15: „A kutya meg az ember." Félix Endre előadása. (Felolvasás).
19.45: Hanglemezek.
20.40: Hírek, lóversenyeredmények.
21: Közvetítés a Gellért-szállóból. Komor Géza jazzenekara játszik.

Rövidhullámu adó
a HAT 4 hívójeles adón, 32.88 méteres hullámhosszon, 9125 kilocikluson.

1—2 óráig: „Bimbó fakad." Előadja a Kőbányai Általános Munkásdalegylet. — Kuttner Mihály hegedül zongorakisérettel. — Mi ujság az óhazában? — „Magyar Boldogasszony." Ortutay Gyula előadása. — Magyarország a nagyvilágban. — Magyar Hiszekegy.

CSÜTÖRTÖK, SZEPTEMBER 9.

Budapest I.

6.45: Torna.
Utána: Hanglemezek.
Kb. 7.20: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: „Az ezermester Giotto." Irta Papp Miklós. (Felolvasás.)
10.45: „Az ismeretlen ember." Irta Simon Blanka. (Felolvasás.)
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi templomból. — Időjárásjelentés.
12.05: Eugén Stepat balalajkazenekara.
Közben kb.
12.30: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: A „József nádor" 2. honvédgyalogezred zenekara. Vezényel Seregi Artur.
14.40: Hírek.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.15: „A befőzés." Fischhoff Gyuláné háztartási előadása.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: Kolompár Laci és cigányzenekara muzsikál.
18: A rádió külügyi negyedórája.
18.15: Magyar Női Vonósnégyes.
18.55: „Amerikai néger költők." Irta Forgács Antal. Felolvassa és a verseket előadja Perényi László.
19.25: A rádió szalonzenekarának műsora.
Közben kb.
20: „A Balatoni Sporthét jelentősége." Albrecht királyi herceg előadása a III. Balatoni Nemzetközi Sporthét alkalmából. (Felolvasás.)
20.40: Hírek.
21: Az „Aida" előadásának ismertetése.
21.10: Verdi: „Aida" c. négyfelvonásos dalművének előadása hanglemezről, a milanói Scala Operaház előadásában. Vezényel Carlo Sabajno.
Az I. felvonás után kb.
22: Időjárásjelentés.
0.05: Hírek külföldi magyrok számára.

Budapest II.

17.30: „Ne csüggedj!" Révész Béla előadása. (Felolvasás.)
18.15: Hanglemezek.
19.30: „Galvani." Sztrókay Kálmán előadása.
20: Hírek.
20.40: Közvetítés a Metropol-étteremből. Csóka Feri és cigányzenekara muzsikál.

PÉNTEK, SZEPTEMBER 10.

Budapest I.

6.45: Torna.
Utána: Hanglemezek.
Kb. 7.20: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: „Spanyol mozaik." Irta Bándó Gyula dr. (Felolvasás.)
10.45: „A Basedov-betegség." — Irta Zemplényi Imre dr. (Felolvasás.)
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi templomból. — Időjárásjelentés.
12.05: Hanglemezek.
Közben kb.
12.30: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: Bárdos Alice hegedül, Némethy Anna énekel zongorakisérettel.
14.40: Hírek.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.15: A rádió diákfélórája: „Egy boldog kis ország." Dr. Wehner Józsefné előadása. (Felolvasás.)
Utána: Ifjúsági közlemények.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: „A régi és az új Hellász." Máthé Elek dr. előadaása.
17.30: Törekvés Dalegylet. Vezényel Kiss Károly.
18.15: Sportközlemények.
18.30: A rádió szalonenekarának műsora.
Közben
19: „A nyiregyházi hét." Szohor Pál dr polgármester előadása.
19.40: „Verne Gyula 1937.-ben." Hankiss János dr. egyetemi tanár beszélgetése egy mai diákkal. — A diák Szilassy Gyula.
20.10: Schumann: fisz-moll szonáta. Előadja Dohnányi Ernő.
20.40: Hírek.
21: Kalmár Pál magyar nótákat énekel, kíséri Parádi József es cigányzenekara.
22: Időjárásjelentés.
22.05: Budapesti Hangverseny Zenekar. Vezényel Somogyi László.
23.15: Hírek angol nyelven.
23.20: Közvetítés az Angolpark Kutassy-étterem teraszáról. Heilig José és jazzenekara játszik.
0.50: Hírek külföldi magyarok számára.

Budapest II.

17: Közvetiés a margitszigeti Palatinus szállóból. Bohrandt Lajos és Weidinger Ede szalonzenekara.
19: „Mistral földjén." Széky Pálma elő adása.
19.30: Fehér Pál énekel zongorakisérettel.
20: Hírek.
20.25: Tánclemezek.

SZOMBAT, SZEPTEMBER 11.

Budapest I.

6.45: Torna.
Utána: Hanglemezek.
Kb. 7.20: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: Somlay Károly elbeszéléseiből. (Felolvasás.)
10.45: „Mit nézzünk meg?" A Szépművészeti Muzeum Brocky Károly képeit ismerteti B. Bakay Margit (Felolvasás.)
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgáat.
12: Déli harangszó az Egyetemi templomból. — Időjárásjelentés.
12.05: A rádió szalonzenekarának műsora.
Közben kb
12.30: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: Hanglemezek.
14.40: Hírek.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.15: Harsányi Gizi mesél.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: „Margit megérkezik." Andai Ernő vidám elbeszélése.
17.30: Harmath Hilda és Halmos János énekel, zongorakisérettel.
18.30: „Évezredek városa — Peking." Mécs Alajos előadása.
19: Rigó Jancsi és cigányzenekaar muzsikál.
20: Békefi-est. Rendező Gyarmathy Sándor.
21.10: Hírek.
21.35: A Mária Terézia 1. honvédgyalogezred zenekara. Vezényel Figedy Sándor.
Szünetben kb.
22: Közvetítés a Dunapalota-szállóból. Jávor Sándor jazzenekara játszik.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.

Budapest II.

18: „Hangrögzítés viasz vagy zselatinlemezre." Zakariás János postafőmérnök műszaki előadása.
18.30: Rigó Jancsi és cigányzenekara muzsikál.
19: A földmivelésügyi minisztérium mezőgazdasági félórája.
19.30: „Emlékezés Barabás Miklósra." Rozsnyay Kálmán előadása.
20: Hírek, lóversenyeredmények.
20.20: Hanglemezek.

Rövidhullámu adó
a HAT 4 hivójeles adón, 32.88 méteres hullámhosszon, 9125 kilociklusón.

24—1óráig: A Mária Terézia 1. honv. gyalogezred zenekara. — Mi ujság az óhazában? — „Zongora-hegedű szonáta. Előadja Schwalb Miklós és B. Fehér Miklós. — Stranszky Aranka énekel. — Magyar Imre és cigányzenekara muzsikál. — „Nagy magyar államférfiak." Csiszár Béla előadása. — Magyarország a nagyvilágban. — Himnusz.

Külföldi müsor

VASÁRNAP, SZEPTEMBER 5.

Beograd: 18.20 Lemezek. 19.30 A nemzet órája. 19.50 Nagy rádiózenekar. 21.00 Népdalok. 21.45 Lemezek. 22.15 Vendéglői zene. 23.00 Lemezek.
Berlin: 19.15 Keringők. 20.00 Rádiózenekar szólistákkal.
Deutschlandsender: 18.00 Könnyü zene. 19.15 Könnyü zene. 20.00 Dalos, zenés játék. 22.30 Moziorgona. 23.00 Wolf-táncezenekar.
Droitwich: 19.00 Zenés játék Velencéről. 21.05 Drámai kantáta. 22.05 Szalónhatos.
Frankfurt: 19.15 Könnyü és tánczene. 20.00 Grieg-emlékest. 22.55 Tánczene.
Köln: 18.00 Vidám óra. 19.15 Hummel-művek (zongorán). 20.00 Könnyü és táncezene. 22.55 Táncezene.
London Regional: 18.50 Londoni fuvósötös Walle szopránnal. 21.05 Folkeston város zenekara Madrid szopránnal.
Milano: 19.45 Vegyes zene. 21.00 A nevetségeskedők, opera. Utána táncezene.
Pozsony-Bratislava: 17.35 Dalok. 18.00 Magyar műsor. 18.45 Lemez. 19.20 Részletek operettekből. 20.20 Dráma 22 25 Külföldi negyedóra magyarul.
Praha: 17.00 Gyermekkar a Fokzenekarral. 17 35 Néme műtsor aratóünneppel. 18.50 Lemez. 19.20 Részletek opeerttekből. 21.55 Lemez. 22.30 Jazz.
Radio Paris: 19.00 Clement énekes dalai. 19.45 Könnyü dalok. 20.15 Dalok. 20.30 Szinmű.. 22.30 Havájról szóló lemezek 23.00 Táncezene.
Stockholm: 20.00 Hangjáték. 22.00 Szórakoztató műsor.
Strasbourg: 20.30 Rádiózenekar. — 21.30 Mazzey tenor Tosca-lemezei. 21.45 Jazz. 23.00 Táncezene.
Stuttgart: 19.15 Lemezek. 20.00 Zenés est. 22.25 Táncezene. 24.00 Rádiózenekar Berger szopránnal.
Wien: 11.45 Grieg-hangverseny. — 12.30 A-moll hegedü- és zenekar verseny. 18.00 Szórakoztató zene. 19.30 Hussa Mária szoprán énekel. — 20.00 A dunamenti országok zenéjéből és dalaiból. Kócé Antal cigányzenekara Klaar Péter énekével.

HÉTFŐ, SZEPTEMBER 6.

Beograd: 19.30 A nemzet órája. — 19.50 Népdalok. 20.00 Szimfónikus művek. 21.20 Karének. 22.15 Népdalok. 23.00 Népzene.
Berlin: 19.00 Lemezek. 20.10 Rádiózenekar Skrivanek tenorral és berlini zognorahármassal.
Breslau: 19.00 Zenekar mandolinnal, klarinéttal. 20.10 Tarka zenés dalos est.
Deutschlandsender 20.10 Kempf Vilmos zongorázik. 21.15 Egy kis szaxofón története. 22.30: Couperin: Fagót- és csellóverseny. 23.00 Lemezek.
Droitwich: 19.00 Tarka est 19.45 Wilton előadóművész. 20.40 Orgonajáték. 21.00 Egyházi énekek. 22.15 Szórakoztató zene. 23.15 Tánczenekar. 23.30 Tánclemezek.
Leipzig: 19.00 Zongorahármas gyermekeknek. 20.00 Szimfónikusok szólistákkal.
London Reigonal: Svájci műdalok. 20.00 Tánczene. 21.00 Zenés bohózat. 21.30 Hangverseny. 22.30 Tánczene.
Stockholm: 19.30 Rádiózenekar hegedűszólóval. 21.15 Éneknégyes zongoradarabokkal. 22.00 Szórakoztató zene.
Wien: 12.20 Rádiózenekar. 14.00 Schumann: Manfréd, nyitány és alpesei tánc. Schillings: Mona Lisa, részletek. 16.00 filmdalok. 17.35 Kiállítási képek. 19.25 Opera az állami Operaházból. 22.20 Rádiózenekar. 23.00 Könnyü zene.

KEDD, SZEPTEMBER 7.

Beograd: 18.30 Négyes. 19.30 A nemzet órája. 20.00 Jankovics Sztanojc és rádiózenekar. 21.00 Lemezek. 22.15 Szrejovics Jakab hangversenye. 22.45 Lemezek.
Berlin: 19.30 Lemezek. 22.30 Tánczene.
Deutschlandsender: 19.00 Kis rádiózenekar. 22.30 Kiss Pál zongorázik. — 23.00 Tánclemezek.
Droitwich: 19.20 Hegedü és zongora szonáta. 20.00 Zenés bohózat. 21.00 Tánczene. 22.15 Rádiózenekar. 23.15 Tánczene.
London Reigonal: 20.00 Edgar: Gerontius álma, oratórium. 21.55 Tarka félóra zenével. 22.30 Tánczene. 23.40 Field: Szonáta.
Luxemburg: 21.00 Pillangókisasszony, részletek. 21.50 Vonósszerenádok. 22.45 Dalmürészletek. 23.00 Tánclemezek.
Wien: 12.00 Szórakoztató zene. 14.00 Heim koloraturszoprán lemezei. 16.00 Operettlemezek. 17.30 Magg csellóművész. 22.20 Rádiózenekar. 23.00 Könnyü zene.

SZERDA, SZEPTEMBER 8.

Beograd: 17.20 Rádiózenekar. 18.20 Lemezek. 19.30 A nemzet órája. 20.00 Rádiózenekar. 20.45 Lemezek. 22.15 Radics Divna énekel. 22.45 Lemezek.
Berlin: 19.00 Szórakoztató zene. — 22.30 Tánczene. Közben tréfás zongorajáték.
Deutschlandsender: 19.00 Rádiózenekar. 23.00 Könnyü és táncezene.
Droitwich: 19.00 Chopin: 12 etüd zongorán. 20.00 Tánczene. 20.25 Bachművek. 22.15: Hárfaötös. 23.00 Tánczene.
London Reigonal: 19.00 Játék két zongorán. 20.00 Lemezek. 20.25 Könnyü orgonaművek. 21.00 Varieté. 21.45 Grainger-dalok. 22.30 Tánczene. 23.40 Lemezek.
Wien: 12.00 Könnyü zene. 13.10 Lemezek. 14.00 Casals csellóművész lemezei. 19.25 Szimfónikus hangverseny 20.40 Vígjáték. 21.40 Jung szoprán és Stumpf mélyhegedűművész. 22.20 Rádiózenekar. 23.00 Könnyü zene.

CSÜTÖRTÖK, SZEPTEMBER 9.

Beograd: 18.50 Csellószóló. 19.30 A nemzet órája. 20.00 Opera.
Berlin: 19.00 Kis rádiózenekar. 22.30 Könnyü zene.
Deutselandsender: 19.00 Rádiózene. 22.30 Hasse: Euristeo, nyit. Geminiani: Concerto groso. 23.00 Könnyü zene.
London Regional: 20.00 Sibelius-est. 21.30 Hangképek szóban és zenében. 21.45 Katonazene. 22.30 Tánczene. — 23.40 Gitárlemezek.
Luxemburg: 19.40 Énekötös. 20.15 Ábrándok. 21.15 Brahms zongoradarabok. 21.30 Rádiózenekar. 23.00 Lemezek.
Stockholm: 19.30 Brahms-, Stenhammar- és Rangström-dalok. 20.20 Szórakoztató zene. 21.25 Szórakoztató műsor. 22.00 Kamarazenekar.
Wien: 12.00 Könnyü zene. 13.45 Erb tenor lemezei. 16.05 Szórakoztató lemezek. 17.30 Vierthaler szoprán Pfitzner-dalokat énekel. 19.25 Szalonzenekar a kellner-schrammel négyes, Hein énekesnő, Rökk énekes és Krug zongorista. 20.25 Leopoldi Hermann és Milszkaja Betya vidám előadása. 21.00 Szimfónikusok. 22.20 Tánczene.

PÉNTEK, SZEPTEMBER 10.

Beograd: 18.20 Lemezek. 18.50 Népdalok 19.30 A nemzet órája. 21.00 Lemezek. 22.15 Valsics Nada zongorázik. 22.45 Lemezek.
Berlin: 19.00 Rádiózenekar. 22.30 Szórakoztató zene.
Deutschlandsender: 18.30 Rádiózene Ramin fuvolás és Schindler tenorral. 22.30 Szórakoztató zene.
Droitwich: 20.00 Fúvószene. 20.35 Beethoven: Eroica. 22.20 Szórakoztató zene. 23.00 Tánczene.
London Regional: 20.00 Andersen: Zenés mesejáték. 20.35 Kabaré. 21.15 Parádi Jóska és cigányzenekara Kalmár Pál énekével. 21.40 Promenade hangverseny. 22.25 Tánczene. 22.40 Művészlemezek.
Radio Paris: 19.45 Soetens Róbert hegedül. 20.30 Schumann és Fauré-dalok. 21.00 Strauss R.: Ariadne Naxoson, opera.
Wien: 12.00 Lemezek. 14.00 Mozart: Es-dur verseny. 15.15 Zongoraművek. 15.40: Rilke: Mária élete. 17.35 Weitzel zeneszerző művei. 19.25 Zenei divatszemle, rádiózenekar szólistákkal. — 20.00 Vándorlegények, tarka est. 20.50 Hangjáték. 22.10 Hírek, rádiózenekar. 23.00 Könnyü zene.

SZOMBAT, SZEPTEMBER 11.

Beograd: 18.50 Lemezek. 19.30 A nemzet órája. 20.00 Kálmán: A bajadér, operett. 22.45 Vendéglői zene. 23.15 Lemezek.
Deutschlandsender: 19.00 Rádiózene 22.30 Cselló és hárfa. 23.10 A Walkür III. felv.
Droitwich: 19.00 Henderson baritondalai. 20.00 Közvetítés a Varieté-palotából. 20.50 Hangjáték. 22.15 Fuvolahegedű-, mélyhegedű- és hárfaszvit. — 23.15 Tánczene.
London Regional: 19.00 Tarka zene. 20.00 Hangverseny szólistákkal. 21.35 Szórakoztató zene szoprándalokkal 22.30 Tánczene.
München: 18.00 Szórakoztató zene. 22.20 Német táncok és indulók.
Radio Paris: 19.45 Schubert-, Bizet-, Pierné- és Vellones-dalok. 20.15 Radio-Liberté. 20.30 Rádiózenekar Lapelleterie énekessel. 22.30 Az évszakokról szóló dalok és zeneművek. 23.00 Tánczene.
Wien: 12.00 Könnyü zene. 13.10 Klasszikus lemezek. 15.15 Mandolinzenekar 19.10 A bécsi finénekkar előadása. 23.00 Könnyü bécsi zene.